Euroopa Liidu
Nõukogu

Brüssel, 8. detsember 2026
(OR. en)

11693/26

Institutsioonidevaheline dokument: 2023/0227(COD)

AGRI 580
AGRILEG 185
SEMENCES 55
PHYTOSAN 69
CODEC 1419

SEADUSANDLIKUD AKTID JA MUUD DOKUMENDID

Teema:	Nõukogu esimese lugemise seisukoht eesmärgiga võtta vastu EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS, milles käsitletakse taimse paljundusmaterjali tootmist ja turustamist liidus ning millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusi (EL) 2016/2031 ja (EL) 2017/625 ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiivid 66/401/EMÜ, 66/402/EMÜ, 68/193/EMÜ, 2002/53/EÜ, 2002/54/EÜ, 2002/55/EÜ, 2002/56/EÜ, 2002/57/EÜ, 2008/72/EÜ ja 2008/90/EÜ ning nõukogu otsused 2003/17/EÜ ja 2005/834/EÜ (taimset paljundusmaterjali käsitlev määrus)

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU
MÄÄRUS (EL) …/…,

…,

milles käsitletakse taimse paljundusmaterjali tootmist ja turustamist liidus ning millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusi (EL) 2016/2031 ja (EL) 2017/625 ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiivid 66/401/EMÜ, 66/402/EMÜ, 68/193/EMÜ, 2002/53/EÜ, 2002/54/EÜ, 2002/55/EÜ, 2002/56/EÜ, 2002/57/EÜ, 2008/72/EÜ ja 2008/90/EÜ ning nõukogu otsused 2003/17/EÜ ja 2005/834/EÜ
(taimset paljundusmaterjali käsitlev määrus)

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 43 lõiget 2,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust[1],

võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust[2],

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt[3]

---

1 ELT C, C/2024/1583, 5.3.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/1583/oj.
2 ELT C, C/2024/3674, 26.6.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/3674/oj.
3 Euroopa Parlamendi 24. aprilli 2024. aasta seisukoht (ELT C, C/2025/3767, 17.9.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3767/oj), nõukogu ... esimese lugemise seisukoht (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata). Euroopa Parlamendi ... seisukoht (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata).

ning arvestades järgmist:

(1) Põllukultuuride, kartuli, köögiviljade ning viina- ja viljapuude taimse paljundusmaterjali tootmise ja turustamise õigusnormid on liidu tasandil kehtinud alates 1960. aastatest. Taimse paljundusmaterjali tootmist ja turustamist liidu territooriumil reguleeritakse järgmiste nõukogu direktiividega: 66/401/EMÜ[4], 66/402/EMÜ[5], 68/193/EMÜ[6], 2002/53/EÜ[7], 2002/54/EÜ[8], 2002/55/EÜ[9], 2002/56/EÜ[10], 2002/57/EÜ[11], 2008/72/EÜ[12] ja 2008/90/EÜ[13] (edaspidi „taimse paljundusmaterjali turustamise direktiivid“). Need direktiivid on moodustanud taimse paljundusmaterjali tootmise ja turustamise õigusraamistiku ning on seega olnud väga olulised taimse paljundusmaterjali siseturu loomisel liidus.

---

4 Nõukogu 14. juuni 1966. aasta direktiiv 66/401/EMÜ söödakultuuride seemne turustamise kohta (EÜT 125, 11.7.1966, lk 2298, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/1966/401/oj).

5 Nõukogu 14. juuni 1966. aasta direktiiv 66/402/EMÜ teraviljaseemne turustamise kohta (EÜT 125, 11.7.1966, lk 2309, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/1966/402/oj).

6 Nõukogu 9. aprilli 1968. aasta direktiiv 68/193/EMÜ viinamarjade vegetatiivse paljundusmaterjali turustamise kohta (EÜT L 93, 17.4.1968, lk 15, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/1968/193/oj).

7 Nõukogu 13. juuni 2002. aasta direktiiv 2002/53/EÜ ühise põllumajandustaimesortide kataloogi kohta (EÜT L 193, 20.7.2002, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2002/53/oj).

8 Nõukogu 13. juuni 2002. aasta direktiiv 2002/54/EÜ peediseemne turustamise kohta (EÜT L 193, 20.7.2002, lk 12, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2002/54/oj).

9 Nõukogu 13. juuni 2002. aasta direktiiv 2002/55/EÜ köögiviljaseemne turustamise kohta (EÜT L 193, 20.7.2002, lk 33, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2002/55/oj).

10 Nõukogu 13. juuni 2002. aasta direktiiv 2002/56/EÜ seemnekartuli turustamise kohta (EÜT L 193, 20.7.2002, lk 60, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2002/56/oj).

11 Nõukogu 13. juuni 2002. aasta direktiiv 2002/57/EÜ õli- ja kiudtaimede seemne turustamise kohta (EÜT L 193, 20.7.2002, lk 74, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2002/57/oj).

12 Nõukogu 15. juuli 2008. aasta direktiiv 2008/72/EÜ köögiviljade paljundus- ja istutusmaterjali, välja arvatud seemne turustamise kohta (ELT L 205, 1.8.2008, lk 28, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2008/72/oj).

13 Nõukogu 29. septembri 2008. aasta direktiiv 2008/90/EÜ puuviljade tootmiseks ettenähtud viljapuude paljundusmaterjali ja viljapuude turustamise kohta (ELT L 267, 8.10.2008, lk 8, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2008/90/oj).

(2) Komisjoni 2013. ja 2023. aastal koostatud mõjuhinnangutes kinnitati, et kõnealustel direktiividel on olnud märkimisväärne positiivne mõju taimse paljundusmaterjali vabale liikumisele, kättesaadavusele ja kvaliteedile liidu turul ning et seega on need hõlbustanud taimse paljundusmaterjaliga kauplemist liidus.

(3) Taimse paljundusmaterjali tootmise ja turustamise norme on aga vaja kohandada põllumajanduse, aianduse, puuvilja- ja viinamarjakasvatuse ja ning sordiaretuse valdkonnas toimunud teaduse ja tehnika arenguga. Peale selle on õigusraamistikku vaja ajakohastada tulenevalt rahvusvahelistes standardites tehtud muudatustest ja taimse paljundusmaterjali turustamise direktiivide kohaldamisel saadud kogemustest. Neid norme tuleb täpsustada, et aidata kaasa ühtlasemale rakendamisele. Seetõttu tuleks taimse paljundusmaterjali turustamise direktiivid asendada ühe määrusega, milles käsitletakse taimse paljundusmaterjali tootmist ja turustamist liidus.

(4) Taimset paljundusmaterjali kasutatakse lähtematerjalina taimede kasvatamiseks liidus. Seega on see keskse tähtsusega toidu- ja söödatoorme tootmise ning taimsete ressursside tõhusa kasutamise seisukohast. See aitab kaitsta keskkonda ja parandada toiduainete tarneahela kvaliteeti kogu liidus. Sellega seoses näib, et taimse paljundusmaterjali kättesaadavus, kvaliteet ja mitmekesisus on äärmiselt olulised kestlikele toidusüsteemidele ülemineku saavutamiseks kooskõlas komisjoni 20. mai 2020. aasta teatisega „Strateegia „Talust taldrikule“ õiglase, tervisliku ja keskkonnahoidliku toidusüsteemi edendamiseks“ ning põllumajanduse, aianduse, keskkonnakaitse, kliimamuutuste leevendamise ja nendega kohanemise, toidu ja söödaga kindlustatuse ning majanduse seisukohast üldiselt.

(5) Selleks et saavutada kõnealune üleminek kestlikele toidusüsteemidele, tuleks liidu õigusaktides seega arvesse võtta vajadust tagada taimse paljundusmaterjali tootmise kohandatavus muutuvate põllumajandus- ja keskkonnatingimustega, et tulla toime kliimamuutustest tulenevate probleemidega, kaitsta, taastada ja suurendada põllukultuuride geneetilist mitmekesisust, tagada toiduga kindlustatus, stimuleerida innovatsiooni ning täita põllumajandustootjate ja tarbijate kasvavaid ootusi taimse paljundusmaterjali kvaliteedi ja kestlikkuse suhtes.

(6) Käesoleva määruse kohaldamisala peaks hõlmama üksnes teatavate suure majandusliku ja sotsiaalse tähtsusega perekondade ja liikide taimset paljundusmaterjali. Selle tähtsuse kindlakstegemiseks tuleks hinnata, kas selliste perekondade ja liikide taimse paljundusmaterjali või põllukultuuride tootmispind ja väärtus liidus on märkimisväärne, kas need on märkimisväärselt olulised toidu ja söödaga kindlustatuse tagamisel liidus ning kas selliste perekondade ja liikide taimset paljundusmaterjali turustatakse vähemalt kahes liikmesriigis. Tootmispinna ja väärtuse puhul võiks arvestada mitme tehnilise omadusega. Olenevalt asjaoludest võiks arvutamisel lähtuda sellistest teguritest nagu põllumajandusliku tootmismaa kogupindala mitmes liidu eri piirkonnas, taimse paljundusmaterjali turustusväärtus konkreetsetes sektorites ning põllumajandustootjate, tavakasutajate ja tööstuse nõudlus selliste perekondade ja liikide järele.

(7) Need perekonnad ja liigid tuleks loetleda ja liigitada vastavalt kavandatud kasutusalale, nimelt sellele, kas need on ette nähtud põllumajanduslikuks, köögivilja-, puuvilja-, kartuli- või viinamarjakasvatuseks. See liigitus on vajalik proportsionaalse lähenemisviisi tagamiseks, kuna mõni liik on oluline üksnes kindlate kasutusalade jaoks.

(8) Taimse paljundusmaterjali mõiste määratlus peaks olema terviklik ja hõlmama kõiki taimi või taimeosi, mis on võimelised tootma terveid taimi või tootma puuvilju, köögivilju või muid põllukultuure ja on selleks ette nähtud. Seepärast peaks käesolev määrus hõlmama seemneid ning ka mis tahes kasvustaadiumis olevaid muid taimevorme, mis on võimelised tootma terveid taimi ja on selleks ette nähtud. See peaks hõlmama ka käesoleva määrusega hõlmamata perekondade või liikide või nende hübriidide pookealuseid ja muid taimeosi, kui käesoleva määrusega hõlmatud perekondade või liikide või nende hübriidide materjal on poogitud või ette nähtud pookimiseks nende külge.

(9) Käesolev määrus ei tohiks hõlmata kultiveerimismaterjali, võttes arvesse selle eriomadusi ning asjaolu, et mõisted ja kohaldatavad terminid on väga erinevad. Sel põhjusel kohaldatakse kultiveerimismaterjali suhtes eraldiseisvat õigusakti, nimelt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2026/1392[14].

(10) Käesolev määrus ei tohiks hõlmata dekoratiivseks otstarbeks ette nähtud taimset paljundusmaterjali, sest liikmesriikide ja sidusrühmadega konsulteerimise tulemusena tõdeti, et nõukogu direktiiv 98/56/EÜ[15] käsitleb kõnealuse sektori vajadusi endiselt piisaval määral. Käesolev määrus peaks siiski hõlmama murutaimede jaoks ettenähtud seemet – isegi kui see on ette nähtud üksnes dekoratiivseks otstarbeks –, kuna sellel on oluline turustamisväärtus ning arvestades selles sektoris juba väljakujunenud tava, mille kohaselt tuleb selle sortide suhtes kohaldada kontrollinõudeid ja nende taimne paljundusmaterjal tuleb sertifitseerida.

---

[14] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. mai 2026. aasta määrus (EL) 2026/1392, milles käsitletakse kultiveerimismaterjali tootmist ja turustamist ning millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusi (EL) 2016/2031 ja (EL) 2017/625 ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 1999/105/EÜ (kultiveerimismaterjali määrus) (ELT L, 2026/1392, 26.6.2026, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2026/1392/oj).

[15] Nõukogu 20. juuli 1998. aasta direktiiv 98/56/EÜ dekoratiivtaimede paljundusmaterjali turustamise kohta (EÜT L 226, 13.8.1998, lk 16, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/1998/56/oj).

(11) Käesolev määrus ei tohiks hõlmata taimset paljundusmaterjali, mis on ette nähtud eksportimiseks kolmandatesse riikidesse, ega taimset paljundusmaterjali, mida kasutatakse üksnes kontrollimiseks, proovivõtuks ja analüüsimiseks ametlikult või ametliku järelevalve all, aretuseks ja valikuks, näitustel või muudel teaduslikel eesmärkidel. Selle põhjus seisneb selles, et need taimse paljundusmaterjali kategooriad ei vaja erilisi harmoneeritud ehtsus- ega kvaliteedistandardeid ning ei sea ohtu muu liidus turustatava taimse paljundusmaterjali ehtsust ega kvaliteeti.

(12) Käesolev määrus ei peaks hõlmama taimset paljundusmaterjali, mille tavakasutajad annavad kas tasuta või tasu eest üle teistele tavakasutajatele. Kuna selline üleandmine piirdub enamasti väga väikeste kogustega, sellel puudub kaubanduslik eesmärk ning see toimub isiklikes huvides, oleks sellise taimse paljundusmaterjali kasutamise suhtes normide kehtestamine ebaproportsionaalne.

(13) Käesolev määrus ei peaks hõlmama taimset paljundusmaterjali, mille suhtes kohaldatakse töötlemise, sealhulgas puhastamise, desinfitseerimise, töötlemise ja pakendamise või transpordi või ladustamise eesmärgil teenuslepinguid, tingimusel et taimne paljundusmaterjal jääb tootja omandisse. Selle põhjuseks on asjaolu, et sellise taimse paljundusmaterjali eest vastutab selle omanik, kes tagab asjaomase taimse paljundusmaterjali ehtsus- või kvaliteedistandardid.

(14) Käesolev määrus ei peaks hõlmama geenipankadesse või geenipankadest taimede geneetiliste ressursside säilitamise eesmärgil üle kantavat taimset paljundusmaterjali, hõlbustamaks selle eesmärgi saavutamist. Seda seetõttu, et sellist taimset paljundusmaterjali ei toodeta ega turustata nii laialdaselt, et see õigustaks konkreetsete ehtsus- ja kvaliteedinõuete kohaldamist sellisele paljundusmaterjalile.

(15) Käesolev määrus ei peaks hõlmama mahepõllumajanduslikku heterogeenset materjali, kuna seda reguleeritakse juba Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2018/848[16].

(16) Käesoleva määruse kohaselt toodetud ja turustatud taimne paljundusmaterjal peaks vastama Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2016/2031[17] asjakohastele nõuetele. Liidus reguleeritud mittekarantiinseid taimekahjustajaid käsitlevaid erinõudeid reguleeriti varem nii taimse paljundusmaterjali turustamist käsitlevates direktiivides kui ka määruses (EL) 2016/2031. Need nõuded on nüüd aga kõnealuse määrusega täielikult hõlmatud ja soovimatute kattumiste vältimiseks ei tohiks neid käesoleva määrusega reguleerida.

---

16 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. mai 2018. aasta määrus (EL) 2018/848, mis käsitleb mahepõllumajanduslikku tootmist ja mahepõllumajanduslike toodete märgistamist ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 834/2007 (ELT L 150, 14.6.2018, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/848/oj).

17 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. oktoobri 2016. aasta määrus (EL) 2016/2031, mis käsitleb taimekahjustajatevastaseid kaitsemeetmeid, millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruseid (EL) nr 228/2013, (EL) nr 652/2014 ja (EL) nr 1143/2014 ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiivid 69/464/EMÜ, 74/647/EMÜ, 93/85/EMÜ, 98/57/EÜ, 2000/29/EÜ, 2006/91/EÜ ja 2007/33/EÜ (ELT L 317, 23.11.2016, lk 4, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2016/2031/oj).

(17) Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise leping) artikli 355 lõikes 1 on ka Guadeloupe, Prantsuse Guajaana, Martinique, Mayotte, Réunion ja Saint-Martin loetletud territooriumidena, mille suhtes kohaldatakse nimetatud lepingu sätteid. Siiski on soovitav, et need territooriumid turustaksid taimset paljundusmaterjali oma naabruses asuvates kolmandates riikides, mitte ülejäänud liidus, arvestades nende erilist geograafilist asukohta ning põllumajanduslikke, ökoloogilisi ja kliimatingimusi. Seepärast tuleks käesoleva määruse kohaldamisel käsitada viiteid kolmandatele riikidele viidetena ka nendele territooriumidele.

(18) Selleks et kasutajad saaksid teha teadlikke valikuid, tuleks taimset paljundusmaterjali toota ja turustada üksnes juhul, kui see kuulub riiklikus sordiregistris registreeritud sorti.

(19) Sellegipoolest on asjakohane teatavatel juhtudel vabastada sorti kuulumise nõudest vilja- ja viinapuude pookealused, arvestades, et kuigi need on olulise väärtusega, ei pruugi need vastata sordi määratlusele. Seda erandit tuleks kohaldada ka muudel juhtudel, kui asjaomase taimse paljundusmaterjali puhul ei ole sordiehtsuse nõuete täitmine vajalik või võimalik.

(20) Selleks et tagada taimse paljundusmaterjali ehtsus ja kvaliteet, samuti läbipaistvus, et kasutajad saaksid teha teadlikke valikuid, tuleks taimset paljundusmaterjali üldreeglina toota või turustada eelnevalt kindlaksmääratud kategooriates. Nendes kategooriates peaks arvesse võtma erinevaid põlvkondi ja kvaliteedinõudeid ning rahvusvaheliselt kokkulepitud terminite kohaselt tuleks need kategooriad nimetada järgmiselt: „supereliitseeme“, „eliitseeme“, „sertifitseeritud seeme“ ja „standardseeme“ ning muu taimse paljundusmaterjali korral kui seemned „supereliitmaterjal“, „eliitmaterjal“, „sertifitseeritud materjal“ ja „standardmaterjal“. Taimset paljundusmaterjali tuleks siiski lubada toota ja turustada, ilma et see kuuluks mingisse kategooriasse, kui kõnealuse taimse paljundusmaterjali puhul ei ole sellisesse kategooriasse kuulumine vajalik või võimalik.

(21) Taimse paljundusmaterjali turustamise direktiivide ning rahvusvaheliste tavade ja standardite kohaselt tohib teatavatesse liikidesse kuuluvat taimset paljundusmaterjali, viinapuude pookealuseid ja taimse paljundusmaterjali valitud kloone toota ja turustada üksnes supereliit-, eliit- või sertifitseeritud seemne ja materjalina, sest need on olulised toiduga ja söödaga kindlustatuse ja töötleva tööstuse seisukohast ning neid kasutavate põllumajandustootjate huvide kaitseks. Sel põhjusel tuleks teatavatesse liikidesse kuuluvat taimset paljundusmaterjali, viinapuude pookealuseid ja taimse paljundusmaterjali valitud kloone toota ja turustada üksnes supereliit-, eliit- või sertifitseeritud kategooriates, kui nende tootmis- ja turustamiskulud on proportsionaalsed eesmärgiga tagada kvaliteetne taimne paljundusmaterjal põllumajandustootjatele, toidu ja söödaga kindlustatus või tööstusliku töötlemise suur väärtus. Samuti peaksid need kulud olema proportsionaalsed eesmärgiga saavutada taimse paljundusmaterjali ehtsuse ja kvaliteedi kõrgeim tase kooskõlas supereliit-, eliit- ja sertifitseeritud kategooria taimse paljundusmaterjali suhtes kohaldatavate nõuetega. Seetõttu tuleks koostada nende liikide loetelu ja seda tulevikus vajaduse korral muuta.

(22) Iga sellise kategooria taimset paljundusmaterjali tuleks toota ja turustada kooskõlas kohaldatava rahvusvahelise standardiga, et tagada kõrgeim võimalik identifitseerimise ja kvaliteedi tase ning võtta arvesse teaduse ja tehnika valdkonna viimaseid arenguid. Nende standardite hulka peaksid kuuluma OECD skeemid rahvusvaheliseks kaubanduseks ette nähtud seemnete sordi sertifitseerimise või seemnete liikumise kontrolliks (edaspidi „OECD seemneskeemid“), Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni Euroopa Majanduskomisjoni (UNECE) seemnekartuli standardid ning Rahvusvahelise Viinamarja- ja Veiniorganisatsiooni valitud kloone ja polüklonaalset materjali käsitlevad normid.

(23) Supereliit-, eliit- ja sertifitseeritud seemne ja materjali tootmiseks ja turustamiseks tuleks kehtestada erinormid ning nendes peaks arvesse võtma kõnealuseid rahvusvahelisi standardeid.

(24) Selleks et kinnitada taimse paljundusmaterjali vastavust supereliit-, eliit- või sertifitseeritud kategooria suhtes kohaldatavatele nõuetele peaksid pädevad asutused või asjakohasel juhul ettevõtja pädeva asutuse ametliku järelevalve all („ametliku järelevalve all sertifitseerimine“) tegema kontrolle, võtma proove ja tegema katseid, sealhulgas asjakohasel juhul ametlikke eel- ja järelkontrolli põldkatseid (edaspidi „ametlik sertifitseerimine“) ning seda tuleks tõendada ametliku etiketiga.

(25) Rakendusaktidega peaks olema võimalik kehtestada rangemad tootmis- ja turustamisnõuded, mida tuleb kohaldada liidu territooriumi teatavates osades, kui seda on vaja tulenevalt agroklimaatilistest tingimustest, kahjulike umbrohtude, näiteks tuulekaera leviku ohust või muudest teatavate piirkondade eritingimustest ja -vajadustest. Mõned liikmesriigid on tuulekaera leviku tõkestamiseks kohaldanud rangemaid nõudeid. Vastavalt komisjoni vastuvõetud otsustele on neid nõudeid kohaldatud ka liidus turustatava seemne ja imporditud seemne suhtes. Selleks et vältida häireid nendes liikmesriikides väljakujunenud tootmismeetodites, peaks olema võimalik need rangemad nõuded asjakohasel juhul säilitada.

(26) Ettevõtja peaks kinnitama taimse paljundusmaterjali vastavust standardkategooria nõuetele ja selle vastavust nendele nõuetele tuleks tõendada tootja etiketiga.

(27) Samuti tuleks kehtestada normid taimse paljundusmaterjali kloonide *in vitro* tootmise ja turustamise kohta, kuna nendega tegeletakse kõnealuses sektoris üha enam.

(28) Pädev asutus peaks tegema eel- ja järelkontrolli põldkatseid, et kontrollida üksikute seemnepartiide sordiehtsust ja -puhtust, välja arvatud puuviljakultuuride ja viinapuu seemnepartiide puhul. Kehtestada tuleks erinormid vastavate katsete kohta supereliit-, eliit- ja sertifitseeritud seemne puhul, lähtudes kohaldatavatest rahvusvahelistest standarditest ja taimse paljundusmaterjali turustamise direktiivide kohaldamisel saadud kogemustest.

(29) Pädeval asutusel peaks olema võimalus anda ettevõtjatele luba teha ametliku järelevalve all teatavate liikide ja kategooriate taimse paljundusmaterjali puhul teatavaid sertifitseerimistoiminguid, sealhulgas trükkida ja kinnitada ametlikke etikette. Kehtestada tuleks normid pädeva asutuse tehtava asjaomase ametliku järelevalve ning kõnealuse loa kehtetuks tunnistamise või muutmise kohta. Need normid on vajalikud selleks, et kogu sertifitseerimissüsteem toimiks tõhusalt.

(30) Teatavatel ettevõtjatel ei pruugi siiski ametliku järelevalve all sertifitseerimistoimingute tegemiseks olla vahendeid. Seepärast tuleks ette näha, et ettevõtjate taotlusel võivad sertifitseerimistoiminguid teha ka pädevad asutused.

(31) Taimse paljundusmaterjali puhtuse ja ühtluse tagamiseks tuleks taimset paljundusmaterjali hoida eraldi partiidena ja eraldi muust materjalist kui taimne paljundusmaterjal, näiteks toidu- või söödateraviljast.

(32) Võttes arvesse taimse paljundusmaterjali suurt mitmekesisust, peaksid ettevõtjad turustama taimse paljundusmaterjali partiisid, mis sisaldavad üksiktaimi, pakendeid, kimpusid või konteinereid või teatud juhtudel seemneid mahtkaubana. Partii peaks olema sisult ühtlane ja sellel peaks olema oma partii viitenumber, et tagada selle jälgitavus. Tuleks kehtestada ühtsed taimse paljundusmaterjali pakendamise, kimpu panemise ja sulgemise nõuded.

(33) Vastu tuleks võtta taimse paljundusmaterjali märgistamise nõuded, et tagada selle seemne või materjali nõuetekohane kindlakstegemine taimse paljundusmaterjali kategooriate ja muude tüüpide kaupa asjaomastele nõuetele vastavuse kinnitusega.

(34) Supereliit-, eliit- ja sertifitseeritud seemne ja materjali puhul peaks ametliku etiketi väljastama pädev asutus, standardseemne või -materjali või mitte mingisse kategooriasse kuuluva taimse paljundusmaterjali puhul tuleks aga väljastada tootja etikett. See on vajalik selleks, et eristada sertifitseerimisele (ametlik sertifitseerimine või sertifitseerimine ametliku järelevalve all) kuuluvat taimset paljundusmaterjali ettevõtja vastutusel toodetud taimsest paljundusmaterjalist. Eristatava etiketi väljastamise eesmärk on aidata teha teadlikke valikuid nendel ettevõtjatel ja tarbijatel, kes soovivad valida eri nõuetele vastavat taimset paljundusmaterjali. Samuti aitaks see pädevatel asutustel teha oma ametlikud kontrollid, et kinnitada vastavust iga kategooria asjaomastele nõuetele.

(35) Kehtestada tuleks nõuded ametliku etiketi ja tootja etiketi sisu ja omaduste kohta, et tagada taimse paljundusmaterjali iga kategooria ja muude tüüpide puhul asjaomaste tootmis- ja turustamisnõuete ühetaoline kohaldamine ning etikettide eristatavus.

(36) Iga ametlik etikett peaks sisaldama oma seerianumbrit, et tagada asjaomase taimse paljundusmaterjali nõuetekohane kindlakstegemine ja jälgitavus ning ametlike kontrollide tõhusus.

(37) Kehtestada tuleks taimse paljundusmaterjali ümberpakendamise, uuesti sulgemise ja uuesti märgistamise nõuded selle tagamiseks, et taimse paljundusmaterjali ehtsus ja kvaliteet nende toimingute käigus ei muutu ning et selle jälgitavus tagatakse partii viitenumbri abil.

(38) Seemneid turustatakse sageli sama liigi eri sortide segude või eri liikide segudena. Käesoleva määrusega hõlmatud perekondade või liikide seemneid peaks olema lubatud toota ja turustada segudena, mis sisaldavad üksnes käesoleva määrusega hõlmatud muude perekondade või liikide seemneid. Tuleks lubada toota ja turustada segusid, mis sisaldavad käesoleva määrusega hõlmatud seemneid ja käesoleva määrusega hõlmatud perekondadesse või liikidesse mittekuuluvaid seemneid, ilma et see piiraks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1143/2014[18] kohaldamist.

[18] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. oktoobri 2014. aasta määrus (EL) nr 1143/2014 looduslikku tasakaalu ohustavate võõrliikide sissetoomise ja levimise ennetamise ja ohjamise kohta (ELT L 317, 4.11.2014, lk 35, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2014/1143/oj).

(39) Taimede geneetiliste ressursside säilitamiseks ja looduskeskkonna, eelkõige looduslike või poollooduslike kasvukohtade taastamiseks on soovitav kasutada segusid seemnetest, mis ei kuulu sorti, vaid käesoleva määrusega hõlmatud või hõlmamata perekondade ja liikide looduslike tüüpide hulka (edaspidi „säilitussegud“), kuna need looduslikud tüübid on selleks otstarbeks kõige sobivamad. Neid segusid tuleks turustada üksnes koostisosaks oleva seemne päritolupiirkonnas, tagamaks, et kasutatakse ainult sellele piirkonnale kõige paremini sobivaid looduslikke tüüpe. Selle tagamiseks, et säilitussegudena turustatavad segud vastavad nendele nõuetele, tuleks kehtestada erinõuded, et tagada nende kvaliteet ja jälgitavus, ning neid peaksid tootma ja turustama üksnes ettevõtjad, kellele pädev asutus on selleks loa andnud.

(40) Teatavat tüüpi sordid on olulised seoses eesmärgiga säilitada ja kasutada säästvalt taimede geneetilisi ressursse, mis on määrava tähtsusega põllukultuuride geneetilise mitmekesisuse tagamisel ning üliolulised keskkonnamuutustega kohanemiseks. Need võivad olla traditsiooniliselt kasvatatud sordid (edaspidi „säilitussordid“) või kohalike agroklimaatiliste tingimuste ja põllumajandussüsteemidega kohanenud sordid, mis on aretatud välja hiljuti dünaamilise säilitustegevuse või muude looduslikes või põllumajandustootja ohjatavates tingimustes kasutatavate aretus- ja valikumeetodite tulemusena (edaspidi „kohalike oludega kohanenud sordid“). Neid võib iseloomustada eelkõige väiksem ühtlikkus, mis tuleneb teatavast üksikute paljundusüksuste vahelisest geneetilisest ja fenotüüpilisest mitmekesisusest. Nende sortide taimse paljundusmaterjali tootmise ja turustamisega aidatakse saavutada toidu ja põllumajanduse taimede geneetilisi ressursse käsitleva rahvusvahelise lepingu[19] eesmärki soodustada taimede geneetiliste ressursside säilitamist ja säästvat kasutamist toiduks ja põllumajanduse tarbeks. Nimetatud lepingu osalisena on liit võtnud kohustuse toetada selle eesmärgi saavutamist.

[19] ELT L 378, 23.12.2004, lk 3, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2004/869/oj.

(41) Säilitussortide ja kohalike oludega kohanenud sortide kõnealuseid eriomadusi arvesse võttes tuleks kehtestatud tootmis- ja turustamisnõuetest tehtava erandina olla lubatud toota ja turustada nende sortide taimset paljundusmaterjali leebemate nõuete alusel. See on kooskõlas Euroopa roheleppe põhimõtetega ja eelkõige elurikkuse kaitse põhimõttega. Seega on asjakohane lubada kõnealuse taimse paljundusmaterjali puhul järgida asjaomaste liikide standardkategooria nõudeid. Säilitussortidesse või kohalike oludega kohanenud sortidesse kuuluv taimne paljundusmaterjal tuleks märgistada tähisega „säilitussort“ või „kohalike oludega kohanenud sort“. Samuti tuleks need sordid registreerida, järgides kohandatud menetlust, milles võetakse arvesse nende eriomadusi, et võimaldada pädevatel asutustel neid kontrollida ning tagada nende kasutajatele võimalus teha teadlikke valikuid ja ametlike kontrollide tõhusus.

(42) Taimse paljundusmaterjali turustamise direktiivide kohaldamisel saadud kogemused on näidanud, et taimse paljundusmaterjali tavakasutajad, näiteks hobiaednikud, on sageli huvitatud mitmekesisema, erinevatele vajadustele vastava taimse paljundusmaterjali kasutamisest ning et neil ei pruugi olla samasuguseid kvaliteedinõudmisi nagu ettevõtjatel. Seega on asjakohane ette näha erand teatavatest normidest, et võimaldada taimse paljundusmaterjali turustamist tavakasutajatele, ilma et seejuures oleks vaja täita kõiki sordi registreerimise nõudeid. Kõnealune erand on vajalik selleks, et tagada, et tarbijatele pakutaks sortide laiemat valikut, täites samal ajal teatavaid kvaliteedi miinimumnõudeid. Sellised miinimumnõuded on olulised, et võtta arvesse paljude tavakasutajate ootusi teatava kvaliteeditaseme suhtes, kui kasutamine toimub nende isiklikuks tarbeks.

(43) Seda erandit ei tuleks siiski kohaldada liikidesse *Cannabis sativa* L., *Papaver somniferum* L. ja *Solanum tuberosum* L. kuuluva taimse paljundusmaterjali suhtes ning murutaimede jaoks kasutatava taimse paljundusmaterjali suhtes, kuna sellel on eriline kaubanduslik väärtus või tähtsus avaliku huvi või ohutuse seisukohast. Seepärast tuleks asjaomase taimse paljundusmaterjali kvaliteedi ja ehtsuse ning sellega seotud ettevõtjate suhtes jätkuvalt kohaldada käesoleva määruse nõudeid, et tagada pädevate asutuste võimalikult tõhusad kontrollid ja tarbijate huvide kaitse.

(44) Läbipaistvuse ja parema kontrolli tagamiseks tuleks ühtlasi kehtestada normid üksnes tavakasutajatele ette nähtud taimse paljundusmaterjali pakendamise ja märgistamise kohta. Samal põhjusel peaks ettevõtjatel, kes kasutavad eelnimetatud erandit tavakasutajatele tootmiseks ja turustamiseks, olema registreerimata sorti kuuluva taimse paljundusmaterjali puhul sordi kirjeldus, mis on loodud oma koostatud dokumentide alusel. Lisaks peaksid nad igal aastal teatama kõnealusest tegevusest pädevatele asutustele ning taotluse korral teavitama neid toodetud ja turustatud kogustest.

(45) Liidus tegutseb palju mittetulunduslikke organisatsioone ja võrgustikke, mille eesmärk on säilitada taimede geneetilisi ressursse. Nende tegevuse hõlbustamiseks on asjakohane lubada taimede geneetiliste ressursside säilitamiseks ette nähtud taimse paljundusmaterjali puhul, mida kõnealused organisatsioonid ja võrgustikud ning nende liikmed toodavad ja või mida kõnealused organisatsioonid ja võrgustikud ning nende liikmed kasumit saamata turustavad füüsilistele või juriidilistele isikutele, sealhulgas põllumajandustootjatele või tavakasutajatele või vastupidi, et hälbida kehtestatud tootmis- ja turustamisnõuetest ning järgida selle asemel leebemaid norme. Tuleks kehtestada normid sellise taimse paljundusmaterjali märgistamise kohta. Seda erandit kasutavad organisatsioonid ja võrgustikud peaksid teatama oma tegevusest pädevatele asutustele ning pidama registrit, mis sisaldab asjakohast teavet nende poolt või neile toodetud ja turustatud taimse paljundusmaterjali kohta. See on vajalik, et tagada tõhusate kontrollide tegemine pädevate asutuste poolt ja kõnealuse taimse paljundusmaterjali kasutajatele võimalus teha teadlikke valikuid.

(46) Erandina kehtestatud nõuetest on asjakohane näha põllumajandustootjatele ette võimalus vahetada taimset paljundusmaterjali mitterahalise tehingu korras. Sellist erandit tuleks kohaldada väikeste koguste puhul ja kohalikul tasandil ning üksnes juhul, kui kõnealune taimne paljundusmaterjal ei kuulu sorti, millele on antud sordikaitse kooskõlas nõukogu määrusega (EÜ) nr 2100/94[20] või tootjaliikmesriikide sordikaitset käsitlevate riigisiseste normidega. Liikmesriikidelt tuleks nõuda, et nad määraksid konkreetsete liikide jaoks need väikesed kogused aasta ja põllumajandustootja kohta selle tagamiseks, et seda erandit ei kasutataks ära taimse paljundusmaterjali turustamist kahjustaval viisil. Eesmärk ei ole kalduda kõrvale üldisest arusaamast, mille kohaselt mitterahalise tehingu korras vahetamise puhul vahetatakse taimset paljundusmaterjali kaupade või teenuste vastu ilma rahaliste tehinguteta, ega teha erandeid määruse (EL) 2016/2031 alusel kohaldatavatest nõuetest. Avaliku huvi ja ohutusega seotud põhjustel ei tohiks sellist vahetamist lubada liikide *Cannabis sativa* L., *Papaver somniferum* L. ja *Solanum tuberosum* L. ning perekondade *Citrus* L. ja *Vitis* L. taimse paljundusmaterjali puhul.

(47) Erandina üldnõudest, mille kohaselt võib turustada ainult teatud (supereliit-, eliit-, sertifitseeritud või standard-) kategooriasse kuuluvat taimset paljundusmaterjali, tuleks lubada säilitamise eest vastutaval ettevõtjal turustada sellisele ettevõtjale, kes toodab supereliitseemet või -materjali kõnealuse taimse paljundusmaterjali paljundamise eesmärgil, niisugust taimset paljundusmaterjali, mis kuulub supereliitseemnele või -materjalile eelnevasse põlvkonda. Sellise turustamise korral peaks kinnitatud etiketil olema selgelt märgitud, et taimne paljundusmaterjal on selleks otstarbeks ette nähtud.

---

[20] Nõukogu 27. juuli 1994. aasta määrus (EÜ) nr 2100/94 ühenduse sordikaitse kohta (EÜT L 227, 1.9.1994, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1994/2100/oj).

(48) Taimse paljundusmaterjali turustamise direktiivide kohaselt on lubatud teha kehtestatud nõuetest erandeid sellise taimse paljundusmaterjali sordi puhul, mille kohta sordi registreerimise otsuse tegemine on pooleli (edaspidi „registreerimisel olev sort“). Need erandid on olnud ettevõtjatele ja pädevatele asutustele kasulikud ja vajalikud. Lisaks seisavad põllumajandustootjad silmitsi üha muutuvate ilmastikutingimuste ja uute taimeterviseriskidega. Põllumajandustootjatele avalduvate riskide leevendamiseks on oluline võtta kiiresti kasutusele uued, täiustatud taimesordid, mis on nende probleemidega kohanenud. Selleks et põllumajandustootjad saaksid need uued sordid kiiremini kasutusele võtta, tuleks teatavatel juhtudel ja piirangutega lubada sellise taimse paljundusmaterjali piiratud turustamist. Põllumajandus- ja kartulisortidele, puuvilja- ja viinamarjasortidele ning köögiviljasortidele tuleks kehtestada erinõuded, mis põhinevad nende omadustel ja turudünaamikal.

(49) Taimse paljundusmaterjali turustamise direktiivide kohaselt kehtestatakse erandid teatavate perekondade ja liikide seemnele, mida turustatakse seemnena, mis ei vasta sordinõuetele, vaid mille suhtes kohaldatakse üksnes kvaliteedinõudeid (edaspidi „tarbeseeme“). See on tingitud sellest, et teatavatel põllukultuuridel, eelkõige söödakultuuridel on mitmetahulised rollid, mis ulatuvad traditsioonilisest toidu- ja söödatootmisest kaugemale. Need liigid on olulised ökoloogiliste funktsioonide jaoks, nagu tolmeldajate ligimeelitamine, lämmastiku sidumise soodustamine ja maapinna katmine. Nende tarbeks ei pruugi eristatavus, ühtlikkus ja püsivus ning vastavus kestlikkusepõhise kasvatus- ja kasutusväärtuse nõuetele olla vajalik, kuid tagada tuleks sellise seemne kõrge kvaliteet. Seepärast on soovitav, et ka käesoleva määruse alusel lubataks selliseid erandeid registreerimisnõuetest. Paljundusmaterjali turustamise direktiivides sätestatud nimetus „tarbeseeme“ tuleks säilitada. Seda erandit tuleks kohaldada ka liikide suhtes, mille sorte on vähe aretatud, et anda aega sortide aretamiseks. Lisaks võib tarbeseeme olla vajalik selle tagamiseks, et käesolevasse määrusesse lisatud uute liikide seemet saab turustada enne registreeritud sortide kättesaadavaks muutumist.

(50) Taimse paljundusmaterjali turustamise direktiivide kohaselt on kehtestatud nõuetest lubatud teha erandeid seemne puhul, mis ei vasta kohaldatavatele nõuetele ja mis on vaja turul kiiresti kättesaadavaks teha, seemne puhul, mis ei ole veel lõplikult sertifitseeritud, taimse paljundusmaterjali puhul, millele on vaja anda ajutine luba ajutiste tarneraskuste kõrvaldamiseks, ning taimse paljundusmaterjali puhul, mis on ette nähtud ajutiste katsete tegemiseks, et leida paremaid alternatiive kohaldatavate õigusaktide teatavatele sätetele, mis käsitlevad nõudeid, mille kohaselt taimne paljundusmaterjal peab kuuluma registreeritud sorti ning vastama teatavatele ehtsus- ja kvaliteedinõuetele. Need erandid on olnud ettevõtjatele ja pädevatele asutustele kasulikud ja vajalikud ning ei ole tekitanud probleeme taimse paljundusmaterjali siseturul. Seepärast tuleks need säilitada. Nende erandite puhul tuleks kehtestada tingimused eesmärgiga tagada, et neid ei kuritarvitataks ning et need ei tekitaks kahjulikku mõju taimse paljundusmaterjali siseturule.

(51) Selleks et liikmesriikidel oleks võimalik võtta arvesse oma territooriumi eritingimusi, peaks neil olema lubatud kehtestada rangemad nõuded taimse paljundusmaterjali tootmisele ja turustamisele oma territooriumil, ilma et liidu siseturul kehtestataks rangemaid nõudeid.

(52) Kui käesoleva määrusega hõlmatud perekonna või liigi tootmine ei ole liikmesriigis oluline ja kui selle kasvatamine on selle liikmesriigi agroklimaatiliste tingimuste tõttu piiratud, peaks liikmesriikidel olema lubatud kalduda erandkorras kõrvale käesoleva määruse tootmisnõuetest, kui asjaomased sertifitseerimis- ja kontrollitoimingud põhjustaksid neile ebaproportsionaalset halduskoormust. Selle erandi kasutamine ei tohiks olla lubatud, kui on oht, et see võib põhjustada häireid liidu siseturul.

(53) Taimse paljundusmaterjali tootmine ja turustamine liidus peab vastama võimalikult kõrgetele standarditele. Seega peaks olema lubatud kolmandatest riikidest pärit taimset paljundusmaterjali importida üksnes juhul, kui nendes riikides kohaldatavate ehtsus- ja kvaliteedistandardite ning sertifitseerimissüsteemi hindamise tulemusena leitakse, et kõnealune taimne paljundusmaterjal vastab nõuetele, mis on samaväärsed liidus toodetava ja turustatava taimse paljundusmaterjali suhtes kohaldatavate nõuetega. Selline hinnang peaks põhinema kolmanda riigi esitatud teabe ja selle asjaomase õiguse põhjalikul analüüsil. Samuti peaks selle eelduseks olema, et enne samaväärsuse esimest korda tunnistamist on komisjon teinud kõnealuse kolmanda riigi suhtes auditi, mille tulemused on rahuldavad. Audit tuleks teha ka siis, kui komisjon peab seda vajalikuks, enne kui ta tunnistab kolmanda riigi täiendavate liikide samaväärsust.

(54) Taimne paljundusmaterjal, mis on imporditud kolmandatest riikidest, mille ehtsus- ja kvaliteedinõuded ning sertifitseerimissüsteemid on tunnistatud taimse paljundusmaterjali turustamise direktiivide kohaselt samaväärseteks, on osutunud liidu kvaliteedi- ja ehtsusnormidele vastavaks. Sel põhjusel tuleks ka käesoleva määruse alusel tunnistada, et asjaomaste perekondade või liikide suhtes kohaldatavad kõnealuste kolmandate riikide nõuded ja süsteemid on samaväärsed liidu omadega.

(55) On väljakujunenud tava, et kolmandates riikides toodetud köögiviljaseeme imporditakse liitu vahetult pärast saagikoristust („puhastamata seeme“), töötlemaks seda liidus nii, et see vastaks enne liidus turustamist standardseemne nõuetele. Kuna see tava tagab liidus turustatava köögiviljaseemne ehtsuse ja kvaliteedi, nõudmata selle samaväärsuse tunnistamist, peaks see olema võimalik ka käesoleva määruse alusel.

(56) Kehtestada tuleks normid seoses imporditud taimse paljundusmaterjali märgistamise ja selle kohta esitatava teabega, et tagada selle nõuetekohane identifitseerimine ja jälgitavus ning et kasutajad saaksid teha teadlikke valikuid ja oleks võimalik teha ametlikke kontrolle.

(57) Selleks et tagada taimse paljundusmaterjali tootmise ja turustamise läbipaistvus, tuleks ettevõtjate suhtes kohaldada erikohustusi, et tagada nende vastutus, tõhusamad ametlikud kontrollid ja käesoleva määruse nõuetekohane kohaldamine, kui nad viivad ellu taimse paljundusmaterjali tootmise ja turustamisega seotud tegevusi. See hõlmab registreerimist, arvestuse pidamist ja tootmisest teatamist. On asjakohane registreerida ettevõtjad registris, mille liikmesriigid on määruse (EL) 2016/2031 kohaselt juba loonud, et vähendada nende ettevõtjate halduskoormust. See on proportsionaalne ka seepärast, et valdav osa taimset paljundusmaterjali tootvatest ja turustavatest ettevõtjatest on selle määruse kohaselt ettevõtjate registrites juba registreeritud.

(58) Sellega seoses ning selleks, et tagada kõigi asjaomaste ettevõtjate ühtse ja tõhusa registreerimise süsteem, tuleks kehtestada normid ettevõtjate taotluste esitamise, registri sisu ja asjakohase teabe ajakohastamise kohta.

(59) Selleks et vähendada nii palju kui võimalik nende ettevõtjate halduskoormust, kes toodavad ja turustavad üksnes säilitussortide ja kohalike oludega kohanenud sortide taimset paljundusmaterjali, nende ettevõtjate halduskoormust, kes turustavad taimset paljundusmaterjali otse tavakasutajatele, nende organisatsioonide ja võrgustike halduskoormust, kes turustavad taimset paljundusmaterjali taimede geneetiliste ressursside säilitamiseks, või nende põllumajandustootjate halduskoormust, kes vahetavad taimset paljundusmaterjali mitterahalise tehingu korras, tuleks kehtestada teatavad erandid ettevõtjate kohustustest.

(60) Selleks et maandada riske inimeste, loomade või taimede tervisele, keskkonnale või muude perekondade ja liikide kasvatamisele, peaks liikmesriikidel olema lubatud võtta proportsionaalseid ja tähtajalisi ajutisi erakorralisi meetmeid, kuni komisjon võtab vastavad meetmed vastu liidu tasandil.

(61) Kogemused on näidanud, et turustatava taimse paljundusmaterjali kvaliteeti on tingimata vaja kontrollida, et teha kindlaks, kas turul olev taimne paljundusmaterjal vastab kohaldatavatele nõuetele. Seega on vaja kehtestada terviklik jälgimissüsteem, mis võimaldab tooteid turult kõrvaldada või edastada teavet taimse paljundusmaterjali kasutajatele või pädevatele asutustele. Sel põhjusel peaks ettevõtjatel olema kohustus säilitada teavet ja pidada arvestust ettevõtjate tehtud ja neile tehtud tarnete kohta.

(62) On oluline tagada, et üldreeglina oleks käesoleva määruse kohaldamisalasse kuuluvate perekondade ja liikide kogu taimne paljundusmaterjal registreeritud sordist ning et see vastaks sordikirjeldusele ja asjaomastele normidele.

(63) Kõik liikmesriigid peaksid looma riikliku sordiregistri, mis sisaldab vähemalt kõiki registreeritud sorte, sorte, mille kohta on esitatud registreerimistaotlus, ja sorte, mida enam ei registreerita, et võimaldada nende kasutajatel teha teadlikke valikuid ja tagada tõhusamad ametlikud kontrollid.

(64) Riiklikusse sordiregistrisse tuleks kanda kaht tüüpi sordid: sordid, mis on registreeritud ametliku kirjelduse alusel, kui need vastavad eristatavuse, ühtlikkuse ja püsivuse nõuetele, ning sordid, mis on registreeritud ametlikult tunnustatud kirjelduse alusel, kui tegemist on säilitussortide või kohalike oludega kohanenud sortidega. Nende kahe erineva kirjelduse olemasolu on vajalik nende kahe sorditüübi eristamiseks. Esimene peaks põhinema registreerimiskatsetel, samas kui teine peaks põhinema sordi kasutamisel või aretamisel saadud praktilistel kogemustel ja teabel. Selline lähenemisviis võib anda vajalikku teavet sortide omaduste ja sordiehtsuse kohta.

(65) Lisaks peaksid pädevad asutused teavitama registreeritud sortidest liidu sordiregistrit, et tagada ülevaade kõigist sortidest, mille turustamiseks on liidus luba antud. Liidu sordiregister peaks olema kättesaadav elektroonilise portaali kaudu, mida praegu nimetatakse ELi sordiportaaliks. Kasutajate põhjalikuma teavitamise tagamiseks peaks portaal sisaldama teavet muudest asjakohastest andmebaasidest.

(66) Kuna valitud kloonide ja polüklonaalse materjali tähtsus ja kasutamine teatavate liikide puhul tõenäoliselt suureneb ning et tagada läbipaistvus ja tõhusad ametlikud kontrollid ning anda valitud kloonide ja polüklonaalse materjali kasutajatele võimalus teha teadlikke valikuid, tuleks valitud kloonid ja polüklonaalne materjal registreerida pädevate asutuste koostatud riiklikus loetelus, mis edastatakse komisjonile elektroonilises portaalis avaldamiseks.

(67) Herbitsiiditolerantsed sordid on sordid, mis on tahtlikult aretatud herbitsiidide suhtes tolerantseks, et neid oleks võimalik kasvatada kõnealuseid herbitsiide kasutades. Ilma sobivate kasvatustingimusteta võib see põhjustada nende herbitsiidide suhtes resistentse umbrohu teket, kõnealuste resistentsusgeenide levikut keskkonnas või vajadust suurendada kasutatavaid herbitsiidikoguseid. Kuna käesoleva määruse eesmärk on aidata suurendada põllumajandustootmise kestlikkust, peaks sortide registreerimise eest vastutavatel liikmesriikide pädevatel asutustel ja nendel liikmesriikidel, kus sorte kasvatada kavatsetakse, olema võimalik ette näha, et kõnealuste sortide kasvatamiseks nende territooriumil tuleb tagada sobivad kasvatustingimused, et sellist soovimatut mõju vältida.

(68) Selleks et suurendada põllumajandustootmise kestlikkust ning aidata täita majanduslikke, keskkonnaalaseid ja laiemaid ühiskondlikke vajadusi, tuleks registreerimiskatsete käigus hinnata viinapuu, kartuli ja põllumajandustaimede perekondadesse või liikidesse kuuluvate uute sortide, välja arvatud sordid, mida kasutatakse üksnes muru jaoks, kestlikkusepõhist kasvatus- ja kasutusväärtust. Uued sordid peaksid olema sama perekonna või liigi muudest samas riiklikus sordiregistris registreeritud sortidest teatavate kasvatus- ja kasutusomaduste poolest paremad. Hinnatavad omadused peaksid olema saagikus, sealhulgas saagikuse stabiilsus ja saagikus vähese sisendiga tingimustes; biootilise stressi (sealhulgas nematoodidest, seentest, bakteritest, viirustest, putukatest ja muudest taimekahjustajatest põhjustatud taimehaigused) taluvus või vastupidavus biootilise stressile; abiootilise stressi taluvus või vastupidavus abiootilisele stressile (sealhulgas kliimatingimustega kohanemine); loodusvarade, näiteks vee ja toitainete kasutamise tõhusus; väiksem väliste sisendite, näiteks taimekaitsevahendite ja väetiste vajadus; omadused, mis suurendavad saagikoristuse, ladustamise, töötlemise, levitamise ja kasutamise kestlikkust; kvaliteet või toiteväärtus ning koos teiste liikide või sortidega kasvatamine. Selleks et teha otsuseid sortide registreerimise kohta ja pakkuda piisavalt paindlikkust soovitavaimate omadustega sortide registreerimiseks, tuleks neid omadusi kaaluda konkreetse sordi puhul tervikuna.

(69) Selleks et tagada määruse (EL) 2018/848 artikli 3 punktis 19 määratletud mahepõllumajanduslikuks tootmiseks sobivate mahepõllumajanduslike sortide parem kohandatus mahepõllumajandusliku tootmise konkreetsetele vajadustele, tuleks nende sortide kestlikkusepõhist kasvatus- ja kasutusväärtust kontrollida mahepõllumajanduslikes tingimustes.

(70) Selleks et tagada tõhusus ja vähendada halduskoormust, tuleks sorte, millele on antud sordikaitse määruse (EÜ) nr 2100/94 artikli 62 või liikmesriigi õiguse kohaselt, käsitada eristatava, ühtliku ja püsivana ning käesoleva määruse kohaselt sobivat sordinime omavana, kui eristatavuse, ühtlikkuse ja püsivuse kontrolli on teinud kontrolliasutus, millele komisjon on andnud volitused Ühenduse Sordiameti (CPVO) arvamuse alusel.

(71) Igal registreeritud sordil peaks olema sobiv kordumatu nimi, et tagada sordi kindlakstegemine. See nimi ei tohiks tekitada segadust sordi identifitseerimisel ega olla eksitav või solvav. Säilitussortide puhul peaks olema võimalik kasutada sünonüüme, kuna see on seda tüüpi sortide puhul tavaline. Need sünonüümid tuleks kanda riiklikku sordiregistrisse.

(72) Selleks et tagada õiguskindlus taotlejatele ja pädevatele asutustele ning võrdsed võimalused kõigile taotlejatele, tuleks täpselt kindlaks määrata sordi registreerimise menetlus. Sel põhjusel tuleks kehtestada normid järgmise kohta: taotluste esitamine, sisu, hindamine ja taotluste esitamise kuupäev, registreerimiskatsed, registreerimiskatseid tegevad kontrolliasutused, konfidentsiaalsus, registreerimiskatsete aruanne ja ametlik kirjeldus, säilitussortide ja kohalike oludega kohanenud sortide hindamine, sordinime hindamine ja otsus selle kohta, kas sort registreeritakse riiklikus sordiregistris.

(73) Kehtestada tuleks normid sortide registreerimiskatsete kohta, mille eesmärk on teha kindlaks, kas sordid on eristatavad, ühtlikud ja püsivad. Võttes arvesse nende katsete olulisust sordiaretussektorile ning asjaolu, et selle tulemusena koostatakse ametlik kirjeldus, peaksid registreerimiskatseid tegema üksnes pädevad asutused. Pädevatel asutustel peaks teatavatel tingimustel olema võimalus võtta arvesse olemasolevaid registreerimiskatsete aruandeid eristatavuse, ühtlikkuse ja püsivuse ning kestlikkusepõhise kasvatus- ja kasutusväärtuse kohta.

(74) Selleks et vähendada halduskoormust, tagada katserajatiste olemasolu ja vähendada pädevate asutuste kulusid, peaks pädeval asutusel siiski olema võimalik teha registreerimiskatsete tegemisel koostööd füüsiliste või juriidiliste isikutega.

(75) Õiguskindluse huvides peaks lõpliku otsuse sordi registreerimise kohta vastu võtma pädev asutus. Enne seda tuleks sordi registreerimiskatse lõpule viia ning välja anda registreerimiskatsete aruanne ja ametlik kirjeldus. Lisaks tuleks sordinime käsitlev otsus vastu võtta pärast CPVOga konsulteerimist, et kasutada võimalikult hästi ära sordiameti ressursse ja eksperditeadmisi ning tagada kooskõla määruse (EÜ) nr 2100/94 kohaldamisega selles valdkonnas.

(76) Selleks et tagada tõhusus ning vähendada pädevate asutuste ja taotlejate halduskoormust, peaksid pädevad asutused kandma oma riiklikesse sordiregistritesse kõik sordid, mis on enne käesoleva määruse jõustumist ametlikult heaks kiidetud või registreeritud sordilehtedes, -nimekirjades või -registrites, mis on liikmesriigis loodud direktiivide 68/193/EMÜ, 2002/53/EÜ, 2002/55/EÜ ja 2008/90/EÜ ning komisjoni direktiivide 2008/62/EÜ[21] ja 2009/145/EÜ[22] alusel. Kuna neid taimse paljundusmaterjali sorte juba turustatakse liidus ning põllumajandustootjad ja teised ettevõtjad kasutavad neid, ei tohiks nende sortide puhul nõuda uut registreerimismenetlust.

(77) Samal põhjusel tuleks sordid, mis kuuluvad liikidesse, mida ei hõlma direktiivid 68/193/EMÜ, 2002/53/EÜ, 2002/55/EÜ, 2008/62/EÜ, 2008/90/EÜ ja 2009/145/EÜ, kuid mis on hõlmatud käesoleva määrusega, registreerida käesoleva määruse kohaselt ilma uut registreerimismenetlust kohaldamata, kui need sordid on kantud ametlikku riiklikku sordiregistrisse vastavalt riigisisestele normidele.

---

[21] Komisjoni 20. juuni 2008. aasta direktiiv 2008/62/EÜ, millega sätestatakse teatavad erandid kohalike ja piirkondlike oludega kohanenud ja geneetilisest erosioonist ohustatud põllukultuuride rahvaselektsioonsortide ja sortide heakskiitmiseks ning kõnealuste rahvaselektsioonsortide ja sortide seemnete ning seemnekartuli turustamiseks (ELT L 162, 21.6.2008, lk 13, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2008/62/oj).

[22] Komisjoni 26. novembri 2009. aasta direktiiv 2009/145/EÜ, millega sätestatakse teatavad erandid traditsiooniliselt teatavates paikkondades ja piirkondades kasvatatud ja geneetilisest erosioonist ohustatud köögivilja rahvaselektsioonsortide ja -sortide ning selliste köögiviljasortide heakskiitmiseks, millel ei ole põllukultuuride tööstusliku tootmise puhul tegelikku väärtust, kuid mis on aretatud eritingimustes kasvamiseks, ning kõnealuste rahvaselektsioonsortide ja sortide seemnete turustamiseks (ELT L 312, 27.11.2009, lk 44, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2009/145/oj).

(78) Sorti tuleks registris hoida kümme aastat, et soodustada aretussektoris innovatsiooni ning vanade sortide turult kõrvaldamist ja uutega asendamist. See tähtaeg peaks aga olema 30 aastat säilitussortide ja kohalike oludega kohanenud sortide puhul, kuna eesmärk on pikaajaline säilitamine, ent tagades siiski asjakohasuse, ning samuti viinapuu ja viljapuude perekondadesse või liikidesse kuuluvate sortide puhul, kuna nende perekondade või liikide tootmistsükli läbiviimiseks on vaja rohkem aega.

(79) Igal õigustatud huvi omaval füüsilisel või juriidilisel isikul peaks olema võimalus taotleda sordi registris hoidmise tähtaja pikendamist, et teatavate taimse paljundusmaterjali sortide turustamist saaks jätkata, kui see on osutunud vajalikuks ja need endiselt vastavad kohaldatavatele nõuetele. Samuti tuleks kehtestada registreeringu kehtetuks tunnistamist käsitlevad normid, hõlmates ka juhud, mil pikendamistaotlust ei ole esitatud, kui registreeringu kehtetuks tunnistamise avalduse on esitanud taotleja (edaspidi „loovutamine“), või kui registreerimistingimused ei ole enam täidetud.

(80) Kehtestada tuleks normid sordi säilitamise kohta kooskõlas tunnustatud tavadega. See on vajalik tagamaks, et sordi registris hoidmise tähtaja jooksul säiliks sordiehtsus, mida on võimalik tagada üksnes juhul, kui taotleja või muu füüsiline või juriidiline isik liidus või kolmandas riigis, mis on tunnistatud samaväärseks, tegeleb sordi säilitamisega vastavalt konkreetsetele nõuetele ja pädeva asutuse ametliku kontrolli all.

(81) Kehtestada tuleks normid riiklike sordiregistrite ja liidu sordiregistri sisu kohta ning registreeritud sortide seemneproovide või elustaimede säilitamise kohta (edaspidi „standardproov“), mis kujutavad endast sordi n-ö eluskirjeldust. See on oluline, et tagada juurdepääs vajalikule teabele sordi kohta, selle identifitseerimine registris hoidmise tähtaja jooksul ja standardproovide olemasolu eel- ja järelkontrolli põldkatseteks taimse paljundusmaterjali sertifitseerimise raames.

(82) Liikmesriikidelt tuleks nõuda, et nad esitaksid komisjonile korrapäraselt konkreetset teavet, sealhulgas eelkõige toodetud taimse paljundusmaterjali koguste ja ettevõtjate arvu kohta. See teave on oluline käesoleva määruse mõju hindamiseks ja selleks, et teha kindlaks tulevased muudatused, mida on vaja määruse eesmärkide paremaks saavutamiseks.

(83) Liikmesriikidel peaks olema õigus kehtestada asjakohasel juhul ettevõtjate suhtes parandusmeetmeid või karistusi käesoleva määruse normide täitmata jätmise või rikkumise korral. Nende meetmete eesmärk on tagada asjaomase taimse paljundusmaterjali vastavus käesoleva määruse alusel kohaldatavatele nõuetele ja vältida seda, et ettevõtjad saavad pettusest või normidest kõrvalehoidmisest majanduslikku kasu.

(84) Liikmesriikidel peaks olema võimalik koguda tasusid toimingute eest, mida nad seoses käesoleva määrusega teostavad. Need tasud tuleks kehtestada nii, et need kataksid pädeva asutuse toimingu kulud.

(85) Hiljemalt viis aastat pärast käesoleva määruse kohaldamise alguskuupäeva peaks komisjon esitama Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande käesoleva määruse nende sätete kohaldamise kohta, mis käsitlevad tavakasutajatele turustatavat taimset paljundusmaterjali ja põllumajandustootjate vahel mitterahalise tehingu korras vahetatavat taimset paljundusmaterjali. See on soovitav, et uurida, kas ja mil määral on erandite kasutamine viinud olukorrani, kus tavakasutajatele ette nähtud taimset paljundusmaterjali või mitterahalise tehingu korras vahetatavat taimset paljundusmaterjali on müüdud ettevõtjatele. See oleks soovitav ka selleks, et uurida sordikaitse rikkumiste võimalikku levikut.

(86) Selleks et kohandada käesoleva määruse kohaldamisalasse kuuluvate taimse paljundusmaterjali perekondade ja liikide loetelu vastavalt arengutele, mis on seotud järgmistest kriteeriumidest, milleks on tootmispinna ja -väärtuse suurus, toidu ja söödaga kindlustatus ning nende liikmesriikide arv, kus kasvatamine toimub, vähemalt kahe kriteeriumi olulisusega, tuleks komisjonile anda õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 290, et kõnealust loetelu muuta.

(87) Selleks et kohandada selliste taimse paljundusmaterjali perekondade ja liikide loetelu, mida võib toota ja turustada käesoleva määruse kohaldamisalasse kuuluva supereliit-, eliit- või sertifitseeritud seemne või materjalina üksnes juhul, kui on vaja kõrgemaid kvaliteeditagatisi ja kui asjaomaste sertifitseerimistoimingute kulud on proportsionaalsed, tuleks komisjonile anda õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 290, et kõnealust loetelu muuta.

(88) Selleks et kohandada taimse paljundusmaterjali tootmise ja turustamise norme teaduslike ja tehniliste teadmiste arenguga ning kohaldatavate rahvusvaheliste standarditega, tuleks komisjonile anda õigus võtta kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 290 vastu õigusakte, et muuta käesoleva määruse nõudeid supereliit-, eliit-, sertifitseeritud ja standardseemnete ja -materjali tootmise ja turustamise kohta.

(89) Selleks et tagada ühtlustatud lähenemisviis supereliit-, eliit-, sertifitseeritud ja standardseemne partiide eel- ja järelkontrolli põldkatsete suhtes perekondade, liikide või kategooriate kaupa, tuleks komisjonile anda õigus võtta kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 290 vastu õigusakte seoses kriteeriumidega, mida kasutatakse riskianalüüside tegemiseks, proovivõtu- ja katsemenetluseks ning katsetulemuste hindamiseks.

(90) Selleks et kinnitada ettevõtjate vastavust teatavate ametliku järelevalve all toimuva sertifitseerimisega seotud toimingute tegemise tingimustele, tuleks komisjonile anda õigus võtta kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 290 vastu õigusakte pädevate asutuste võetavate erimeetmete kohta.

(91) Ühtlustatud lähenemisviisi tagamiseks tuleks komisjonile anda õigus võtta kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 290 vastu õigusakte andmete ja tehnilise korra kohta, mida on vaja supereliit-, eliit- ja sertifitseeritud taimse paljundusmaterjali puhul ametliku etiketi ning standardse taimse paljundusmaterjali ja mis tahes muud tüüpi taimse paljundusmaterjali puhul tootja etiketi väljaandmiseks.

(92) Selleks et tagada säilitussegude tootmise ja turustamise ühtlustatud normid, tuleks komisjonile anda õigus võtta kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 290 vastu õigusakte selliste segude täiendavate nõuete kohta, mis käsitlevad päritolupiirkonna määramist, teatavate liikide kasutamist, ettevõtjatele loa andmist, tootmist otsekogumise või paljundamise teel, pädeva asutuse toiminguid ning säilitussegude jaoks ette nähtud seemnete tootmise ja turustamise tingimusi.

(93) Selleks et kohandada selliste taimse paljundusmaterjali perekondade ja liikide loetelu, mida võib toota ja turustada tarbeseemnena, vastavalt asjaomastele aretus- ja majandusarengutele, tuleks komisjonile anda õigus võtta kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 290 vastu õigusakte, et kõnealust loetelu muuta.

(94) Selleks et tagada ühtlustatud lähenemine ajutistele katsetele testida käesoleva määruse võimalikke parandusi, tuleks komisjonile anda õigus võtta kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 290 vastu õigusakte, et määrata kindlaks need katsed, nende katsetega seotud perekonnad või liigid, katsete tingimused perekondade või liikide kaupa, katsete kestus ning nendes katsetes osalevate liikmesriikide kohustused.

(95) Selleks et käsitleda olukordi, kus teatavatesse kategooriatesse kuuluvate ettevõtjate registreerimine tekitaks neile ebaproportsionaalset halduskoormust, tuleks komisjonile anda õigus võtta kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 290 vastu õigusakte, et laiendada selliste ettevõtjate loetelu, kes ei pea end registreerima.

(96) Selleks et kohandada sordiregistrite sisu tehniliste teadmiste arenguga ja võtta arvesse sortide registreerimisega seoses saadud kogemusi, tuleks komisjonile anda õigus võtta kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 290 vastu õigusakte, et muuta kõnealust sisu käsitlevaid nõudeid.

(97) Selleks et kohandada valitud kloonide ja polüklonaalse materjali registreerimise tehnilisi nõudeid vastavalt teaduslike ja tehniliste teadmiste arengule ning kohaldatavatele rahvusvahelistele standarditele, tuleks komisjonile anda õigus võtta kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 290 vastu õigusakte, et muuta kõnealuseid nõudeid.

(98) Selleks et kohandada käesoleva määruse sätteid, mis käsitlevad kestliku kasvatus- ja kasutusväärtuse kontrollimist vastavalt teaduslike ja tehniliste teadmiste arengule ning liidu võimalikele uutele kestlikku põllumajandust käsitlevatele poliitikapõhimõtetele või normidele, tuleks komisjonile anda õigus võtta kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 290 vastu õigusakte, et kehtestada miinimumnõuded kontrollitavate omaduste hindamiseks ning kõnealuse kontrolli tulemuste hindamiseks ja nende kohta aruannete esitamiseks.

(99) Selleks et kehtestada konkreetsed kriteeriumid sordinimede sobivuse kohta, tuleks komisjonile anda õigus võtta kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 290 vastu õigusakte seoses kaubamärkidega, põllumajandustoodete geograafiliste tähiste või päritolunimetustega, varasemate õiguste omajate kirjaliku nõusolekuga kõrvaldada takistused sordinime sobivusele, koodide kasutamisega, lähisugulasliikide määratlusega ning eksitavate, solvavate või segadust tekitavate sordinimede kindlaksmääramisega.

(100) On eriti oluline, et komisjon viiks oma ettevalmistava töö käigus läbi asjakohaseid konsultatsioone, sealhulgas ekspertide tasandil, ja et kõnealused konsultatsioonid viidaks läbi kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes[23] sätestatud põhimõtetega. Eelkõige selleks, et tagada delegeeritud õigusaktide ettevalmistamises võrdne osalemine, saavad Euroopa Parlament ja nõukogu kõik dokumendid liikmesriikide ekspertidega samal ajal ning nende ekspertidel on pidev juurdepääs komisjoni eksperdirühmade koosolekutele, millel arutatakse delegeeritud õigusaktide ettevalmistamist.

[23] ELT L 123, 12.5.2016, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2016/512/oj.

(101) Selleks et tagada ühetaolised tingimused käesoleva määruse rakendamiseks, tuleks komisjonile anda rakendamisvolitused. Neid volitusi tuleks teostada kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 182/2011[24].

(102) Selleks et tagada ühetaolised tingimused käesoleva määruse rakendamiseks ning võtta arvesse teaduslike ja tehniliste teadmiste ning kohaldatavate rahvusvaheliste standardite arengut, tuleks komisjonile anda rakendamisvolitused, mille alusel ta saab kehtestada normid supereliit-, eliit-, sertifitseeritud ja standardseemne partiide eel- ja järelkontrolli põldkatsete kohta perekondade, liikide või kategooriate kaupa.

(103) Selleks et tagada ühetaolised tingimused käesoleva määruse rakendamiseks ning parandada ettevõtjate tulemuslikkust ning nende toodetava ja turustatava taimse paljundusmaterjali ehtsust ja kvaliteeti, tuleks komisjonile anda rakendamisvolitused, mille alusel ta saab määrata kindlaks hindamise, koolituse, registreerimiskatsete, kontrolli, proovide võtmise ja katsetamise nõuded konkreetsete perekondade või liikide puhul ettevõtjate üle pädevate asutuste poolt tehtava ametliku järelevalve jaoks.

---

[24] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisvolituste teostamise suhtes (ELT L 55, 28.2.2011, lk 13, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/182/oj).

(104) Selleks et tagada ühetaolised tingimused käesoleva määruse rakendamiseks taimse paljundusmaterjali partiide käitlemise ja märgistamise küsimuses, tuleks komisjonile anda rakendamisvolitused, mille alusel ta saab sätestada kõigi või teatavate taimse paljundusmaterjali liikide suhtes kohaldatavad erinõuded, mis käsitlevad partiide maksimaalset suurust, nende kindlakstegemist, näidiste suurust ja partiide katsetamist, partiide ühendamist või osadeks jagamist seoses taimse paljundusmaterjali partiide päritoluga, kõnealuste toimingute registreerimist ja märgistamist pärast taimse paljundusmaterjali partiide ühendamist või osadeks jagamist kooskõlas kohaldatavate rahvusvaheliste standarditega.

(105) Selleks et tagada ühetaolised tingimused käesoleva määruse rakendamiseks seoses pakendites, kimpudes või konteinerites ning üksiktaimedena esineva taimse paljundusmaterjaliga, tuleks komisjonile anda rakendamisvolitused, mille alusel ta saab sätestada erinõuded teatavat liiki taimset paljundusmaterjali sisaldavate pakendite, kimpude ja konteinerite sulgemise, suuruse ja vormi kohta, samuti tingimused seemnete turustamiseks mahtkaubana ilma sulgemise või pakendamiseta ning andmete säilitamise kohta.

(106) Selleks et tagada ühetaolised tingimused käesoleva määruse rakendamiseks, eelkõige seoses etikettide loetavuse, äratuntavuse ja kulumiskindlusega, tuleks komisjonile anda rakendamisvolitused, mille alusel ta saab võtta vastu erisätted ametlike etikettide, tootja etikettide, teatavate erandite korral kasutatavate etikettide kohta ja konkreetset tüüpi taimse paljundusmaterjali korral kasutatavate etikettide kohta ning sätestada nende etikettide sisu, suuruse, värvuse, vormingu ning imporditud taimse paljundusmaterjali korral sellistes etikettides kasutatava keele asjaomaste taimse paljundusmaterjali kategooriate või tüüpide puhul.

(107) Selleks et tagada seemnesegude puhul ühetaolised tingimused käesoleva määruse rakendamiseks ning võtta arvesse teaduslike ja tehniliste teadmiste arengut ning asjaomaste normide kohaldamisel saadud praktilisi kogemusi, tuleks komisjonile anda rakendamisvolitused, mille alusel ta saab võtta vastu erisätted, mis käsitlevad segamisseadmeid ja -menetlust, sulgemist, pakendamist ja märgistamist, etiketi sisu, suurust, värvust ja vormingut, segude asjakohast kasutusala ja nimetusi.

(108) Selleks et tagada ühetaolised tingimused käesoleva määruse rakendamiseks seoses säilitussegude pakendamise ja sulgemise erinõuetega, tuleks komisjonile anda rakendamisvolitused nende nõuete sätestamiseks.

(109) Selleks et tagada ühetaolised tingimused käesoleva määruse rakendamiseks puu- ja köögiviljade hulka kuuluva taimse paljundusmaterjali jaemüügi puhul ning muuta taimse paljundusmaterjali turustamine võimalikult praktiliseks ja igale liigile sobivaks, tuleks komisjonile anda rakendamisvolitused, mille alusel ta saab võtta vastu tavakasutajatele turustatavate taimset paljundusmaterjali sisaldavate üksiktaimede ja väikepakendite suurust, vormi, sulgemist ja käitlemist käsitlevaid norme.

(110) Selleks et tagada ühetaolised tingimused käesoleva määruse rakendamiseks seoses erandiga, mis võimaldab toota ja turustada registreeritavasse sorti kuuluvat taimset paljundusmaterjali, et teha katseid või uuringuid või teha uued sordid viivitamata turul kättesaadavaks, tuleks komisjonile anda rakendamisvolitused, mille alusel ta saab asjakohasel juhul täpsustada taimse paljundusmaterjali piiratud kogused, mille suhtes kõnealust erandit tuleb kohaldada.

(111) Selleks et tagada ühetaolised tingimused käesoleva määruse rakendamiseks taimse paljundusmaterjali ajutiste tarneraskustega toimetuleku küsimuses, tuleks komisjonile anda rakendamisvolitused, mille alusel ta saab anda maksimaalselt 12 kuuks loa supereliit-, eliit-, sertifitseeritud või standardkategooriasse kuuluva seemne või materjali turustamiseks leebemate nõuete alusel või sorti kuulumise nõudest kõrvalekaldumiseks, ning selle loa kehtetuks tunnistada ja seda muuta.

(112) Selleks et tagada ühetaolised tingimused käesoleva määruse rakendamiseks ja liikmesriikidele teatav paindlikkus rangemate riiklike meetmete, sealhulgas kõrgemate kvaliteedistandardite vastuvõtmisel, tuleks komisjonile anda rakendamisvolitused, mille alusel ta saab anda liikmesriikidele loa selliseid taimse paljundusmaterjali tootmise ja turustamise nõudeid vastu võtta, tingimusel et need meetmed vastavad asjaomase liikmesriigi turunõudlusele, konkreetsetele tootmistingimustele või agroklimaatilistele tingimustele. Nende rangemate meetmetega ei tohiks kehtestada keelde ega piiranguid teistest liikmesriikidest pärit või sinna suunatud toodete liikumisele ning need ei tohiks viia selliste keeldude või piirangute kehtestamiseni.

(113) Selleks et tagada ühetaolised tingimused käesoleva määruse rakendamiseks ja liikmesriikidele teatav paindlikkus liikide puhul, mille kasvatamine nende territooriumil on väheoluline, ning kui selle liigi tootmise sertifitseerimine ja kontroll tekitaks ebaproportsionaalse halduskoormuse, tuleks komisjonile anda rakendamisvolitused, mille alusel ta saab ajutiselt lubada sellistesse liikidesse kuuluvat taimset paljundusmaterjali kõnealuses liikmesriigis toota ja turustada, ilma et selle suhtes kohaldataks käesoleva määruse kohaseid tootmis- ja turustamisnorme.

(114) Selleks et tagada ühetaolised tingimused käesoleva määruse rakendamiseks ja kiire reageerimine ootamatutele ohtudele, tuleks komisjonile anda rakendamisvolitused erakorraliste meetmete võtmiseks, kui uutel või täiendavatel teaduslikel teadmistel põhinevatel üksikasjalikel põhjustel on alust arvata, et taimse paljundusmaterjali tootmine või turustamine kujutab endast tõsist ohtu inimeste, loomade või taimede tervisele, keskkonnale või muude perekondade ja liikide kasvatamisele, ning seda ohtu ei ole hinnatud muude liidu normide kohaselt ja seda ei saa rahuldavalt ohjata asjaomase liikmesriigi võetavate meetmetega. Komisjonile tuleks anda rakendamisvolitused, mille alusel ta saab võtta nõuetekohaselt põhjendatud tungivalt kiireloomulistel juhtudel vastu viivitamata kohaldatavaid rakendusakte, et käsitleda tõsist ohtu inimeste tervisele.

(115) Selleks et tagada ühetaolised tingimused käesoleva määruse rakendamiseks taimse paljundusmaterjali impordi puhul ning tagada kolmanda riigi nõuete vastavus liidu nõuetele, tuleks komisjonile anda rakendamisvolitused, mille alusel ta saab määrata kindlaks, kas teatavatesse perekondadesse, liikidesse või kategooriatesse kuuluv kolmandas riigis või kolmanda riigi konkreetsetes piirkondades toodetud taimne paljundusmaterjal vastab impordi otstarbel nõuetele, mis on samaväärsed liidus toodetava ja turustatava taimse paljundusmaterjali suhtes kohaldatavate nõuetega. Komisjon peaks tegema auditi iga esimese samaväärsuse taotluse puhul, mille kolmas riik on esitanud. Kolmandatest riikidest pärit taimse paljundusmaterjali samaväärsust on tunnustatud eri menetluste kaudu kooskõlas taimse paljundusmaterjali turustamise direktiividega ning ELi toimimise lepingu artikli 43 lõike 2 alusel vastu võetud õigusaktidega, nimelt nõukogu otsustega 2003/17/EÜ[25] ja 2005/834/EÜ[26]. Selleks et tagada õigusselgus uuele õigusraamistikule üleminekul, tuleks need samaväärsust tunnustavad otsused kehtetuks tunnistada ning sellistes otsustes ja rakendusmäärustes avaldatud samaväärsuse tunnustused tuleks koondada ühte rakendusakti. Selleks et tagada asjaomastest kolmandatest riikidest imporditud taimse paljundusmaterjali samaväärsuse tunnustamise jätkumine ja ühetaolised tingimused alates käesoleva määruse kohaldamise alguskuupäevast, peaks komisjon lisama rakendusakti ilma auditit tegemata riigid, mille samaväärsust on nende õigusaktide kohaselt tunnustatud.

---

[25] Nõukogu 16. detsembri 2002. aasta otsus 2003/17/EÜ kolmandates riikides teostatud seemnekultuuride põldtunnustamiste samaväärsuse ja kolmandates riikides kasvatatud seemne samaväärsuse kohta (EÜT L 8, 14.1.2003, lk 10, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2003/17(1)/oj).

[26] Nõukogu 8. novembri 2005. aasta otsus 2005/834/EÜ, mis käsitleb kolmandates riikides tehtavate sordi säilitamise tavasid käsitlevate kontrollimiste samaväärsust millega muudetakse otsust 2003/17/EÜ (ELT L 312, 29.11.2005, lk 51, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2005/834/oj).

(116) Selleks et tagada ühetaolised tingimused käesoleva määruse rakendamiseks ja ka järjepidevus selles, kuidas liit tunnustab kolmandate riikide nõudeid samaväärsetena, tuleks komisjonile anda rakendamisvolitused, mille alusel ta saab määrata kindlaks andmed ja teabe, mida kolmandad riigid peavad sel eesmärgil esitama.

(117) Selleks et tagada ühetaolised tingimused käesoleva määruse rakendamiseks ning registreeritud sortide asjakohane säilitamine ka kolmandates riikides, tuleks komisjonile anda rakendamisvolitused selle tunnustamiseks, et kolmandas riigis tehtav sordi säilitamise kontroll annab samad tagatised kui liidus tehtav kontroll.

(118) Selleks et tagada ühetaolised tingimused käesoleva määruse rakendamiseks, võttes arvesse CPVO kehtestatud protokolle, Rahvusvahelise Uute Taimesortide Kaitse Liidu (UPOV) kohaldatavaid suuniseid või muid asjakohaseid riiklikke protokolle, tuleks komisjonile anda rakendamisvolitused, mille alusel ta saab sätestada erinõuded sortide eristatavuse, ühtlikkuse ja püsivuse kohta perekondade või liikide kaupa, sealhulgas mahepõllumajanduslikuks tootmiseks sobivate mahepõllumajanduslike sortide kohandatud ühtlikkuse nõuded, ning omaduste ja teabe kohta, mida sordi ametlikult tunnustatud kirjeldus peab hõlmama säilitussortide või kohalike oludega kohanenud sortide puhul.

(119) Selleks et tagada ühetaolised tingimused käesoleva määruse rakendamiseks ning eristatavuse, ühtlikkuse ja püsivuse kontrolli usaldusväärsus ja kõrge kvaliteet, tuleks komisjonile anda rakendamisvolitused, mille alusel ta saab anda kontrolliasutustele loa teha sordi registreerimiskatseid vastavate perekondade või liikide puhul. Selleks et tagada nende registreerimiskatsete usaldusväärsus ja kõrge kvaliteet, tuleks kõnealune luba vastu võtta CPVO arvamuse alusel, mis käsitleb kontrolliasutuse sobivust selliste katsete tegemiseks.

(120) Samamoodi ja selleks, et suurendada liidu võimalust sorte registreerida, peaks juhul, kui ükski liidu kontrolliasutus ei ole asjaomase perekonna või liigi puhul luba saanud, olema võimalik kasutada kolmandas riigis asuvaid kontrolliasutusi. Sel põhjusel ja selleks, et tagada ühetaolised tingimused käesoleva määruse rakendamiseks, tuleks komisjonile anda rakendamisvolitused kolmandates riikides asuvatele kontrolliasutustele loa andmiseks. Selleks et tagada nende registreerimiskatsete usaldusväärsus ja kõrge kvaliteet, tuleks kõnealune luba vastu võtta CPVO arvamuse alusel, mis käsitleb kontrolliasutuse sobivust selliste katsete tegemiseks.

(121) Selleks et tagada ühetaolised tingimused käesoleva määruse rakendamiseks, tuleks komisjonile anda rakendamisvolitused, mille alusel ta saab täpsustada, kuidas pädevad asutused saavad teha füüsiliste või juriidiliste isikutega koostööd eristatavuse, ühtlikkuse ja püsivuse ning kestlikkusepõhise kasvatus- ja kasutusväärtuse alaste registreerimiskatsete tegemisel.

(122) Selleks et tagada ühetaolised tingimused käesoleva määruse rakendamiseks, tuleks komisjonile anda rakendamisvolitused, mille alusel ta saab võtta vastu registreeritud sortide standardproovi suurust käsitlevad erinormid ja sätestada standardproovi asendamist ja selle teistele pädevatele asutustele kättesaadavaks tegemist käsitlevad normid.

(123) Selleks et tagada ühetaolised tingimused käesoleva määruse rakendamiseks, tuleks komisjonile anda rakendamisvolitused, mille alusel ta saab määrata kindlaks tehnilised vormingud, mida liikmesriigid kasutavad aruannete esitamiseks taimse paljundusmaterjali tootmise ja turustamise süsteemi toimimise kohta.

(124) Selleks et vältida taimse paljundusmaterjali tootmise ja turustamise häireid, mis tulenevad üleminekust taimse paljundusmaterjali turustamise direktiividelt uutele normidele, tuleks vastu võtta erimeetmed. Seega tuleks enne käesoleva määruse kohaldamist toodetud või turustatud taimset paljundusmaterjali jätkuvalt turul kättesaadavaks teha, et võimaldada olemasolevate varude kasutamist ja vältida jäätmeteket. Lisaks tuleks taimse paljundusmaterjali turustamise direktiivide kohaselt registreeritud sordid registreerida käesoleva määruse kohaselt ilma uut registreerimismenetlust kohaldamata. Lisaks tuleks käesoleva määrusega hõlmatud perekonna või liigi sordid, mis ei olnud hõlmatud taimse paljundusmaterjali turustamise direktiividega ja mis registreeriti riiklikus sordiregistris vastavalt riigisisestele normidele enne käesoleva määruse kohaldamise alguskuupäeva, registreerida asjakohastes riiklikes sordiregistrites ilma käesolevas määruses sätestatud norme kohaldamata. Õiguskindluse tagamiseks tuleks selline registreerimine teha käesoleva määruse kohaldamise alguskuupäevaks. Samadel põhjustel tuleks ettevõtjad teatavatel tingimustel registreerida ilma registreerimistaotluseta, kui nad on registreeritud kooskõlas taimset paljundusmaterjali turustamist käsitlevate direktiividega.

(125) Taimse paljundusmaterjali turustamise direktiivid tuleks kehtetuks tunnistada, sest need asendatakse käesoleva määrusega. Sellest tulenevalt tuleks määrust (EL) 2016/2031 muuta, et jätta välja viited nendele direktiividele ning tagada, et liidus reguleeritud mittekarantiinseid taimekahjustajaid reguleeritakse üksnes kõnealuse määrusega ning et hõlmatud on igat liiki taimne paljundusmaterjal.

(126) Muuta tuleks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2017/625[27], et lisada selle kohaldamisalasse taimse paljundusmaterjali tootmine ja turustamine kooskõlas käesoleva määrusega. See on oluline selleks, et tagada ühtne lähenemisviis kogu taimekasvatuse ja toiduainete tarneahela ametliku kontrolli ja muude ametlike toimingute suhtes, kuna määrust (EL) 2017/625 kohaldatakse ka määruste (EL) 2016/2031 ja (EL) 2018/848 kohaldamisala suhtes.

(127) Seda silmas pidades peaks komisjonil olema õigus kehtestada normid, mis käsitlevad taimse paljundusmaterjali ametlikku kontrolli liidu normidele vastavuse kontrollimiseks, taimse paljundusmaterjali importimist liitu ja liidus turustamist ning ettevõtjate tegevust taimse paljundusmaterjali tootmise ajal ning samuti normid meetmete kohta, mida pädevad asutused võtavad pärast kõnealuse ametliku kontrolli tegemist.

---

[27] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. märtsi 2017. aasta määrus (EL) 2017/625, mis käsitleb ametlikku kontrolli ja muid ametlikke toiminguid, mida tehakse eesmärgiga tagada toidu- ja söödaalaste õigusnormide ning loomatervise ja loomade heaolu, taimetervise- ja taimekaitsevahendite alaste õigusnormide kohaldamine, millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruseid (EÜ) nr 999/2001, (EÜ) nr 396/2005, (EÜ) nr 1069/2009, (EÜ) nr 1107/2009, (EL) nr 1151/2012, (EL) nr 652/2014, (EL) 2016/429 ja (EL) 2016/2031, nõukogu määruseid (EÜ) nr 1/2005 ja (EÜ) nr 1099/2009 ning nõukogu direktiive 98/58/EÜ, 1999/74/EÜ, 2007/43/EÜ, 2008/119/EÜ ja 2008/120/EÜ ning millega tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrused (EÜ) nr 854/2004 ja (EÜ) nr 882/2004, nõukogu direktiivid 89/608/EMÜ, 89/662/EMÜ, 90/425/EMÜ, 91/496/EMÜ, 96/23/EÜ, 96/93/EÜ ja 97/78/EÜ ja nõukogu otsus 92/438/EMÜ (ametliku kontrolli määrus) (ELT L 95, 7.4.2017, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2017/625/oj).

(128) Määrust (EL) 2017/625 ei tuleks siiski tervikuna kohaldada käesolevas määruses sätestatud sordi registreerimisega seotud toimingute suhtes. Lisaks tuleks käesolevas määruses teha erandeid eelnimetatud määruse konkreetsetest artiklitest. See hõlmab eelkõige määruse (EL) 2017/625 neid sätteid, millega kehtestatakse pädevatele asutustele uus halduskoormus, mis oleks käesoleva määruse eesmärkide saavutamiseks ebaproportsionaalne.

(129) Kooskõlas institutsioonidevahelise parema õigusloome kokkuleppega leiavad Euroopa Parlament ja nõukogu, et selleks, et tagada piisavate kogemuste saamine käesoleva määruse kohaldamisel enne, kui kaalutakse kestlikkusepõhise kasvatus- ja kasutusväärtuse nõuete kohaldamise laiendamist täiendavatele perekondadele või liikidele, tuleks sellist laiendamist hindav aruanne esitada alles kümme aastat pärast käesoleva määruse kohaldamise alguskuupäeva. Käesolev määrus ei piira Euroopa Liidu lepingu (ELi leping) artikli 17 lõike 2 kohast komisjoni algatusõigust.

(130) Kuna käesoleva määruse eesmärki, milleks on tagada ühtlustatud lähenemisviis taimse paljundusmaterjali tootmise ja turustamise suhtes, ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada, küll aga saab seda eesmärgi mõju, keerukuse ja rahvusvahelise olemuse tõttu paremini saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus nimetatud eesmärgi saavutamiseks vajalikust kaugemale. Sellest lähtuvalt kehtestatakse sellega vajaduspõhiselt erandid või konkreetsed nõuded teatavat tüüpi taimse paljundusmaterjali ja ettevõtjate puhul.

(131) Käesolevat määrust tuleks kohaldada 48 kuu möödumisel määruse jõustumisest, et võimaldada pädevatel asutustel ja ettevõtjatel selle sätetega kohaneda ning anda piisavalt aega asjaomaste delegeeritud õigusaktide ja rakendusaktide vastuvõtmiseks,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

I peatükk
Üldsätted

Artikkel 1

Reguleerimisese

Käesolevas määruses sätestatakse normid, mis käsitlevad taimse paljundusmaterjali tootmist turustamise eesmärgil ja taimse paljundusmaterjali turustamist liidus, ja eelkõige normid, mis käsitlevad taimse paljundusmaterjali tootmist põllul ja muudes kohtades, taimse paljundusmaterjali kategooriaid, ehtsus- ja kvaliteedinõudeid, sertifitseerimist, märgistamist, pakendamist, importi, ettevõtjaid ja sortide registreerimist.

Artikkel 2

Kohaldamisala ja eesmärgid

1. Käesolevat määrust kohaldatakse I lisas loetletud perekondadesse ja liikidesse kuuluva taimse paljundusmaterjali suhtes seoses kõnealuses lisas osutatud kasutusaladega, nagu ka nende hübriidide suhtes.

   Määrust kohaldatakse ka muude, I lisas loetlemata perekondade ja liikide või nende hübriidide pookealuste või muude taimeosade suhtes, kui I lisas loetletud perekonna või liigi või nende hübriidide materjal on poogitud või ette nähtud pookimiseks nende külge.

2. Taimse paljundusmaterjali tootmist käsitlevaid nõudeid käesolevas määruses kohaldatakse üksnes taimse paljundusmaterjali liidus turustamise eesmärgil toimuva tootmise suhtes.

3. Käesoleva määruse eesmärgid on järgmised:

a) tagada taimse paljundusmaterjali kvaliteet ja mitmekesisus ning sellise taimse paljundusmaterjali kättesaadavus kõigile kasutajatele, sealhulgas ettevõtjatele ja põllumajandustootjatele;

b) tagada ettevõtjatele kogu liidus võrdsed konkurentsitingimused ning tagada taimse paljundusmaterjali siseturu toimimine;

c) toetada innovatsiooni liidu taimse paljundusmaterjali sektoris ja suurendada selle konkurentsivõimet;

d) edendada taimede geneetiliste ressursside säilitamist, sh dünaamilist säilitamist, ja säästvat kasutamist ning bioloogilist mitmekesisust põllumajanduses;

e) aidata kaasa kestlikule põllumajandustootmisele, võttes arvesse praegusi ja prognoositud tulevasi kliimatingimusi ja muid keskkonnatingimusi;

f) tagada toidu ja söödaga kindlustatus ja nendega varustamise sõltumatus.

4. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 79 vastu delegeeritud õigusakte, millega muudetakse I lisa, et kohandada seda teaduse ja tehnika arenguga ning perekondade ja liikide tootmist ja turustamist käsitlevate majandusandmete muutumisega, seeläbi, et lisatakse või jäetakse välja perekondi ja liike ühe või mitme kasutusala puhul.

Esimeses lõigus osutatud delegeeritud õigusaktidega võib lisada I lisas esitatud loetellu ühe või mitme kasutusalaga perekonna või liigi juhul, kui see vastab vähemalt kahele alljärgnevale kriteeriumile seoses selle kavandatava kasutusega:

a) selle arvele langeb liidus märkimisväärne osa taimse paljundusmaterjali või asjaomase põllukultuuri tootmispinnast ja märkimisväärne osa turustatava taimse paljundusmaterjali või asjaomase põllukultuuri väärtusest;

b) see on võrreldes muude selles lisas loetlemata perekondade ja liikidega suure tähtsusega toidu ja söödaga kindlustatuse tagamisel liidus, ning

c) selle perekonna või liigi taimset paljundusmaterjali turustatakse vähemalt kahes liikmesriigis.

Esimeses lõigus osutatud delegeeritud õigusaktidega võib ühe või mitme kasutusalaga perekonna või liigi I lisas esitatud loetelust välja jätta juhul, kui see ei vasta enam vähemalt kahele teises lõigus sätestatud kriteeriumile.

Käesoleva lõike kohaselt vastu võetavates delegeeritud õigusaktides täpsustatakse kriteeriumid, mille alusel on määratud kindlaks, et asjaomaste perekondade ja liikide ning nende kasutusalade puhul on tootmispind või turuväärtus märkimisväärne või tähtsus toidu ja söödaga kindlustatuse tagamisel suur.

5. Käesolevat määrust ei kohaldata järgmise suhtes:

a) I lisas loetletud perekondade ja liikide taimne paljundusmaterjal, mis on ette nähtud dekoratiivseks otstarbeks vastavalt direktiivile 98/56/EÜ, välja arvatud muru jaoks ettenähtud seeme;

b) kultiveerimismaterjal määruse (EL) 2026/1392 tähenduses;

c) üksnes kolmandatesse riikidesse eksportimiseks ette nähtud taimne paljundusmaterjal, tingimusel et see on sellisena märgistatud;

d) taimne paljundusmaterjal, mille tavakasutaja müüb või annab muul viisil üle (tasuta või tasu eest) teisele tavakasutajale;

e) taimne paljundusmaterjal, mida kasutatakse üksnes ametlikuks või ametliku järelevalve all läbiviidavaks kontrollimiseks, proovide võtmiseks või katseteks, aretuseks ja valikuks, näitusteks või teadusuuringuteks või muudel teaduslikel eesmärkidel, tingimusel et see on sellisena ära märgitud;

f) taimne paljundusmaterjal, mille suhtes kohaldatakse töötlemiseks, sealhulgas puhastamiseks, desinfitseerimiseks, käitlemiseks ja pakendamiseks, või transpordiks ja ladustamiseks sõlmitud teenuslepinguid, tingimusel et selliste teenuste osutaja ei omanda kõnealuse taimse paljundusmaterjali omandiõigust ja et on tagatud selle taimse paljundusmaterjali jälgitavus;

g) taimede geneetiliste ressursside säilitamiseks geenipankadesse või geenipankadest üle kantud taimne paljundusmaterjal;

h) määruse (EL) 2018/848 kohaselt toodetud mahepõllumajanduslik heterogeenne materjal.

6. Käesoleva määruse kohaldamisel käsitatakse viiteid kolmandatele riikidele viidetena kolmandatele riikidele ja territooriumidele, millele on osutatud ELi toimimise lepingu artikli 355 lõikes 1, välja arvatud Madeira, Assoorid ja Kanaari saared.

Käesoleva määruse kohaldamisel käsitatakse viiteid liidu territooriumile viidetena liidu territooriumile ilma territooriumideta, millele on osutatud ELi toimimise lepingu artikli 355 lõikes 1, välja arvatud Madeira, Assoorid ja Kanaari saared.

Artikkel 3

Mõisted

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

1) „taimne paljundusmaterjal“ – määruse (EL) 2016/2031 artikli 2 punktis 4 määratletud istutamiseks ettenähtud taimed, sealhulgas seeme, mis on võimeline ja ette nähtud järgnevaks:

a) tervete taimede või taimeosade tootmine või

b) puu- ja köögivilja ning muude põllukultuuride tootmine;

2) „seeme“ – seeme selle botaanilises tähenduses;

3) „turustamine“ – ettevõtja järgmised toimingud:

   a) müük, omamine müügi eesmärgil, tasuta üleandmine või müügiks pakkumine, sealhulgas internetis, või mis tahes muu üleandmine või levitamine liidus, või

   b) liitu importimine;

4) „ettevõtja“ – füüsiline või juriidiline avalik-õiguslik või eraõiguslik isik(v.a pädev asutus), kes on tegevusalaselt seotud ühe või mitme järgmise taimset paljundusmaterjali hõlmava tegevusega liidus ning on selle eest õiguslikult vastutav:

   a) tootmine turustamise eesmärgil;

   b) turustamine;

   c) sortide säilitamine;

   d) põldtunnustamine, proovivõtt, laborikatsed, ladustamine, töötlemine, pakendamine, sulgemine või märgistamine;

5) „tavakasutaja“ – füüsiline või juriidiline isik, kes võtab või annab üle ja kasutab taimset paljundusmaterjali muul otstarbel kui oma kutsealaseks tegevuseks;

6) „pädev asutus“ – liikmesriigi kesk- või piirkondlik asutus või asjakohasel juhul kolmanda riigi vastav asutus, mis vastutab taimse paljundusmaterjali tootmise ja turustamisega seotud ametlike kontrollide, registreerimise, sertifitseerimise ja muude ametlike toimingute korraldamise eest, või mis tahes muu asutus, millele on kooskõlas liidu õigusega antud vastav pädevus;

7) „kategooria“ – taimse paljundusmaterjali rühm või individuaalne üksus, mida saab käsitada supereliit-, eliit-, sertifitseeritud või standardseemne või -materjalina ning mis vastab konkreetsetele ehtsus- ja kvaliteedinõuetele;

8) „supereliitseeme“ – eliitseemne põlvkonnale eelnevate põlvkondade seeme, mis on ette nähtud supereliit-, eliit- või sertifitseeritud seemne tootmiseks ning mis on ametliku sertifitseerimise või ametliku järelevalve all tehtud sertifitseerimise teel tunnistatud vastavaks II lisas sätestatud asjaomastele tingimustele;

9) „eliitseeme“ – supereliitseemnest või eelnevate põlvkondade eliitseemnest toodetud seeme, mis on ette nähtud järgnevate põlvkondade eliitseemne või sertifitseeritud seemne tootmiseks ning mis on ametliku sertifitseerimise teel või ametliku järelevalve all tehtud sertifitseerimise teel tunnistatud vastavaks II lisas sätestatud asjaomastele tingimustele;

10) „sertifitseeritud seeme“ – supereliitseemnest, eliitseemnest või eelnevate põlvkondade sertifitseeritud seemnest toodetud seeme, mis on ette nähtud järgnevate põlvkondade sertifitseeritud seemne tootmiseks või kasvatamiseks ning mis on ametliku sertifitseerimise teel või ametliku järelevalve all tehtud sertifitseerimise teel tunnistatud vastavaks II lisas sätestatud asjaomastele tingimustele;

11) „standardseeme“ – muu seeme kui supereliit-, eliit- või sertifitseeritud seeme, mis vastab III lisas sätestatud asjaomastele tingimustele;

12) „supereliitmaterjal“ – eliitmaterjali põlvkonnale eelnevate põlvkondade taimne paljundusmaterjal (v.a seeme), mis on ette nähtud järgnevate põlvkondade supereliit-, eliit- või sertifitseeritud materjali tootmiseks ning mis on ametliku sertifitseerimise teel või ametliku järelevalve all tehtud sertifitseerimise teel tunnistatud vastavaks II lisas sätestatud asjaomastele tingimustele;

13) „eliitmaterjal“ – supereliitmaterjalist või eelnevate põlvkondade eliitmaterjalist toodetud taimne paljundusmaterjal (v.a seeme), mis on ette nähtud järgnevate põlvkondade eliitmaterjali või sertifitseeritud materjali tootmiseks ning mis on ametliku sertifitseerimise teel või ametliku järelevalve all tehtud sertifitseerimise teel tunnistatud vastavaks II lisas sätestatud asjaomastele tingimustele;

14) „sertifitseeritud materjal“ – supereliit-, eliit- või eelnevate põlvkondade sertifitseeritud materjalist või seemnest toodetud taimne paljundusmaterjal (v.a seeme), mis on ette nähtud järgnevate põlvkondade sertifitseeritud materjali tootmiseks või kasvatamiseks ning mis on ametliku sertifitseerimise teel või ametliku järelevalve all tehtud sertifitseerimise teel tunnistatud vastavaks II lisas sätestatud asjaomastele tingimustele;

15) „standardmaterjal“ – taimne paljundusmaterjal (v.a seeme) või supereliit-, eliit- või sertifitseeritud materjal, mis vastab III lisas sätestatud asjaomastele tingimustele;

16) „seemnekartul“ – istutamiseks kasutatavad mugulad, sealhulgas minimugulad, ja kasvatatud mugulaid moodustava *Solanum tuberosum* L. mikropaljundatud paljundusmaterjal;

17) „kartuli botaaniline seeme“ – liigi *Solanum tuberosum* L. seeme;

18) „emataim“ – tuvastatud taim, mis on ette nähtud taimse paljundusmaterjali tootmiseks;

19) „kloon“ – üksiktaime järglane, mis on algselt saadud teise üksiktaime vegetatiivsel paljundamisel ja jääb selle taimega geneetiliselt identseks;

20) „valitud kloon“ – kloon, mis on üksiktaime vegetatiivselt paljundatud järglane, vastab teatava sordi kirjeldusele ning on valitud selle fenotüübitunnuste ja taimeterviseseisundi tõttu;

21) „polüklonaalne materjal“ – rühm, mis koosneb kahest või enamast üksiktaime järglasest (v.a valitud kloonide segud), mis on saadud sama sordi erinevatest genotüüpidest, mis on valitud rühmana, mille üksikute liikmete omavahelises võrdluses on olemas sordisisene mitmekesisus;

22) „ametlik sertifitseerimine“ – pädeva asutuse ametlik kinnitus selle kohta, et supereliit-, eliit- või sertifitseeritud seeme või materjal vastab käesoleva määruse alusel kohaldatavatele nõuetele, kui asutus on läbi viinud kõik asjaomased kontrollid, võtnud proovid ja teinud katsed, sh vajaduse korral eel- ja järelkontrolli põldkatsed;

23) „sertifitseerimine ametliku järelevalve all“ – loa saanud ettevõtja kinnitus selle kohta, et supereliit-, eliit- või sertifitseeritud seeme või materjal vastab käesoleva määruse alusel kohaldatavatele nõuetele, kui ettevõtja on pädeva asutuse ametliku järelevalve all teinud vähemalt ühe asjakohastest kontrollidest, võtnud proovi, teinud katse või trükkinud välja ja kinnitanud etiketi;

24) „sort“ – määruse (EÜ) nr 2100/94 artikli 5 lõikes 2 määratletud sort;

25) „ametlik kirjeldus“ sordi kirjeldus, mille pädev asutus on koostanud sordi eristatavuse, ühtluse ja püsivuse kontrolli põhjal ning mis sisaldab kõnealuse sordi asjakohaseid omadusi ja võimaldab seda sorti kindlaks teha;

26) „ametlikult tunnustatud kirjeldus“ – pädeva asutuse tunnustatud säilitussordi või kohalike oludega kohanenud sordi kirjalik kirjeldus;

27) „sordi säilitamine“ – meetmed, mida võetakse sordipuhtuse ja sordiehtsuse tagamiseks ning eelkõige selle tagamiseks, et sordi asjakohaste omaduste avaldumine püsib muutumatuna pärast korduvat paljundamist või teatava paljundustsükli korral iga sellise tsükli lõpus;

28) „standardproov“ – sordi taimse paljundusmaterjali proov, mis on selle sordi suhtes esindusproov ja mida pädev asutus kasutab käesoleva määruse kohaldamisel võrdlusproovina sordiehtsuse, sordipuhtuse ja sordi säilitamise kontrollimisel;

29) „mittesordiehtsad taimed“ – taimed, mis erinevad selgelt sordist, millesse nad peaksid käesoleva määruse kohaselt kuuluma, mis tahes asjakohase omaduse poolest, võttes arvesse selle paljundamise eripära;

30) „kvaliteeti vähendav taimekahjustaja“ – taimekahjustaja,

a) mis ei ole liidu karantiinne taimekahjustaja, kaitstava piirkonna karantiinne taimekahjustaja ega reguleeritud mittekarantiinne taimekahjustaja määruse (EL) 2016/2031 tähenduses ega selle määruse artikli 30 lõike 1 kohaselt võetud meetmete kohaldamisalasse kuuluv taimekahjustaja;

b) mis esineb taimse paljundusmaterjali tootmisel või saagikoristuse järel, ning

c) mille esinemisel ilmneb vastuvõetamatu kahjulik mõju taimse paljundusmaterjali kvaliteedile ja vastuvõetamatu majanduslik mõju seoses selle taimse paljundusmaterjali kasutamisega liidus;

31) „kvaliteeti vähendavatest taimekahjustajatest peaaegu vaba“ – kvaliteeti vähendavate taimekahjustajate esinemise määr taimsel paljundusmaterjalil on piisavalt väike, et tagada taimse paljundusmaterjali vastuvõetav kvaliteet ja kasulikkus;

32) „partii“ – taimse paljundusmaterjali kindlaks määratud kogus, mis on tuvastatav koostise ühtluse põhjal;

33) „säilitussort“ – sort, mida

a) on traditsiooniliselt kasvatatud teatavas liidu piirkonnas (edaspidi „päritolupiirkond“);

b) on kohanenud selle piirkonna kohalikele agroklimaatilistele tingimuste ja põllumajandussüsteemidega, ning

c) iseloomustab väiksem ühtlikkus, mis tuleneb teatavast üksikute paljundusüksuste vahelisest geneetilisest ja fenotüüpilisest mitmekesisusest;

34) „kohalike oludega kohanenud sort“ – sort,

a) mis on hiljuti välja aretatud liidu teatavas piirkonnas (edaspidi „päritolupiirkond“) dünaamilise säilitustegevuse või muude looduslikes või põllumajandustootja ohjatavates tingimustes kasutatavate aretus- ja valikumeetodite tulemusena;

b) mis on kohanenud selle piirkonna kohalike agroklimaatiliste tingimuste ja põllumajandussüsteemidega, ning

c) mida muude kui vegetatiivselt paljundatavate sortide puhul iseloomustab väiksem ühtlikkus, mis tuleneb teatavast üksikute paljundusüksuste vahelisest geneetilisest ja fenotüüpilisest mitmekesisusest;

35) „põllumajandustootja“ – füüsiline või juriidiline isik, kes ametialaselt tegutseb taimekasvatuse, sealhulgas põllumajanduse ja aianduse valdkonnas;

36) „puhastamata seeme“ – I lisas osutatud köögiviljakultuuride liikide töötlemata seeme, mis on toodetud kolmandas riigis ja imporditud liitu töötlemise ja turustamise eesmärgil kooskõlas käesoleva määrusega;

37) „geenipank“ – organisatsioon, mille eesmärk on säilitada taimede geneetilisi ressursse, et tagada nende ressursside jätkuv avalik kättesaadavus teadusuuringute, aretamise ja selektsiooni, hariduse, koolituse ja otsese kasutamise eesmärgil, ning mida asjaomane pädev asutus on sellisena tunnustanud;

38) „geneetiliselt muundatud organism“ – Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2001/18/EÜ[28] artikli 2 punktis 2 määratletud geneetiliselt muundatud organism, välja arvatud direktiivi 2001/18/EÜ I B lisas loetletud geneetilise muundamise meetodite abil saadud organismid;

---

[28] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. märtsi 2001. aasta direktiiv 2001/18/EÜ geneetiliselt muundatud organismide tahtliku keskkonda viimise kohta ja nõukogu direktiivi 90/220/EMÜ kehtetuks tunnistamise kohta (EÜT L 106, 17.4.2001, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2001/18/oj).

39) „UGM-taim“ – Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2026/1388[29] artikli 3 punktis 9 määratletud UGM-taim.

Artikkel 4

Vastavus määrusele (EL) 2016/2031

Käesolev määrus ei piira määruse (EL) 2016/2031 kohaldamist.

Käesoleva määruse kohaselt toodetav ja turustatav taimne paljundusmaterjal peab vastama normidele, mis on kehtestatud või ette nähtud määruse (EL) 2016/2031 asjakohastes sätetes, milles käsitletakse liidu karantiinseid taimekahjustajaid, kaitstavate piirkondade karantiinseid taimekahjustajaid ja liidu reguleeritud mittekarantiinseid taimekahjustajaid, ning kõnealuse määruse artikli 30 lõike 1 kohaselt vastu võetud meetmetele.

[29] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. juuni 2026. aasta määrus (EL) 2026/1388, milles käsitletakse teatavate uute genoomikameetodite abil saadud taimi ja nendest saadud tooteid ning millega muudetakse määrust (EL) 2017/625 (ELT L, 2026/1388, 26.6.2026, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2026/1388/oj).

II peatükk

Sortide, taimse paljundusmaterjali kategooriate, märgistamise, lubade, käitlemise, impordi ja eranditega seotud nõuded

1. JAGU

TAIMSE PALJUNDUSMATERJALI TOOTMISE JA TURUSTAMISE ÜLDNÕUDED

Artikkel 5

Registreeritud sorti kuuluv taimne paljundusmaterjal

1. Liidus tohib toota ja turustada üksnes artiklis 49 osutatud riiklikusse sordiregistrisse kantud sorti kuuluvat taimset paljundusmaterjali.

2. Erandina lõikest 1 võib taimset paljundusmaterjali liidus toota ja turustada, olenemata sellest, kas see kuulub artikli 49 kohaselt registreeritud sorti, järgmistel juhtudel:

   a) see on vilja- ja viinapuude pookealus, mis ei kuulu ühtegi sorti ning mida toodetakse ja turustatakse viitega perekonnale või liigile, kuhu see kuulub, ning turustamise korral kajastub see viide asjakohasel etiketil;

b) see on ette nähtud tavakasutajatele kooskõlas artikliga 24;

c) seda toodavad või turustavad taimede geneetiliste ressursside säilitamise organisatsioonid ja võrgustikud kooskõlas artikliga 25;

d) seda vahetatakse põllumajandustootjate vahel mitterahalise tehingu korras kooskõlas artikliga 26;

e) see on lõplike hübriidsortide tootmiseks ette nähtud hübriidsordi emaliini komponent;

f) see kuulub sorti, mille kohta on esitatud registreerimistaotlus vastavalt artiklile 28;

g) taimse paljundusmaterjali tarnimisel esineb ajutisi raskusi, nagu on osutatud artiklis 30.

3. Erandina lõikest 1 võib järgmist tüüpi taimset paljundusmaterjali toota ja turustada vaid siis, kui nad ei kuulu registreeritud sortide hulka:

a) säilitussegud vastavalt artiklile 22,

b) tarbeseemned artikliga 29.

Artikkel 6

Teatavatesse kategooriatesse kuuluv taimne paljundusmaterjal

1. Liidus tohib toota ja turustada üksnes taimset paljundusmaterjali, mis kuulub mõnda järgmistest kategooriatest:

   a) supereliitseeme või -materjal;

   b) eliitseeme või -materjal;

   c) sertifitseeritud seeme või materjal;

   d) standardseeme või -materjal.

   Kui käesolevas määruses osutatakse taimse paljundusmaterjali madalamatele või kõrgematele ehtsus- ja kvaliteedikategooriatele, lähtutakse kategooriate järjestuses punktidest a–d, kusjuures punkt a tähistab kõrgeimat ja punkt d madalaimat taset.

2. Erandina lõikest 1 võib taimset paljundusmaterjali toota ja turustada, olenemata sellest, kas see kuulub mõnda punktides a–d loetletud kategooriatest, järgmistel juhtudel:

   a) see on säilitussegu, mis on toodetud vastavalt artiklile 22;

   b) see on ette nähtud tavakasutajatele vastavalt artiklile 24;

c) seda toodavad või turustavad taimede geneetiliste ressursside säilitamise organisatsioonid ja võrgustikud vastavalt artiklile 25;

d) seda vahetatakse põllumajandustootjate vahel mitterahalise tehingu korras vastavalt artiklile 26;

e) see kuulub supereliitseemnele või -materjalile eelnevasse põlvkonda vastavalt artiklile 27;

f) see on tarbeseeme vastavalt artiklile 29.

Artikkel 7

Taimne paljundusmaterjal, mida toodetakse ja turustatakse üksnes supereliit-, eliit- või sertifitseeritud seemne või materjalina

1. I lisa teises veerus loetletud perekondadesse ja liikidesse kuuluvat ühe või mitme kavandatud kasutusalaga taimset paljundusmaterjali toodetakse ja turustatakse üksnes supereliit-, eliit- või sertifitseeritud seemne või materjalina.

2. Taimse paljundusmaterjali valitud kloone toodetakse ja turustatakse üksnes vilja- ja viinapuude supereliit-, eliit- või sertifitseeritud materjalina.

3. Viinapuude pookealuseid toodetakse ja turustatakse üksnes supereliit-, eliit- või sertifitseeritud materjalina

4. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 79 vastu delegeeritud õigusakte, et I lisa teist veergu muuta.

Kõnealuste delegeeritud õigusaktidega lisatakse ühe või mitme kavandatud kasutusalaga perekond või liik I lisa teise veergu, kui on täidetud mõlemad järgmised tingimused:

a) sellesse perekonda või liiki kuuluva taimse paljundusmaterjali puhul on vaja suuremaid kvaliteeditagatisi ning

b) sellesse perekonda või liiki kuuluva taimse paljundusmaterjali supereliit-, eliit- või sertifitseeritud seemnena või materjalina tootmiseks ja turustamiseks vajalike sertifitseerimistegevuste kulud on proportsionaalsed.

Esimeses lõigus osutatud delegeeritud õigusaktidega jäetakse ühe või mitme kavandatud kasutusalaga perekond või liik I lisa teisest veerust välja, kui selle lisamine ei ole enam proportsionaalne.

5. Lõike 4 teise lõigu punktis b ja kolmandas lõigus osutatud proportsionaalsuse tingimuse hinnang põhineb järgmiste elementide üldisel hindamisel koostoimes üksteisega:

a) asjaomase perekonna või liigi olulisus liidu toiduga ja söödaga kindlustatuse või tööstusliku töötlemise kõrge väärtuse tagamisel;

b) kõnealuse perekonna või liigi toodangu maht liidus;

c) toiduaine- ja söödatööstuse ettevõtjate ja käitlejate nõudlus kõnealuse perekonna või liigi järele;

d) supereliit-, eliit- ja sertifitseeritud seemne või materjali tootmise kulud võrreldes sama perekonna või liigi standardseemne või -materjali või muud liiki taimse paljundusmaterjali tootmise kuludega, ning

e) supereliit-, eliit- ja sertifitseeritud seemne või materjali tootmisest ja turustamisest tulenev majanduslik, taimetervise- või keskkonnakasu, mis tuleneb kõrgeimate ehtsus- ja kvaliteedistandardite kohaldamisest sellisele taimsele paljundusmaterjalile, võrreldes standardseemne või -materjali või sama perekonna või liigi muud tüüpi taimse paljundusmaterjali olukorraga.

2. JAGU

SUPERELIIT-, ELIIT-, SERTIFITSEERITUD JA STANDARDSEEMNE JA -MATERJALI TOOTMISE JA TURUSTAMISE NÕUDED

Artikkel 8

Supereliit-, eliit- ja sertifitseeritud seemne ja materjali tootmise ja turustamise nõuded

1. Supereliit-, eliit- ja sertifitseeritud seemet toodetakse ja turustatakse liidus üksnes juhul, kui

a) see on kvaliteeti vähendavatest taimekahjustajatest peaaegu vaba;

b) seda turustatakse pärast seda, kui see on ametlikult sertifitseerinud või ametliku järelevalve all sertifitseeritud, ning

c) seda toodetakse ja turustatakse kooskõlas II lisa A või B osas sätestatud nõuetega, kusjuures nendele nõuetele vastavust tõendab artikli 17 lõikes 1 osutatud ametlik etikett.

2. Supereliit-, eliit- ja sertifitseeritud materjali toodetakse ja turustatakse liidus üksnes juhul, kui

a) see on kvaliteeti vähendavatest taimekahjustajatest peaaegu vaba;

b) seda turustatakse pärast seda, kui see on ametlikult sertifitseerinud või ametliku järelevalve all sertifitseeritud, ning

c) seda toodetakse ja turustatakse kooskõlas II lisa C, D või E osas sätestatud nõuetega, kusjuures nendele nõuetele vastavust tõendab artikli 17 lõikes 1 osutatud ametlik etikett.

3. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 79 vastu delegeeritud õigusakte, millega muudetakse II lisa, et kohandada seda teaduse ja tehnika ning kohaldatavate rahvusvaheliste standardite arenguga, seeläbi, et kehtestatakse nõuded ühele või mitmele järgmisele tegevusele:

a) külvamine ja istutamine ning põllul kasvatamine supereliit-, eliit- ja sertifitseeritud seemne tootmiseks;

b) supereliit-, eliit- ja sertifitseeritud seemne koristamine ja koristusjärgne käitlemine;

c) supereliit-, eliit- ja sertifitseeritud seemne turustamine;

d) külvamine ja istutamine ning põllul kasvatamine supereliit-, eliit- ja sertifitseeritud materjali tootmiseks;

e) supereliit-, eliit- ja sertifitseeritud materjali koristamine ja koristusjärgne käitlemine;

f) supereliit-, eliit- ja sertifitseeritud materjali turustamine;

g) supereliit-, eliit- ja sertifitseeritud materjali valitud kloonide ning polüklonaalse materjali tootmine;

h) supereliit-, eliit- ja sertifitseeritud materjali valitud kloonide ning polüklonaalse materjali turustamine;

i) supereliit-, eliit- ja sertifitseeritud materjali *in vitro* paljundamise teel tootmine;

j) *in vitro* paljundamise teel toodetud supereliit-, eliit- ja sertifitseeritud materjali turustamine.

4. Komisjon võtab vastu rakendusaktid, milles sätestatakse II lisas osutatud tootmis- ja turustamisnõuded teatavate taimse paljundusmaterjali perekondade, liikide või kategooriate puhul, ning kui see on asjakohane, teatavate asjaomase kategooria klasside, põlvkondade või muude allüksuste, sealhulgas emataimede puhul. Kõnealuseid nõudeid võib kohaldada kõigi või teatavate perekondade või liikide suhtes ning need hõlmavad ühte või mitut järgmist elementi:

a) erisätted asjaomaste perekondade, liikide või tüüpide alla kuuluva taimse paljundusmaterjali ühe või mitme kavandatud kasutusala kohta;

b) taimse paljundusmaterjali tootmismeetodid, sh generatiivne ja vegetatiivne paljundamine ja *in vitro* paljundamine;

c) külvi- ja istutustingimused;

d) varasemad külvi- ja eraldusvahemaad;

e) põllul kasvatamine, sealhulgas avamaal ja kontrollitud keskkonnas;

f) sordipuhtus, sordiehtsus ja muude liikide esinemise määr põllul;

g) koristus ja koristusjärgne käitlemine;

h) idanemismäär, puhtus ja muude liikide sisaldus, niiskustase, elujõulisus ning mulla või võõrkehade sisaldus;

i) taimse paljundusmaterjali sertifitseerimise meetodid, sealhulgas põldtunnustamise, proovide võtmise ja katsetamise nõuded ning asjakohasel juhul biokeemiliste ja biomolekulaarsete meetodite või, kui see on kohaldatav asjaomaste tehniliste standardite alusel, siis muude tehniliste meetodite kohaldamine, samuti nende heakskiitmine ja kasutamine ning liidus heakskiidetud meetodite loetelu;

j) tingimused I lisas loetlemata perekondade ja liikide või nende hübriidide pookealuste ja muude taimeosade kohta juhul, kui I lisas loetletud perekondade ja liikide paljundusmaterjal on neile poogitud;

k) tingimused seemne saamiseks viljapuudelt, kartulitelt või viinapuudelt;

l) tingimused viljapuude, viinapuude või seemnekartuli taimse paljundusmaterjali tootmiseks seemnest;

m) valitud kloonide taimse paljundusmaterjali ja polüklonaalse materjali taimse paljundusmaterjali tootmise ja turustamise tingimused.

Nende rakendusaktidega võib kehtestada rangemaid tootmis- ja turustamisnõudeid, mida tuleb kohaldada liidu territooriumi teatavates osades, kui seda on vaja tulenevalt agroklimaatilistest tingimustest, kahjulike umbrohtude leviku ohust või muudest teatavate piirkondade eritingimustest ja -vajadustest. Need nõuded peavad olema asjaomase taimse paljundusmaterjali kategooriat silmas pidades proportsionaalsed.

Esimeses lõigus loetletud nõuetega seotud esialgsed rakendusaktid võetakse vastu hiljemalt ... [48 *kuud pärast käesoleva määruse jõustumise kuupäeva*]. Neid võib muuta, et kohandada neid teaduse ja tehnika ning kohaldatavate rahvusvaheliste standardite arenguga.

Need rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 80 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 9

Standardseemne ja -materjali tootmise ja turustamise nõuded

1. Standardseemet toodetakse ja turustatakse liidus üksnes juhul, kui

   a) see on kvaliteeti vähendavatest taimekahjustajatest peaaegu vaba;

   b) seda toodetakse ja turustatakse ettevõtja vastutusel, ning

   c) seda toodetakse ja turustatakse kooskõlas III lisa A või B osas sätestatud nõuetega, kusjuures nendele nõuetele vastavust tõendab artikli 18 lõikes 1 osutatud tootja etikett.

2. Standardmaterjali toodetakse ja turustatakse liidus üksnes juhul, kui

   a) see on kvaliteeti vähendavatest taimekahjustajatest peaaegu vaba;

b) seda toodetakse ja turustatakse ettevõtja vastutusel, ning

c) seda toodetakse ja turustatakse kooskõlas III lisa C, D või E osas sätestatud nõuetega, kusjuures nendele nõuetele vastavust tõendab artikli 18 lõikes 1 osutatud tootja etikett.

3. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 79 vastu delegeeritud õigusakte, millega muudetakse III lisa, et kohandada seda teaduse ja tehnika ning kohaldatavate rahvusvaheliste standardite arenguga, seeläbi, et kehtestatakse nõuded ühele või mitmele järgmisele tegevusele:

a) külvamine ja istutamine ning põllul kasvatamine standardseemne tootmiseks;

b) standardseemne koristamine ja koristusjärgne käitlemine;

c) standardseemne turustamine;

d) külvamine ja istutamine ning põllul kasvatamine standardmaterjali tootmiseks;

e) standardmaterjali koristamine ja koristusjärgne käitlemine;

f) standardmaterjali turustamine;

g) polüklonaalse materjali tootmine ja turustamine;

h) standardmaterjali *in vitro* paljundamise teel tootmine;

i) *in vitro* paljundamise teel toodetud standardmaterjali turustamine.

4. Komisjon võtab vastu rakendusaktid, milles sätestatakse III lisas osutatud tootmis- ja turustamisnõuded teatavate standardse taimse paljundusmaterjali perekondade või liikide, sealhulgas emataimede puhul. Neid nõuded võib kohaldada kõigi või teatavate perekondade või liikide suhtes ning need hõlmavad ühte või mitut järgmist elementi:

a) erisätted asjaomaste perekondade, liikide või tüüpide alla kuuluva taimse paljundusmaterjali ühe või mitme kavandatud kasutusala kohta;

b) taimse paljundusmaterjali tootmismeetodid, sh generatiivne ja vegetatiivne paljundamine ja *in vitro* paljundamine;

c) külvi- ja istutustingimused;

d) varasemad külvi- ja eraldusvahemaad;

e) põllul kasvatamine, sealhulgas avamaal ja kontrollitud keskkonnas;

f) sordipuhtus, sordiehtsus ja muude liikide sisaldus põllul;

g) koristus ja koristusjärgne käitlemine;

h) idanemismäär, puhtus, muude liikide sisaldus, niiskusesisaldus, elujõulisus ning mulla või võõrkehade sisaldus;

i) biokeemiliste ja biomolekulaarsete meetodite või muude tehniliste meetodite kohaldamine – asjakohaste rahvusvaheliste standardite alusel, kui viimaseid kohaldatakse –, samuti nende heakskiitmine ja kasutamine ning liidus heakskiidetud meetodite loetelu;

j) tingimused I lisas loetlemata perekondade ja liikide või nende hübriidide pookealuste ja muude taimeosade kohta juhul, kui I lisas loetletud perekondade ja liikide paljundusmaterjal on neile poogitud;

k) tingimused seemne saamiseks viljapuudelt, kartulitelt või viinapuudelt;

l) tingimused viljapuude, viinapuude või seemnekartuli taimse paljundusmaterjali tootmiseks seemnest;

m) tingimused säilitussortide ja kohalike oludega kohanenud sortide taimse paljundusmaterjali tootmiseks ja turustamiseks;

n) tingimused polüklonaalse materjali taimse paljundusmaterjali tootmiseks ja turustamiseks.

Nende rakendusaktidega võib kehtestada rangemaid tootmis- ja turustamisnõudeid, mida tuleb kohaldada liidu territooriumi teatavates osades, kui seda on vaja tulenevalt agroklimaatilistest tingimustest, kahjulike umbrohtude leviku ohust või muudest teatavate piirkondade eritingimustest ja -vajadustest. Need nõuded peavad olema asjaomase taimse paljundusmaterjali kategooriat silmas pidades proportsionaalsed.

Käesoleva lõike esimeses lõigus loetletud nõuetega seotud esmased rakendusaktid võetakse vastu hiljemalt ... [48 *kuud pärast käesoleva määruse jõustumise kuupäeva*]. Neid võib muuta, et kohandada neid teaduse ja tehnika ning kohaldatavate rahvusvaheliste standardite arenguga.

Need rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 80 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

3. JAGU

SEEMNETE EEL- JA JÄRELKONTROLLI PÕLDKATSETE ERINÕUDED

Artikkel 10

Supereliit-, eliit- ja sertifitseeritud seemne eel- ja järelkontrolli põldkatsed

1. Pädev asutus viib läbi eel- ja järelkontrolli põldkatsed, et teha kindlaks, kas supereliit-, eliit- ja sertifitseeritud seemne partiid, välja arvatud viinapuu- ja viljapuude seemne partiid, vastavad sordiehtsuse ja -puhtuse nõuetele.

   Need katsed seisnevad standardprooviga külvatud katselapi ja kontrollitava partii seemneprooviga külvatud katselapi visuaalses võrdluses. Katsetatavad proovid võetakse kas

   a) supereliit-, eliit- ja sertifitseeritud seemne partiist, mis on ette nähtud uue põlvkonna või kategooria tootmiseks, või

b) sellise põlvkonna seemnepartiist, mis ei ole enam ette nähtud edasiseks paljundamiseks.

Katsetatavad proovid võetakse kõnealuste partiide sertifitseerimise või turustamise ajal.

Katsetatavate proovide katsetamine toimub hiljemalt proovi võtmisele järgneval kasvuhooajal.

2. Eel- ja järelkontrolli põldkatsed tehakse kõigi supereliit- ja eliitseemne partiidega. Sertifitseeritud seemne puhul määratakse kontrollitavate partiide osakaal kindlaks riskianalüüsi alusel, mis käsitleb kõnealuse seemne võimalikku mittevastavust kohaldatavatele nõuetele.

3. Lõikes 1 osutatud kontrollitavast seemnepartiist võtab proovi pädev asutus või ametliku järelevalve all ja pädeva asutuse loal tegutsev proovivõtja. See proov võidakse võtta pädeva asutuse poolt ametlikult heaks kiidetud automaatse proovivõtuseadmega. Kui proove võetakse turustamise ajal, siis võtab need pädev asutus.

4. Sordiehtsuse ja -puhtuse kontrollimiseks võib kasutada biokeemilisi ja biomolekulaarseid meetodeid või muid artikli 8 lõike 4 punkti i kohaselt tunnustatud tehnilisi meetodeid.

5. Kui käesoleva artikli lõikes 1 osutatud katse tulemused näitavad, et artikli 8 nõuded ei ole täidetud, teeb pädev asutus järgmist:

a) nõuab asjaomase seemnepartii turult kõrvaldamist või keelab selle edasise paljundamise ja turustamise;

b) nõuab asjaomase seemnepartii töötlemist, et see vastaks kohaldatavatele nõuetele, või

c) võtab muid asjakohaseid parandusmeetmeid.

6. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 79 vastu delegeeritud õigusakte, millega täiendatakse käesolevat määrust seeläbi, et sätestatakse normid supereliit-, eliit- ja sertifitseeritud seemne eel- ja järelkontrolli põldkatsete kohta perekondade või liikide kaupa. Neid norme kohandatakse teaduse ja tehnika ning kohaldatavate rahvusvaheliste standardite arenguga ning normid võidakse kehtestada perekondade, liikide või kategooriate kaupa. Need võivad käsitleda järgmisi elemente:

a) käesoleva artikli lõikes 2 osutatud riskianalüüsi kriteeriumid;

b) proovivõtu ja katsetamise kord, sealhulgas asjakohased tehnoloogiad;

c) katsetulemuste hindamine.

Artikkel 11

Standardseemne eel- ja järelkontrolli põldkatsed

1. Pädev asutus viib läbi eel- ja järelkontrolli põldkatsed, et teha kindlaks, kas standardseemne partiid, välja arvatud viinapuu- ja viljapuude seemne partiid, vastavad sordiehtsuse ja -puhtuse nõuetele.

   Need katsed seisnevad standardprooviga külvatud katselapi ja kontrollitava partii prooviga külvatud katselapi visuaalses võrdluses. Kontrollitavad proovid võetakse partii turustamise ajal.

2. Eel- ja järelkontrolli põldkatsetesse kaasatavate standardseemne partiide osakaal määratakse kindlaks riskianalüüsi alusel, mis käsitleb kõnealuse seemne võimalikku mittevastavust kohaldatavatele nõuetele.

3. kontrollitava proovi võtab pädev asutus. See proov võidakse võtta pädeva asutuse poolt ametlikult heaks kiidetud automaatse proovivõtuseadmega.

4. Sordiehtsuse ja -puhtuse kontrollimiseks võib kasutada biokeemilisi ja biomolekulaarseid meetodeid või muid artikli 9 lõike 4 punkti i kohaselt tunnustatud tehnilisi meetodeid.

5. Kui käesoleva artikli lõikes 1 osutatud katse tulemused näitavad, et artikli 9 nõuded ei ole täidetud, teeb pädev asutus järgmist:

a) nõuab asjaomase seemnepartii turult kõrvaldamist või keelab, kui see on teostatav, selle edasise paljundamise ja turustamise;

b) nõuab asjaomase seemnepartii töötlemist, et see vastaks kohaldatavatele nõuetele, või

c) võtab muid asjakohaseid parandusmeetmeid.

6. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 79 vastu delegeeritud õigusakte, millega täiendatakse käesolevat määrust seeläbi, et sätestatakse normid standardseemne eel- ja järelkontrolli põldkatsete kohta perekondade või liikide kaupa. Neid norme kohandatakse teaduse ja tehnika ning kohaldatavate rahvusvaheliste standardite arenguga ning need võidakse kehtestada perekondade või liikide kaupa. Need võivad käsitleda järgmisi elemente:

a) käesoleva artikli lõikes 2 osutatud riskianalüüsi kriteeriumid;

b) proovivõtu ja katsetamise kord, sealhulgas asjakohased tehnoloogiad;

c) katsetulemuste hindamine.

4. JAGU

ETTEVÕTJATELE LUBADE ANDMINE JA PÄDEVATE ASUTUSTE TEHTAV AMETLIK JÄRELEVALVE

Artikkel 12

Luba, mis võimaldab ettevõtjatel tegeleda sertifitseerimisega ametliku järelevalve all

1. Liikmesriigid võivad ettevõtjatele näha ette võimaluse teha ametliku järelevalve all teatavaid sertifitseerimiseks vajalikke toiminguid.

   Sellisel juhul võib pädev asutus taotluse alusel anda ettevõtjale loa teha ametliku järelevalve all kõik või teatavad taimse paljundusmaterjali sertifitseerimiseks nõutavad toimingud, välja arvatud artiklis 10 osutatud põldkatsed, ning trükkida artikli 17 lõikes 1 osutatud ametlik etikett ja kinnitada see kõnealusele taimsele paljundusmaterjalile.

2. Lõikes 1 osutatud loa saamiseks peab ettevõtja täitma järgmistest tingimustest kõik, mis on asjakohased selle tegevuse puhul, milleks luba soovitakse:

   a) tal peavad olema artiklis 8 osutatud nõuete täitmiseks vajalikud teadmised;

   b) ta peab olema kvalifitseeritud tegema II lisas osutatud kontrolle või olema võtnud tööle selliseid kontrolle tegema kvalifitseeritud töötajad;

c) ta peab olema võtnud tööle II lisas osutatud proove võtma kvalifitseeritud töötajad või olema sõlminud lepingud teiste ettevõtjatega, kes on võtnud tööle kõnealuseid tegevusi läbi viima kvalifitseeritud töötajad;

d) ta peab olema võtnud tööle eritöötajad ja ta peab omama II lisas osutatud katsete tegemiseks vajalikke seadmeid või kasutama laboreid, kus järgitakse Rahvusvahelise Seemnekontrolli Assotsiatsiooni (ISTA) eeskirju või muid kohaldatavaid rahvusvahelisi standardeid ning kuhu on võetud tööle selliseid katseid tegema kvalifitseeritud töötajad;

e) ta peab olema teinud kindlaks tootmisprotsessi kriitilised punktid, mis võivad mõjutada taimse paljundusmaterjali kvaliteeti ja ehtsust, suutma neid punkte seirata ning säilitama andmeid kõnealuse seire tulemuste kohta;

f) ta peab olema kehtestanud süsteemid, et tagada partiide identifitseerimisega seotud nõuete täitmine artikli 15 kohaselt;

g) ta peab olema kehtestanud süsteemid, et tagada artiklis 47 sätestatud jälgitavusnõuete täitmine.

3. Käesoleva artikli lõiget 2 kohaldatakse kooskõlas asjakohaste artikli 8 lõikes 4 osutatud rakendusaktis sätestatud normidega ja selliste normide puudumise korral kooskõlas kohaldatavate rahvusvaheliste standarditega ning selliste standardite puudumise korral kooskõlas riigisiseste normidega.

4. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 79 vastu delegeeritud õigusakte, millega täiendatakse käesolevat määrust seeläbi, et sätestatakse konkreetsed meetmed, mida pädev asutus peab võtma, et teha kindlaks vastavus käesoleva artikli lõikele 2.

Artikkel 13

Ettevõtja loa kehtetuks tunnistamine või muutmine

1. Kui loa saanud ettevõtja ei vasta enam artikli 12 lõigetes 1, 2 ja 3 sätestatud nõuetele või kui on korduvalt leitud, et selle ettevõtja toodetud või turustatud taimne paljundusmaterjal ei vasta käesoleva määruse nõuetele, palub pädev asutus sellel ettevõtjal võtta kindlaksmääratud ajavahemiku jooksul parandusmeetmeid.

2. Kui ettevõtja ei võta kindlaksmääratud ajavahemiku jooksul lõikes 1 osutatud parandusmeetmeid, tunnistab pädev asutus loa viivitamata kehtetuks või muudab seda. Kui jõutakse järeldusele, et luba saadi pettuse teel, kohaldab pädev asutus ettevõtja suhtes asjakohaseid karistusi.

Artikkel 14

Pädeva asutuse tehtav ametlik järelevalve

1. Ametliku järelevalve all toimuva sertifitseerimise eesmärgil viib pädev asutus läbi korrapäraseid hindamisi tagamaks, et ettevõtja täidab artikli 12 lõigetes 1, 2 ja 3 osutatud nõudeid. Hindamiste sagedus määratakse kindlaks lähtuvalt võimalikust riskist, et ettevõtja ei täida käesoleva määruse asjakohaseid nõudeid. Selliseid hindamisi tehakse vähemalt üks kord viie aasta jooksul.

2. Pädev asutus korraldab käesoleva määruse kohase põldtunnustamise, proovide võtmise ja katsetamisega tegeleva ettevõtja töötajatele koolitusi ja pädevuse kontrolle.

3. Ametliku järelevalve all toimuva sertifitseerimise eesmärgil teostab pädev asutus tootmiskohas kasvatatavate põllukultuuride teatava osa ja partiide suhtes ametlikku kontrolli, võtab proovid ja teeb katsed, et teha kindlaks kõnealuse taimse paljundusmaterjali vastavus artiklis 8 osutatud nõuetele.

   Kõnealune osa määratakse kindlaks lähtuvalt hinnangust võimaliku riski kohta, et asjaomase ettevõtja taimne paljundusmaterjal ei vasta esimeses lõigus osutatud nõuetele.

4. Komisjon võib võtta vastu rakendusakte, et sätestada nõuded lõikes 1 osutatud ettevõtja hindamisele, lõikes 2 osutatud töötajate koolitamisele ja pädevuse kontrollimisele ning lõikes 3 osutatud põllukultuuride osa kontrollimisele, proovide võtmisele ja katsetamisele seoses konkreetsete perekondade või liikidega.

Need nõuded võivad hõlmata järgmist:

a) lõikes 1 osutatud riskikriteeriumid ning minimaalne põllukultuuride osa ja taimse paljundusmaterjali partiide hulk, mida põldtunnustamise raames kontrollitakse, millest võetakse proovid ja mille puhul tehakse katsed vastavalt lõikele 3;

b) kvaliteeditagamise süsteemide kasutamine ettevõtja poolt pädeva asutuse heakskiidul ning pädeva asutuse võimalus vähendada käesolevas artiklis osutatud kontrollide, võetavate proovide ja katsete arvu kõnealuste kvaliteeditagamise süsteemide kasutamise tõttu.

Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 80 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

5. JAGU

KÄITLEMIS- JA MÄRGISTAMISNÕUDED

Artikkel 15

Partiid

1. Taimset paljundusmaterjali toodetakse ja turustatakse partiidena. See peab olema tuvastatav partii kordumatu viitenumbri järgi, mis tagab selle jälgitavuse.

2. Taimse paljundusmaterjali partiisid võib artikli 20 kohaselt uueks partiiks ühendada üksnes juhul, kui need on samast sordist.

   Kui ühendatakse eri kategooriatest koosnevad partiid, kuulub uus partii oma koostisosade madalaimasse kategooriasse.

3. Taimse paljundusmaterjali partiid võib jagada kaheks või enamaks partiiks vastavalt artiklile 20.

4. Komisjon võtab vastu rakendusaktid, et sätestada kõikide või teatavate taimse paljundusmaterjali liikide puhul erinõuded, mis käsitlevad partiide maksimumsuurust, nende tuvastamist, proovi suurust ja partii katsetamist, partiide ühendamist või jagamist taimse paljundusmaterjali partiide päritolu seisukohast, kõnealuste toimingute registreerimist ning partiide märgistamist pärast sellist ühendamist või jagamist. Nende nõuete puhul võetakse arvesse kõiki kohaldatavaid rahvusvahelisi standardeid.

Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 80 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 16

Pakendid, kimbud ja konteinerid

1. Taimset paljundusmaterjali turustatakse üksiktaimedena või pakendites, kimpudes või konteinerites. Pakendid, kimbud ja konteinerid peavad olema suletud. Taimset paljundusmaterjali, mis ei ole seeme ega seemnekartul, võib siiski turustada ilma sulgemata, kui sulgemine ei ole võimalik.

2. Lõikes 1 osutatud pakendid, kimbud ja konteinerid suletakse nii, et neid ei ole võimalik avada ilma sulgemisvahendit lõhkumata või jätmata jälgi sellest, et pakend, kimp või konteiner on avatud. Sulgemisvahendi efektiivsus tuleb tagada kas artikli 17 või 18 kohaste etikettide lisamisega sulgemisvahendile või plommi kasutamisega. Kui sulgemisvahend ei ole korduskasutatav, on pakendid ja konteinerid sellest nõudest vabastatud.

3. Supereliit-, eliit- või sertifitseeritud seemne ja materjali pakendid, kimbud ja konteinerid sulgeb pädev asutus või ettevõtja ametliku järelevalve all.

4. Erandina lõikest 1 tohib ettevõtja sertifitseeritud seemet turustada otse põllumajandustootjale mahtkaubana.

Selleks peavad ettevõtjad olema saanud pädevalt asutuselt vastava loa. Kõnealune ettevõtja säilitab andmeid sellise tegevuse ja partii kohta, millest seeme on saadud. Need andmed tehakse taotluse korral pädevale asutusele kättesaadavaks.

Kui seeme laaditakse otse põllumajandustootja masinale või haagisele, peab ettevõtja tagama seemne jälgitavuse; selleks tuleb väljastada ja alles hoida dokumendid, millel on märgitud liik ja sort, kogus, üleandmise aeg, partii viitenumber ja kasutatud transpordivahend.

5. Komisjon võib võtta vastu rakendusakte, millega sätestatakse

a) erinõuded teatavasse perekonda ja liiki kuuluva taimse paljundusmaterjali pakendite, kimpude ja konteinerite sulgemise, suuruse ja kuju kohta, sealhulgas tehnilised ja bioloogilised põhjused, millest tingituna sulgemine või pakendamine ei ole võimalik; ning

b) tingimused seemne turustamiseks mahtkaubana ja andmed, mida tuleb säilitada.

Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 80 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 17

Supereliit-, eliit- ja sertifitseeritud seemne ja materjali ametlik etikett

1. Supereliit-, eliit- ja sertifitseeritud seemned ja materjal tehakse tuvastatavaks ja nende vastavust käesolevale määrusele kinnitatakse ametliku etiketiga, mille väljastamisega kinnitab pädev asutus, et artiklis 8 osutatud nõuded on täidetud (edaspidi „ametlik etikett“).

2. Ametliku etiketi väljastab pädev asutus ja sellele kantakse pädeva asutuse antud kordumatu seerianumber.

   Ametliku etiketi trükib

   a) pädev asutus või

   b) ettevõtja ametliku järelevalve all, kui ettevõtjal on kooskõlas artikliga 12 luba tegeleda sellise trükkimisega.

3. Ametliku etiketi kinnitab üksiktaime, kimbu, pakendi või konteineri välisküljele või trükib kustumatult pakendile või konteinerile ettevõtja ametliku järelevalve all.

4. Osa ametlikul etiketil esitatud teabest võib esitada digitaalsel kujul kooskõlas lõikes 5 osutatud delegeeritud õigusaktiga, kui see delegeeritud õigusakt hakkab kehtima.

5. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 79 vastu käesolevat määrust täiendavaid delegeeritud õigusakte, milles kehtestatakse normid järgmise kohta:

a) ettevõtjate ja pädevate asutuste poolt ametlike etikettide väljaandmiseks tehtud sertifitseerimistoimingute andmete digitaalne salvestamine ja kogumine;

b) liikmesriike ja komisjoni ühendava keskplatvormi loomine, mis hõlbustab punktis a osutatud teabe töötlemist, juurdepääsu teabele ja teabe kasutamist;

c) andmed, mida saab esitada olenevalt sellest, mis on asjakohane, kas digitaalsel või füüsilisel kujul konkreetse taimse paljundusmaterjali tüübi kohta, ning

d) ametlike etikettide digitaalsel kujul väljastamise tehniline korraldus.

6. Erandina käesoleva artikli lõigetest 1–5 ja tingimusel, et on artiklis 40 sätestatud tingimused on täidetud, võib artikli 38 kohaselt kolmandatest riikidest imporditud supereliit-, eliit- ja sertifitseeritud seemet ja materjali liidus turustada asjakohase OECD seemneskeemi etiketiga (edaspidi „OECD etikett“) või selliste liikide seemne puhul, mille jaoks OECD seemneskeem puudub, või muu taimse paljundusmaterjali kui seemne puhul kolmanda riigi pädeva asutuse väljastatud ametliku etiketiga.

Artikkel 18

Tootja etikett standardseemne ja -materjali jaoks

1. Standardseeme ja -materjal tehakse tuvastatavaks tootja etiketiga, mis kinnitab seemne või materjali vastavust artiklis 9 esitatud tootmis- ja turustamisnõuetele (edaspidi „tootja etikett“).

2. Tootja etiketi väljastab, trükib ja kinnitab üksiktaime, kimbu, pakendi või konteineri välisküljele või trükib kustumatult pakendile või konteinerile ettevõtja.

3. Osa tootja etiketil esitatud teabest võib esitada digitaalsel kujul kooskõlas lõikes 4 osutatud delegeeritud õigusaktiga, kui see delegeeritud õigusakt hakkab kehtima.

4. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 79 vastu käesolevat määrust täiendavaid delegeeritud õigusakte, milles kehtestatakse normid järgmise kohta:

a) ettevõtjate poolt tootja etikettide väljastamiseks tehtud toimingute andmete digitaalne salvestamine ja kogumine;

b) andmed, mida saab esitada kas digitaalsel või füüsilisel kujul konkreetse taimse paljundusmaterjali tüübi kohta, ning

c) tootja etikettide digitaalsel kujul väljastamise tehniline korraldus.

Artikkel 19

Ametliku etiketi ja tootja etiketi sisu ja omadused

1. Ametlik etikett ja tootja etikett peavad olema vähemalt ühes liidu institutsioonide ametlikus keeles.

2. Ametlik etikett ja tootja etikett peavad olema loetavad, kustumatud, valmistatud materjalist, mis on piisavalt tugev tavapärase kasutamise käigus kahjustuste vältimiseks, muudetamatud, korduskasutamatud, varem kasutamata ja hõlpsasti nähtavad.

3. Isekleepuvaid etikette võib kasutada, kui puudub nende korduskasutamise oht.

4. Lisaks lõike 6 kohaselt sätestatavatele elementidele võivad ametlik etikett ja tootja etikett sisaldada lisateavet muude kui käesolevas määruses sätestatud tootmis- ja turustamisnõuetega seotud kohaldatavate liidu normide kohta.

   Selline teave esitatakse etiketil selleks ettenähtud kohas loetavalt ja tähtedega, mis ei ole suuremad kui ametlikul etiketil või tootja etiketil lõike 6 kohaselt esitatava sisu puhul.

5. Pädev asutus võib lubada ettevõtjatel esitada peale lõigetes 4 ja 6 osutatud teabe etiketi äärepoolses servas täiendavat teavet, tingimusel et see ei ole reklaammaterjal. See lisateave paigutatakse alale, mis ei ole suurem kui 20 % ametliku etiketi kogupinnast, ja tähistatakse pealkirjaga „Mitteametlik teave“. Selline teave esitatakse tähtedega, mis ei ole suuremad kui ametlikul etiketil lõike 6 kohaselt esitatava sisu puhul.

6. Komisjon võtab vastu rakendusaktid, millega määratakse vastavate taimse paljundusmaterjali kategooriate või tüüpide puhul kindlaks ametliku etiketi ja tootja etiketi sisu, suurus, värvus ja vorming nende vastaval füüsilisel ja digitaalsel kujul.

   Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 80 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 20

Taimse paljundusmaterjali ümberpakendamine, uuesti sulgemise ja uuesti märgistamine

1. Kui terved taimse paljundusmaterjali partiid või osa neist ühendatakse või jagatakse osadeks vastavalt artikli 15 lõigetele 2 ja 3, pakendatakse need ümber, suletakse uuesti ja märgistatakse uuesti vastavalt käesolevale artiklile.

   Vajaduse korral võib käesoleva artikli kohaselt ümber pakendada, uuesti sulgeda ja uuesti märgistada ka kogu üheainsa taimse paljundusmaterjali partii.

2. Kui terved taimse paljundusmaterjali partiid või osa neist ühendatakse või jagatakse osadeks, antakse uutele partiidele uued ametlikud etiketid või uued tootja etiketid ning uutele partiidele antakse uued viitenumbrid vastavalt artikli 15 lõigetele 2 ja 3.

   Kui partiile antakse uus viitenumber, esitatakse uutel etikettidel ka partii algne viitenumber.

   Kui pakend, kimp või konteiner suletakse uuesti, märgitakse sulgemise kuupäev uuele ametlikule etiketile või uuele tootja etiketile.

3. Ettevõtja, kes pakendab ümber, sulgeb uuesti ja märgistab uuesti kogu taimse paljundusmaterjali partii või selle osa, võtab kõik meetmed selle tagamiseks, et nende toimingute käigus säilib taimse paljundusmaterjali sordiehtsus ja -puhtus ja partii ühtlus ning ei toimu saastumist.

4. Supereliit-, eliit- või sertifitseeritud seemne ja materjali ümberpakendamise, uuesti sulgemise ja uuesti märgistamise teeb pädev asutus või ettevõtja pädeva asutuse ametliku järelevalve all.

5. Lisaks artikli 47 kohaste jälgitavusnõuetega arvestamisele säilitavad ettevõtjad taimse paljundusmaterjali partiide ümberpakendamise, uuesti sulgemise või uuesti märgistamise andmeid kuus aastat pärast asjaomast toimingut. Muu hulgas tuleb säilitada järgmist teavet:

   a) algse partii viitenumber;

   b) ümberpakendatud või uuesti märgistatud partii viitenumber;

   c) algse partii taimse paljundusmaterjali mass või ühikud;

   d) ümberpakendatud või uuesti märgistatud partii taimse paljundusmaterjali mass või ühikud;

   e) partii viimane uuesti sulgemise kuupäev.

   Need andmed tehakse taotluse korral pädevale asutusele kättesaadavaks.

6. Algselt partiilt eemaldatakse algsed sulgemisvahendid ja etiketid. Kui selline eemaldamine ei ole võimalik, märgitakse algsele sulgemisvahendile või etiketile, et see enam ei kehti.

   Kui ettevõtja otsustab säilitada andmed eemaldatud etikettide sisu kohta, võib neid andmeid säilitada elektroonilisel kujul, tingimusel et need sisaldavad etiketi teavet, mis on vajalik selle tegevuse jälgitavuse tagamiseks.

6. JAGU

SEEMNESEGUDE ERINÕUDED

Artikkel 21

Seemnesegud

1. I lisas loetletud kahte või enamasse perekonda või liiki ning kõnealuste perekondade või liikide eri sortidesse kuuluvat artikli 6 lõikes 1 osutatud kategooriate seemet, mis enne segamist vastas kohaldatavatele artikli 8 või 9 nõuetele, tohib liidus turustada kõnealuste perekondade, liikide või sortide seemnete seguna (edaspidi „segu“).

2. Segud võivad sisaldada ka tarbeseemet või koosneda tarbeseemnest, mille suhtes kohaldatakse artiklit 29.

3. Kui segu koosneb üksnes supereliit-, eliit- ja sertifitseeritud seemnest, lisatakse sellele ametlik etikett. Kõigil muudel juhtudel lisatakse sellele tootja etikett.

   Erandina esimesest lõigust tohib segu, mis koosneb üksnes supereliit-, eliit- ja sertifitseeritud seemnest, turustada väikepakendites, millel on tootja etikett.

4. Kui segu sisaldab supereliit-, eliit- ja sertifitseeritud seemet, esitab ettevõtja pädevale asutusele kõnealuse segu koostisosade loetelu ja nende vahekorrad, et oleks võimalik kontrollida nende koostisosade sobivust kõnealuse segu osaks.

   Kõikidel muudel juhtudel esitatakse kõnealune teave pädeva asutuse nõudmisel.

5. Segusid tohivad toota üksnes ettevõtjad, kes on saanud selleks vastava loa pädevalt asutuselt. Selline luba antakse ainult ettevõtjatele, kes

   a) on paigaldanud sobivad segamisseadmed ja kasutavad asjakohaseid protseduure, et tagada valmissegu ühtlikkus ja segus olevate sortide teatatud vahekord igas konteineris;

   b) on määranud isiku, kes kannab otsest vastutust segamise ja pakendamise eest, ning

   c) peavad segude üle arvestust.

6. Lõikes 1 osutatud seemnete segamine ja pakendamine peab toimuma pädeva asutuse järelevalve all.

7. Lõikes 1 osutatud seemnete segamisel peab olema tagatud, et puudub oht selliste seemnete esinemiseks segus, mis ei ole ette nähtud segusse lisamiseks, ning et saadav segu on võimalikult ühtlane.

8. Erandina lõikest 1 võivad segud hõlmata I lisas loetlemata perekondade või liikide seemneid. Kõnealune erand ei piira määruse (EL) nr 1143/2014 ning lõigetes 4, 5 ja 7 sätestatud nõuete kohaldamist.

   Kõnealustele segudele lisatakse tootja etikett, millel on märge soovitatava kasutuse kohta.

9. Komisjon võib võtta vastu rakendusakte, millega kehtestatakse teaduslike või tehniliste teadmiste arengust ja käesoleva artikli kohaldamisel saadud kogemustest lähtudes normid järgmise kohta:

   a) segamisseadmed ja -protseduur;

   b) sulgemine, pakendamine, sealhulgas väikepakendite maksimumsuurus, ja märgistamine;

   c) segude ametliku etiketi ja tootja etiketi sisu, suurus, värvus ja vorming;

d) seemne maksimummass ühes mahutis, kui segu sisaldab märkimisväärselt erineva suurusega seemet;

e) punktis 8 osutatud segude puhul nende võimalikud kasutusalad ning

f) segude nimed.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 80 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 22

Säilitussegud

1. Ilma et see piiraks määruse (EL) nr 1143/2014 kohaldamist, võivad liikmesriigid otsustada lubada oma territooriumil või territooriumi osades toota ja turustada seemneid, mis on ette nähtud I lisas loetletud või loetlemata perekonna või liigi segu jaoks või mida sellises segus kasutatakse, kui see segu aitab kaasa geneetiliste ressursside säilitamisele või looduskeskkonna taastamisele ning on looduslikult seotud teatava piirkonnaga (edaspidi „päritolupiirkond“).

Selliseid segusid nimetatakse säilitussegudeks.

Artikleid 7–14 ning 16 ja 21 ei kohaldata säilitussegude suhtes.

2. Säilitussegusid tohivad toota ja turustada üksnes ettevõtjad, kes on saanud selleks vastava loa pädevalt asutuselt.

3. Säilitussegusid tohib turustada ainult nende päritolupiirkonnas ning nendele lisatakse tootja etikett, millel on sõna „Säilitussegu“ ja märge selle piirkonna kohta.

4. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 79 vastu delegeeritud õigusakte, millega täiendatakse käesolevat määrust seeläbi, et sätestatakse nõuded seoses järgmisega:

a) päritolupiirkonna nimetus;

b) teatavate liikide kasutamine säilitussegudes;

c) ettevõtjale loa andmine;

d) säilitussegude tootmine otsekogumise teel kindlaksmääratud päritolupiirkonnas asuvast looduslikust kohast;

e) säilitussegude tootmine paljundamise teel;

f) kontrollimine, proovide võtmine, katsetamine ja muud toimingud, mille teostab pädev asutus, ning

g) säilitussegude jaoks ettenähtud seemnete tootmise ja turustamise tingimused.

Need nõuded põhinevad kogemustel, mis on saadud säilitussegusid käsitlevate liidu õigusnormide kohaldamisel, ning tehniliste ja teaduslike teadmiste mis tahes asjakohasel arengul. Neid nõudeid võib kohaldada üksnes teatavate perekondade või liikide suhtes.

5. Komisjon võib võtta vastu rakendusakte, millega kehtestatakse erinõuded säilitussegude pakendile, pakendi sulgemisele ning tootja etiketi sisule, suurusele, värvusele ja vormingule.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 80 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

6. Ettevõtjad teatavad oma pädevatele asutustele igal tootmisperioodil toodetud ja turustatud säilitussegude koguse.

Liikmesriigid teatavad taotluse korral komisjonile ja teistele liikmesriikidele oma territooriumil toodetud ja turustatud säilitussegude koguse, ning kui see on asjakohane, taimede geneetilise ressursside valdkonna eest vastutavate pädevate asutuste või sel eesmärgil tunnustatud organisatsioonide nimed.

7. JAGU

ERANDID ARTIKLITE 5–22 NÕUETEST

Artikkel 23

Säilitussortidesse või kohalike oludega kohanenud sortidesse kuuluv taimne paljundusmaterjal

1. Taimset paljundusmaterjali, mis on registreeritud artiklis 49 osutatud riiklikus sordiregistris ja kuulub säilitussorti või kohalike oludega kohanenud sorti, tohib liidus toota ja turustada standardseemne või -materjalina üksnes juhul, kui see vastab kõigile artiklis 9 sätestatud nõuetele.

   Artikleid 7 ja 11 selliste taimsete paljundusmaterjalide suhtes ei kohaldata.

2. Säilitussorti või kohalike oludega kohanenud sorti kuuluvat taimset paljundusmaterjali säilitatakse ainult selle sordi päritolupiirkonnas, välja arvatud juhul, kui see kuulub sorti, mis on varem registreeritud riiklikus sordiregistris ametliku kirjeldusega, ja päritolupiirkonda ei ole kindlaks määratud.

3. Lõikes 1 osutatud taimsele paljundusmaterjalile lisatakse tootja etikett sõnadega „Säilitussort“ või „Kohalike oludega kohanenud sort“.

4. Taimse paljundusmaterjali säilitussorti või kohalike oludega kohanenud sorti tootev ettevõtja teatab kõnealusest tegevusest igal aastal pädevale asutusele ja peab arvestust asjaomaste perekondade või liikide ja sortide viimase kuue aasta jooksul toodetud koguste kohta.

Pädeva asutuse taotluse korral esitavad ettevõtjad sellest arvestusest saadud andmed pädevale asutusele, järgides viimase juhiseid.

Artikkel 24

Tavakasutajatele toodetud ja turustatud taimne paljundusmaterjal

1. Taimset paljundusmaterjali, mis on ette nähtud kasutamiseks üksnes tavakasutajatele, välja arvatud liikidesse *Cannabis sativa* L., *Papaver somniferum* L., *Solanum tuberosum* L. kuuluv taimne paljundusmaterjal ja muru jaoks kasutatav taimne paljundusmaterjal, tohib toota ja turustada, kui

   a) sellel on tootja etikett, millel on taimse paljundusmaterjali nimi ja sõnad „Taimne paljundusmaterjal tavakasutajatele“;

   b) juhul kui taimne paljundusmaterjal ei kuulu artiklis 49 osutatud riiklikus sordiregistris registreeritud sorti,

      i) kasutatakse selle kohta nime, mis vastab artikli 60 lõigete 1 ja 2 nõuetele;

ii) on kõnealuse taimse paljundusmaterjali kirjeldus tehtud avalikult kättesaadavaks ettevõtja valduses olevate oma koostatud dokumentide alusel ning need dokumendid on pädevale asutusele taotluse korral kättesaadavad;

c) see on peaaegu vaba kvaliteeti vähendavatest taimekahjustajatest ja defektidest, mis tõenäoliselt kahjustaksid selle kvaliteeti taimse paljundusmaterjalina, ning

i) seemne puhul ei jää selle idanemismäär alla asjaomase perekonna või liigi standardkategooria minimaalse nõutava idanemismäära ning

ii) muu taimse paljundusmaterjali kui seemne puhul on see piisava elujõulisuse ja suurusega, ning

d) seda turustatakse väikestes kogustes üksiktaimedena või väikepakendites, kimpudes või konteinerites.

Artikleid 7–11 ja 16–20 selliste taimsete paljundusmaterjalide suhtes ei kohaldata.

2. Üksnes tavakasutajatele kasutamiseks ette nähtud taimset paljundusmaterjali tootev ettevõtja teatab sellest tegevusest igal aastal pädevale asutusele ja peab arvestust asjaomaste perekondade või liikide viimase kuue aasta jooksul toodetud koguste kohta.

Pädeva asutuse taotluse korral esitavad ettevõtjad sellest arvestusest saadud andmed pädevale asutusele, järgides viimase juhiseid.

3. Komisjon võib võtta vastu rakendusakte, millega kehtestatakse normid käesoleva artikli lõike 1 punktis d osutatud üksiktaimede ja väikepakendite suuruse, kuju, sulgemise ja käitlemise kohta ning tavakasutajatele toodetava ja turustatava taimse paljundusmaterjali tootja etiketi suuruse, vormingu, värvuse ja sisu kohta.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 80 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 25

Taimede geneetiliste ressursside säilitamisega tegelevate organisatsioonide ja võrgustike toodetav ja turustatav taimne paljundusmaterjal

1. Taimede geneetiliste ressursside säilitamiseks ette nähtud taimne paljundusmaterjal võib olla

a) toodetud mittetulunduslike organisatsioonide ja võrgustike ning nende liikmeks olevate füüsiliste isikute poolt või

b) turustatud kasumi eesmärgita selliste mittetulunduslike organisatsioonide ja võrgustike ning nende liikmeks olevate füüsiliste isikute poolt mis tahes füüsilisele või juriidilisele isikule ja vastupidi.

Esimeses lõigus osutatud mittetulunduslike organisatsioonide ja võrgustike eesmärk peab selgelt olema taimede geneetiliste ressursside säilitamine.

Artikleid 7–20 selliste taimsete paljundusmaterjalide suhtes ei kohaldata.

2. Lõikes 1 osutatud taimse paljundusmaterjali puhul

a) lisatakse sellele etikett, mis erineb kõigist muudest käesolevas määruses osutatud etikettidest ja sisaldab järgmist:

i) sõnad „Taimne paljundusmaterjal taimede geneetiliste ressursside säilitamiseks“;

ii) asjaomase perekonna või liigi nimi;

iii) asjaomase organisatsiooni või võrgustiku nimi;

iv) muu teave, mida asjaomane organisatsioon või võrgustik peab taimse paljundusmaterjali turustamisel asjakohaseks;

b) kui see ei kuulu artiklis 49 osutatud riiklikusse sordiregistrisse kantud sorti, peab see olema kantud asjaomase organisatsiooni või võrgustiku peetavasse registrisse koos asjakohase teabega kõnealuse taimse paljundusmaterjali kohta, ning

c) peab see olema peaaegu vaba kvaliteeti vähendavatest taimekahjustajatest ja defektidest, mis tõenäoliselt kahjustaksid selle kvaliteeti taimse paljundusmaterjalina.

3. Lõikes 1 osutatud organisatsioonid ja võrgustikud teatavad pädevale asutusele võimalikult kiiresti kõigist käesoleva artikli kohastest tegevustest ja nende muudatustest, märkides ära asjaomased perekonnad või liigid.

Artikkel 26

Taimse paljundusmaterjali vahetamine põllumajandustootjate vahel mitterahalise tehingu korras

1. Põllumajandustootjad võivad vahetada mitterahalise tehingu korras taimset paljundusmaterjali, välja arvatud liikide *Cannabis sativa* L., *Papaver somniferum* L. perekondade *Solanum tuberosum* L., *Citrus* L. ja *Vitis* L. taimne paljundusmaterjal), mis

   a) on toodetud asjaomase põllumajandustootja valdustes,

   b) pärineb asjaomase põllumajandustootja põllukultuuridest ning

   c) seemnete puhul ei kuulu teenuslepingu alla, mille põllumajandustootja on sõlminud ettevõtjaga seemnete paljundamise eesmärgil.

   Artikleid 7–22 selliste taimsete paljundusmaterjalide suhtes ei kohaldata.

2. Lõikes 1 osutatud taimse paljundusmaterjali puhul:

   a) ei või kuuluda sorti, millele on antud sordikaitse kas määruse (EÜ) nr 2100/94 või tootjaliikmesriigi sordikaitse normide kohaselt;

   b) peab piirduma väikeste kogustega, mille pädevad asutused määravad konkreetsete perekondade või liikide puhul kindlaks aasta ja põllumajandustootja kohta;

c) tuleb vahetada kohalikul tasandil, mille määravad kindlaks asjaomased pädevad asutused, ning seejuures ei või kasutada kaubanduslikke vahendajaid ega avalikke turustamispakkumisi, ning

d) peab olema peaaegu vaba kvaliteeti vähendavatest taimekahjustajatest ja defektidest, mis tõenäoliselt kahjustaksid selle kvaliteeti taimse paljundusmaterjalina.

3. Liikmesriigid teavitavad komisjoni ja teisi liikmesriike lõike 2 punktis b osutatud väikeste koguste määratlustest ning nende määratluste kõigist hilisematest muudatustest.

Artikkel 27

Supereliitkategooriale eelneva põlvkonna taimne paljundusmaterjal

1. Supereliitseemnele või -materjalile eelneva põlvkonna taimset paljundusmaterjali võib toota ja turustada supereliitseemne või -materjali tootmiseks paljundamise eesmärgil, kui

a) seda turustatakse otse sordi aretajalt või säilitajalt supereliitseemne või supereliitmaterjali tootmisega tegelevale ettevõtjale ning seejärel seda taimset paljundusmaterjali enam ei turustata ning

b) sellele lisatakse tootja etikett, millel on sordinimi ja sõnad „Supereliitseemnele eelnev seeme“ või „Supereliitmaterjalile eelnev materjal“.

Artikleid 7–22 selliste taimsete paljundusmaterjalide suhtes ei kohaldata.

2. Komisjon võib võtta vastu rakendusakte, millega kehtestatakse normid supereliitkategooriale eelneva põlvkonna taimse paljundusmaterjali tootja etiketi suuruse, vormingu, värvuse ja sisu kohta.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 80 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 28

Registreerimisel olevate sortide taimne paljundusmaterjal

1. Pädev asutus võib anda ettevõtjatele loa toota ja turustada supereliit-, eliit-, sertifitseeritud ja standardseemet või -materjali, mis kuulub sorti, mille kohta sordi registreerimise otsuse tegemine on pooleli (edaspidi „registreerimisel olev sort“), et pärast sordi registreerimist oleks edasiseks paljundamiseks piisavalt varusid, kui

a) asjaomane taimne paljundusmaterjal kuulub sorti, mille puhul pädev asutus on kinnitanud vastavalt artiklile 64, et sordi registreerimise taotlus on esitatud;

b) asjaomane taimne paljundusmaterjal vastab asjakohastele artikli 8 või 9 nõuetele supereliit-, eliit-, sertifitseeritud ja standardseemne või -materjali kategooriate kohta;

c) asjaomast taimset paljundusmaterjali turustatakse loa saanud ettevõtja ja paljundamisega tegelevate ettevõtjate vahel ning seejärel seda taimset paljundusmaterjali enam ei turustata;

d) puudub oht, et kõnealuse loa andmine viib turustatava taimse paljundusmaterjali ebapiisava identifitseerimiseni või kvaliteedi ebapiisavuseni, ning

e) asjaomasel taimsel paljundusmaterjalil on aretaja viide või artikli 60 kohaselt sobivaks peetav nimi.

Luba kaotab automaatselt kehtivuse, kui sordi registreerimise taotlus võetakse tagasi või võetakse vastu artikli 72 lõike 1 või 2 kohane otsus.

Sellise loa annab üksnes selle liikmesriigi pädev asutus, kus registreerimistaotlus on esitatud.

Artikleid 10 ja 11 ei kohaldata käesoleva lõike kohaselt toodetud ja turustatud taimse paljundusmaterjali suhtes.

2. Pädev asutus võib anda ettevõtjatele loa toota ja turustada registreerimisel olevate põllumajandustaimede ja kartulite standardseemet või -materjali, et teha katseid või uuringuid, mille eesmärk on koguda kõnealuse sordi kasvatamist või kasutamist käsitlevat teavet, kui

a) taimne paljundusmaterjal kuulub sorti, mille puhul pädev asutus on kinnitanud sordi registreerimise taotluse esitamist vastavalt artiklile 64;

b) asjaomane taimne paljundusmaterjal vastab kohaldatavatele artikli 9 nõuetele standardseemne või -materjali kohta;

c) ettevõtjad kasutavad asjaomast taimset paljundusmaterjali üksnes selleks spetsiaalselt määratud füüsiliste või juriidiliste isikute valdustes;

d) katseid ja uuringuid tegevad loa saanud ettevõtjad turustavad asjaomast taimset paljundusmaterjali üksnes punktis c osutatud isikutele ning seejärel seda taimset paljundusmaterjali enam ei turustata;

e) puudub oht, et kõnealuse loa andmine viib turustatava taimse paljundusmaterjali ebapiisava identifitseerimiseni või kvaliteedi ebapiisavuseni, ning

f) asjaomasel taimsel paljundusmaterjalil on aretaja viide või artikli 60 kohaselt sobivaks peetav nimi.

Luba kaotab automaatselt kehtivuse, kui sordi registreerimise taotlus võetakse tagasi või võetakse vastu artikli 72 lõike 1 või 2 kohane otsus.

Sellise loa annab üksnes selle liikmesriigi pädev asutus, kus registreerimistaotlus on esitatud.

Sellise loa võib anda perekonna või liigi kohta määratud piiratud koguste jaoks, mis on sätestatud käesoleva artikli lõike 12 punktis a osutatud rakendusaktides või mille on selliste rakendusaktide puudumise korral sätestanud pädev asutus.

Artikleid 7 ja 11 ei kohaldata käesoleva lõike kohaselt toodetud ja turustatud taimse paljundusmaterjali suhtes.

3. Ettevõtjad võivad toota ja turustada registreerimisel olevasse sorti kuuluvate viljapuude ja viinapuude (v.a viinapuude pookealused) standardseemet või -materjali, et teha uued sordid viivitamata turul kättesaadavaks, kui

a) taimne paljundusmaterjal kuulub sorti, mille puhul pädev asutus on kinnitanud sordi registreerimise taotluse esitamist vastavalt artiklile 64;

b) asjaomane taimne paljundusmaterjal vastab artikli 9 nõuetele standardseemne või -materjali kohta;

c) puudub oht, et turustamine viib turustatava taimse paljundusmaterjali ebapiisava identifitseerimiseni või kvaliteedi ebapiisavuseni, ning

d) asjaomasel taimsel paljundusmaterjalil on aretaja viide või artikli 60 kohaselt sobivaks peetav nimi.

Kõnealune tootmine ja turustamine lõpetatakse, kui sordi registreerimise taotlus võetakse tagasi või võetakse vastu registreerimisest keeldumise otsus vastavalt artikli 72 lõikele 2.

Kui sort ei ole registreeritud, võtab ettevõtja vajalikud meetmed asjaomase taimse paljundusmaterjali turult kõrvaldamiseks.

4. Pädev asutus võib anda ettevõtjatele loa toota ja turustada registreerimisel olevasse sorti kuuluvate viljapuude standardseemet või -materjali, et teha uued sordid viivitamata turul kättesaadavaks, kui

a) taimne paljundusmaterjal kuulub sorti, mille puhul pädev asutus on kinnitanud sordi registreerimise taotluse esitamist vastavalt artiklile 64;

b) asjaomane taimne paljundusmaterjal vastab artikli 9 nõuetele standardseemne või -materjali kohta;

c) puudub oht, et kõnealuse loa andmine viib turustatava taimse paljundusmaterjali ebapiisava identifitseerimiseni või kvaliteedi ebapiisavuseni, ning

d) taimsel paljundusmaterjalil on aretaja viide või artikli 60 kohaselt sobivaks peetav nimetus.

Luba kaotab automaatselt kehtivuse, kui sordi registreerimise taotlus võetakse tagasi või võetakse vastu artikli 72 lõike 1 või 2 kohane otsus.

Kui sort ei ole registreeritud, võtab ettevõtja vajalikud meetmed taimse paljundusmaterjali turult kõrvaldamiseks.

Sellise loa annab üksnes selle liikmesriigi pädev asutus, kus registreerimistaotlus esitati.

Sellise loa võib anda perekonna või liigi kohta määratud piiratud koguste jaoks, mis on kindlaks määratud käesoleva artikli lõike 12 punktis a osutatud rakendusaktides või mille on selliste rakendusaktide puudumise korral kindlaks määranud pädev asutus.

Artiklit 11 ei kohaldata käesoleva lõike kohaselt toodetud ja turustatud taimse paljundusmaterjali suhtes.

5. Selleks et saada käesoleva artikli lõigetes 1, 2 ja 4 osutatud luba, esitab ettevõtja pädevale asutusele taotluse, mis sisaldab teavet alljärgneva kohta:

a) liik;

b) sordi aretusnumber, või kui pädev asutus on teinud artikli 71 kohase positiivse otsuse, sordi nimi;

c) käesoleva artikli lõigete 1 ja 4 kohase loa puhul kohad, kus taimset paljundusmaterjali kavatsetakse toota;

d) käesoleva artikli lõike 2 kohase loa puhul kohad, kus kavatsetakse katseid ja uuringuid teha, ning

e) seemne- ja materjalikogused, mida kavatsetakse toota.

6. Liikmesriigid, kelle pädevad asutused on andnud käesoleva artikli lõigetes 1, 2 ja 4 osutatud loa, teavitavad sellest viivitamata teisi liikmesriike ja komisjoni, kasutades artikli 50 lõikes 3 osutatud elektroonilist portaali.

7. Käesoleva artikli lõigetes 1–4 osutatud taimse paljundusmaterjali sordiehtsuse ja -puhtuse tingimustele vastavuse kontrollimine põhineb taotleja esitatud sordikirjeldusel, või kui see on kättesaadav, sordi esialgsel kirjeldusel, mis on koostatud artiklis 65 sätestatud sordi eristatavuse, ühtlikkuse ja püsivuse ametliku kontrolli tulemuste põhjal.

8. Lõikes 1 osutatud supereliit-, eliit- ja sertifitseeritud seemnele või materjalile lisatakse ametlik etikett ning lõikes 1 osutatud standardseemnele või -materjalile lisatakse tootja etikett, mõlemal juhul sõnadega „Registreerimisel olev sort – paljundamiseks ettenähtud varu“.

9. Lõikes 2 osutatud seemnele või materjalile lisatakse tootja etikett sõnadega „Registreerimisel olev sort – katsed ja uuringud“.

10. Lõigetes 3 ja 4 osutatud taimsele paljundusmaterjalile lisatakse tootja etikett sõnadega „Registreerimisel olev sort“.

11. Seda erandit kasutav ettevõtja säilitab arvestuse vastavate sortide viimase kuue aasta jooksul toodetud taimse paljundusmaterjali koguste kohta.

    Pädeva asutuse taotluse korral esitavad ettevõtjad sellest arvestusest saadud andmed pädevale asutusele, järgides viimase juhiseid.

12. Komisjon võib võtta vastu rakendusakte, millega

a) määratakse kindlaks lõigetes 2 ja 4 osutatud piiratud kogused;

b) kehtestatakse normid lõikes 8 osutatud ametliku etiketi ja tootja etiketi suuruse, vormi, värvuse ja sisu kohta.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 80 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 29

Tarbeseemne tootmise ja turustamise nõuded

1. I lisa 3. veerus loetletud perekondade või liikide seemet võib toota ja turustada tarbeseemnena, kui see vastab III lisas sätestatud nõuetele, välja arvatud sordinõuetele.

Artikleid 7–11 ei kohaldata käesoleva lõike kohaselt toodetud ja turustatud taimse paljundusmaterjali suhtes.

2. Tarbeseeme peab olema kvaliteeti vähendavatest taimekahjustajatest peaaegu vaba ning seda toodetakse ja turustatakse ettevõtja vastutusel.

3. Lõikes 1 osutatud seemnele lisatakse tootja etikett sõnadega „Tarbeseeme“.

4. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 79 vastu delegeeritud õigusakte, millega muudetakse I lisa seeläbi, et lisatakse kõnealuse lisa 3. veergu perekondi või liike või jäetakse neid sellest välja.

   Kõnealustes delegeeritud õigusaktides võetakse arvesse asjaomaste perekondade või liikide taimse paljundusmaterjali tootmist ja turustamist puudutavaid aretus- ja majandusarenguid.

5. Komisjon võib võtta vastu rakendusakte, millega kehtestatakse normid tarbeseemne tootja etiketi suuruse, vormingu, värvuse ja sisu kohta.

   Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 80 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 30

Loa andmine ajutiste tarneraskuste korral

1. Selleks et kõrvaldada liidus ebasoodsate kliimatingimuste või muude ettenägematute asjaolude tõttu tekkida võivad ajutised raskused supereliit-, eliit- või sertifitseeritud seemnete või materjali tarnimisel, võib komisjon võtta vastu rakendusakte, millega antakse ühele või enamale liikmesriigile luba turustada kõige enam 12 kuu jooksul sellist supereliit-, eliit- või sertifitseeritud materjali või seemet, mis vastab ühele või mõlemale järgmisele tingimusele:

   a) see kuulub sorti, mis ei ole kantud artiklis 49 osutatud riiklikusse sordiregistrisse;

   b) see vastab artikli 8 lõigetes 1 ja 2 ning artikli 9 lõigetes 1 ja 2 osutatud nõuetest leebematele nõuetele.

   Nendes rakendusaktides võidakse sätestada iga perekonna või liigi puhul toota ja turustada lubatud maksimumkogused ning territooriumid, kus seda taimset paljundusmaterjali tohib toota ja turustada.

   Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 80 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

2. Käesoleva artikli lõikes 1 osutatud taimsele paljundusmaterjalile lisatakse ametlik etikett või tootja etikett, mis sisaldab märget selle kohta, et asjaomane taimne paljundusmaterjal kuulub registreerimata sorti või vastab artikli 8 lõigetes 1 ja 2 ning artikli 9 lõigetes 1 ja 2 sätestatud nõuetest leebematele nõuetele. Kui leebemad kvaliteedinõuded puudutavad väiksemat idanemismäära, märgitakse ametlikule etiketile või tootja etiketile asjaomase seemnepartii idanemismäär.

3. Komisjon võib võtta vastu rakendusakte, millega jäetakse välja või muudetakse käesoleva artikli lõike 1 kohaselt antud luba, kui ta järeldab, et selline luba ei ole enam vajalik või proportsionaalne, et saavutada eesmärk kõrvaldada ajutised raskused asjaomase taimse paljundusmaterjali tarnimisel.

   Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 80 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

4. Erandina lõikes 1 osutatud komisjoni loa nõudest võivad liikmesriigid otsustada lubada supereliit- ja eliitseemne puhul kõige enam 12 kuu jooksul ja vajaliku perekonna või liigi kohta määratud piiratud koguses turustada kõnealuste tarneraskuste leevendamiseks supereliit- ja eliitseemet, mille idanemismäär on vähemalt 50 %. Asjaomane liikmesriik teatab sellistest otsustest viivitamata komisjonile ja teistele liikmesriikidele, nimetades perekonna või liigi ja lubatud idanemismäära.

Sellist seemet tohib turustada üksnes ettevõtjate vahel tootjaliikmesriigi territooriumil ja üksnes paljundamise eesmärgil. Ametlikul etiketil peavad olema ka sõnad: „Seeme vähendatud idanemismääraga … % – piiratud turustamisega [liikmesriigi nimi seesütlevas käändes]“.

5. Erandina käesoleva artikli lõikes 1 osutatud komisjoni loa nõudest võivad liikmesriigid otsustada lubada sertifitseeritud seemne puhul kõige enam 12 kuu jooksul ja vajaliku perekonna või liigi kohta määratud piiratud koguses turustada kõnealuste tarneraskuste leevendamiseks sertifitseeritud seemet, mille idanemismäär on kuni 15 protsendipunkti võrra väiksem kui artikli 8 lõike 4 punkti h kohaselt sätestatud määr. Asjaomane liikmesriik teatab sellistest otsustest viivitamata komisjonile ja teistele liikmesriikidele, nimetades seemne perekonna või liigi ja lubatud idanemismäära.

Sellist seemet võib turustada üksnes tootjaliikmesriigi territooriumil. Ametlikul etiketil peavad olema ka sõnad: „Seeme väiksema idanemismääraga [idanemismäär] % – turustamiseks üksnes [liikmesriigi nimi]“.

6. Komisjon võib võtta vastu rakendusakte, millega kehtestatakse normid käesoleva artikli lõigetes 1 ja 5 osutatud ametliku etiketi ja tootja etiketi suuruse, vormingu, värvuse ja sisu kohta.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 80 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 31

Idanevust käsitlevate esialgsete analüüside alusel sertifitseeritud seemne turustamine kiireloomulise tarnevajaduse korral

1. Seemne kiireks turul kättesaadavaks tegemiseks võivad pädevad asutused maksimaalselt kolmeks kuuks alates vastava proovi võtmisest anda ettevõtjatele ajutise loa turustada supereliit-, eliit- või sertifitseeritud seemet, kui leitakse, et seeme vastab kõigile artiklis 8 sätestatud nõuetele, välja arvatud idanevust käsitlevatele nõuetele. Sellise loa saamiseks tõendatakse idanevust käsitlevate nõuete täitmist esialgse analüütilise aruande alusel.

2. Käesoleva artikli lõikes 1 osutatud luba antakse tingimusel, et ettevõtja

   a) on kehtestanud vajalikud menetlused, millega tagatakse piisavalt, et turustatav seeme vastab kõigile artikli 8 nõuetele (välja arvatud idanemisnõuded), ning on kindlaks teinud nende menetluste kriitilised punktid, ning

   b) on kehtestanud menetlused, et tagada artiklis 47 sätestatud jälgitavusnõuete täitmine.

3. Ettevõtja säilitab seemne esimeste saajate nime ja aadressi ning lõikes 1 osutatud esialgse analüütilise aruande ning teeb selle pädevale asutusele taotluse korral kättesaadavaks.

4. Lõikes 1 osutatud seemnele lisatakse ametlik etikett sõnadega „Idanevuse analüüs lõpetamata“.

Artikkel 32

Lõplikult sertifitseerimata taimse paljundusmaterjali turustamine

1. Liidus toodetud taimset paljundusmaterjali, mille vastavus artikli 8 lõigetes 1 ja 2 sätestatud tootmise nõuetele on kinnitatud, kuid mis ei ole veel lõplikult sertifitseeritud supereliit-, eliit- või sertifitseeritud seemnena vastavalt artiklile 8, tohib nendele kategooriatele osutades turustada, tingimusel et

   a) enne saagikoristust on pädev asutus või ettevõtja teinud ametliku järelevalve all põldtunnustamise,

   b) pädev asutus teostab parasjagu taimse paljundusmaterjali sertifitseerimist või seda teeb ettevõtja ametliku järelevalve all ning

   c) taimsel paljundusmaterjalil on ametlik etikett sõnadega: „Lõplikult sertifitseerimata seeme/materjal“.

2. Lõikes 1 osutatud taimset paljundusmaterjali tohib turustada ainult ettevõtja, kes tootis seda taimset paljundusmaterjali ettevõtjale, kes korraldab selle taimse paljundusmaterjali lõpliku sertifitseerimise. See ettevõtja ei või seda taimset paljundusmaterjali enne lõplikku sertifitseerimist edasi anda ühelegi teisele isikule.

3. Kui selle territooriumi pädev asutus, kus taimne paljundusmaterjal koristati (edaspidi „tootmise puhul pädev asutus“), ja selle territooriumi pädev asutus, kus paljundusmaterjal artikli 8 kohaselt sertifitseeritakse (edaspidi „sertifitseerimise eest vastutav pädev asutus“), on erinevad, esitab tootmise puhul pädev asutus asjakohase teabe kõnealuse taimse paljundusmaterjali tootmise ja turustamise kohta sertifitseerimise eest vastutavale pädevale asutusele.

4. Kolmandas riigis koristatud taimset paljundusmaterjali, mida ei ole veel artikli 8 kohaselt sertifitseeritud supereliit-, eliit- või sertifitseeritud seemne või materjalina, tohib liidus nendele kategooriatele osutades turustada, tingimusel et

   a) selle kolmanda riigi suhtes on artikli 39 alusel vastu võetud otsus samaväärsuse kohta;

   b) käesoleva artikli lõigetes 1 ja 2 sätestatud nõuded on täidetud ja asjaomase kolmanda riigi ettevõtjate üle teevad nende pädevad asutused ametlikku järelevalvet;

   c) on kehtestatud kord, mille kohaselt liikmesriigi pädevad asutused ja asjaomase kolmanda riigi pädevad asutused vahetavad asjakohast teavet kõnealuse taimse paljundusmaterjali turustamise kohta, ning

   d) kasutusel on menetlus, mille kohaselt asjaomase kolmanda riigi pädevad asutused edastavad kogu asjakohase tootmist käsitleva teabe taotluse korral lõplikult sertifitseeriva liikmesriigi pädevatele asutusteele.

Käesoleva lõike kohaldamisel käsitatakse käesoleva artikli lõikes 3 esitatud viidet tootmise puhul pädevale asutusele viitena asjaomase kolmanda riigi pädevale asutusele ning käesoleva artikli lõikes 1 esitatud viidet artikli 8 lõike 1 kohastele nõuetele mõistetakse viidetena kolmanda riigi samaväärsetele nõuetele, mille samaväärsust on tunnustatud kooskõlas artikli 39 lõikega 1.

5. Komisjon võib võtta vastu rakendusakte, millega kehtestatakse normid lõike 1 punktis c osutatud ametliku etiketi suuruse, vormi, värvuse ja sisu kohta.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 80 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 33

Rangemad nõuded

1. Komisjoni eelneval loal võivad liikmesriigid kogu oma territooriumil või selle osal vastu võtta rangemad taimse paljundusmaterjali tootmise ja turustamise nõuded kui need, mis on sätestatud artiklites 8 või 9, tingimusel et need rangemad nõuded vastavad asjaomase taimse paljundusmaterjali turunõudlusele ja konkreetsetele tootmistingimustele või agroklimaatilistele vajadustele selles liikmesriigis.

Nende rangemate nõuetega ei või kehtestada ega kaasneda keelde ega piiranguid teistest liikmesriikidest pärit või sinna suunatud taimse paljundusmaterjali liikumisele.

2. Tagamaks nende rakendamiseks ühetaolised tingimused, võib komisjon võtta vastu rakendusakte, millega lubatakse liikmesriigil kehtestada lõikes 1 osutatud rangemad nõuded.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 80 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

3. Lõikes 2 nimetatud loa saamiseks esitavad liikmesriigid komisjonile taotluse, mis sisaldab järgmist:

a) kavandatavaid rangemaid nõudeid sisaldavad kavandatavad sätted ning

b) põhjendus selle kohta, et need nõuded on taotletavaid eesmärke silmas pidades vajalikud ja proportsionaalsed, võttes arvesse lisakulusid ja -kasu.

4. Lõikes 2 osutatud luba antakse üksnes siis, kui

a) kavandatavate rangemate nõuete rakendamine tagab tõenäoliselt asjaomase taimse paljundusmaterjali parema ehtsuse ja kvaliteedi ning see on põhjendatud asjaomase liikmesriigi konkreetseid põllumajanduslikke või kliimatingimusi arvesse võttes ning

b) kavandatavad rangemad nõuded on taotletavat eesmärki silmas pidades vajalikud ja proportsionaalsed.

Artikkel 34

Erand teatavate liikide tootmist ja turustamist käsitlevatest normidest

1. Teatavatesse I lisas loetletud perekondadesse ja liikidesse kuuluvat taimset paljundusmaterjali võib vastavalt lõikele 2 toota või turustada kooskõlas liikmesriigi normidega, mitte artiklites 5–22 osutatud normidega. Asjaomast taimset paljundusmaterjali turustatakse üksnes asjaomases liikmesriigis ja sellel peab olema etikett, mis seda kinnitab.

Liikmesriigid, kes kavatsevad kohaldada käesoleva artikli lõike 1 esimest lõiku, esitavad komisjonile taotluse, milles tõendatakse asjaomaste ettevõtjatega peetud konsultatsioonide põhjal, et

a) kõnealuse perekonna või liigi kasvatamine taotluse esitanud liikmesriigis on selle liikmesriigi agroklimaatiliste tingimuste tõttu majandusliku väärtuse ja kasvatusala poolest väheoluline ning

b) kõnealuse perekonna või liigi taimse paljundusmaterjali tootmise sertifitseerimine ja kontroll tekitaks kõnealuse liikmesriigi pädevale asutusele ebaproportsionaalselt suure halduskoormuse.

2. Komisjon võib vastu võtta rakendusakte, millega lubatakse käesoleva artikli lõikes 1 osutatud taimset paljundusmaterjali ajutiselt toota ja turustada.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 80 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 35

Taimne paljundusmaterjal tööstuslikuks kasutamiseks ette nähtud põllumajandusliku toorme tootmiseks

Taimset paljundusmaterjali võib toota füüsiline või juriidiline isik, kes paljundab seda taimset paljundusmaterjali selle taimse paljundusmaterjali omaniku nimel või kes toodab sellest taimsest paljundusmaterjalist põllumajanduslikku tooret, mida omanik kasutab tööstuslikel eesmärkidel, või seda võib üle anda selle taimse paljundusmaterjali omaniku ja sellise füüsilise või juriidilise isiku vahel, tingimusel et

a) selle tegevuse suhtes kohaldatakse taimse paljundusmaterjali omaniku ja osutatud isikute vahelist teenuslepingut;

b) kõnealune füüsiline või juriidiline isik ei omanda kõnealuse taimse paljundusmaterjali ega saagist saadud toote omandiõigust;

c) taimse paljundusmaterjali jälgitavus on tagatud ning

d) kõnealuse taimse paljundusmaterjali omanik on esitanud pädevale asutusele eelnevalt koopia kõnealuse füüsilise või juriidilise isikuga sõlmitud teenuslepingu asjakohastest osadest, sealhulgas vähemalt lepinguosalised, asjaomane taimne paljundusmaterjal, lepingu kestus, tootmiskoht ja tingimused, millele kõnealune taimne paljundusmaterjal peab vastama.

Artikleid 5 kuni 22 ei kohaldata käesoleva lõike kohaselt toodetud ja turustatud taimse paljundusmaterjali suhtes.

Artikkel 36

Erakorralised meetmed

1. Kui on uusi või täiendavaid teaduslikke tõendeid, mis viitavad sellele, et taimse paljundusmaterjali tootmine, turustamine või kasvatamine või lõpptoote kasutamine ohustab tõsiselt inimeste, loomade või taimede tervist, keskkonda või muude perekondade ja liikide kasvatamist, ning seda ohtu ei ole hinnatud muude liidu normide kohaselt ja seda ei ole võimalik piisaval määral vähendada asjaomase liikmesriigi võetavate meetmete abil, võtab komisjon omal algatusel või liikmesriigi taotlusel viivitamata vastu rakendusaktid, milles sätestatakse asjakohased ja proportsionaalsed ajutised erakorralised meetmed.

   Sellised meetmed peavad olema ajaliselt piiratud ja võivad hõlmata sätteid, millega piiratakse asjaomase taimse paljundusmaterjali tootmist ja turustamist või keelatakse see.

   Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 80 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Nõuetekohaselt põhjendatud kiireloomulistel juhtudel seoses tõsise ohuga inimtervisele võtab komisjon viivitamata vastu rakendusaktid vastavalt artikli 80 lõikes 3 viidatud korrale.

2. Kui liikmesriik teatab ametlikult komisjonile erakorraliste meetmete võtmise vajadusest ja komisjon ei ole toiminud lõike 1 kohaselt, võib liikmesriik võtta asjakohaseid, proportsionaalseid ja tähtajalisi ajutisi erakorralisi meetmeid. Olenevalt olukorra tõsidusest võivad need hõlmata sätteid, millega piiratakse taimse paljundusmaterjali tootmist või turustamist selle liikmesriigi territooriumil, keelatakse see või kehtestatakse asjakohased tootmis- või turustamistingimused. Kõnealune liikmesriik teatab võetud meetmetest ja nende kehtivusajast viivitamata komisjonile ja teistele liikmesriikidele ning põhjendab oma otsust.

3. 60 päeva jooksul alates käesoleva artikli lõike 2 kohaselt vastu võetud meetmeid käsitleva teate kättesaamisest annab komisjon nendest meetmetest teada artikli 80 lõikes 1 osutatud komiteele, et võtta vastavalt artikli 80 lõikes 2 osutatud regulatiivkomitee menetlusele vastu rakendusakt, millega asjaomast riiklikku ajutist erakorralist meedet pikendatakse, muudetakse või tunnistatakse see kehtetuks.

Artikkel 37

Ajutised katsed käesoleva määruse teatavatele sätetele paremate alternatiivide leidmiseks

1. Erandina artiklitest 1–78 on komisjonil õigus võtta kooskõlas artikliga 79 vastu delegeeritud õigusakte, millega täiendatakse käesolevat määrust seeläbi, et nähakse ette ajutised katsed, et testida käesoleva määruse võimalikke parandusi kooskõlas käesoleva artikli lõikega 2.

   Sellised katsed võivad seisneda teaduslikes või tehnilistes uuringutes, mille käigus analüüsitakse uute sätete järgitavust ja asjakohasust võrdluses käesoleva määruse artiklites 1–78 sätestatud sätetega.

2. Lõikes 1 osutatud delegeeritud õigusaktides sätestatakse üks või mitu järgmistest elementidest:

   a) asjaomased perekonnad või liigid;

   b) katsetingimused iga perekonna või liigi puhul;

   c) katse kestus;

   d) osalevate liikmesriikide seire- ja aruandluskohustused.

   Kõnealused delegeeritud õigusaktid kajastavad asjaomase taimse paljundusmaterjali tootmisega seotud teaduslike ja tehniliste teadmiste arengut ning põhinevad liikmesriikide tehtud võrdlusuuringutel.

3. Komisjon vaatab käesoleva artikli lõigetes 1 ja 2 osutatud delegeeritud õigusaktide kohaselt tehtud katsete tulemused läbi ja koostab nende kohta kokkuvõtva aruande, kus osutatakse vajaduse korral artiklite 1–78 muutmise vajadusele.

8. JAGU

IMPORT KOLMANDATEST RIIKIDEST

Artikkel 38

Taimse paljundusmaterjali import

1. Taimset paljundusmaterjali tohib kolmandatest riikidest importida üksnes juhul, kui artikli 39 lõike 1 alusel on tunnustatud selle vastavust nõuetele, mis on samaväärsed liidus toodetava ja turustatava taimse paljundusmaterjali suhtes kohaldatavate nõuetega.

2. Artiklis 22 osutatud säilitussegudesse kuuluvat taimset paljundusmaterjali ja taimset paljundusmaterjali, mille suhtes kohaldatakse artiklites 23–26, 29, 31 ja 34 sätestatud erandeid, ei või importida ning nende samaväärsust ei tunnustata vastavalt artiklile 39.

3. Erandina lõikest 1 võib liitu importida puhastamata seemet, et seda töödelda ja turustada standardseemnena, ilma et oleks vaja täita kõnealuses lõikes osutatud nõudeid. See seeme peab vastama järgmistele tingimustele:

   a) sellele lisatakse artikli 40 lõike 4 kohane märgis ja selle ehtsus tagatakse ning

b) seda turustatakse ainult kuni töötlemiskohani ilma edasise turustamiseta.

Ettevõtja teatab kõnealuse seemne impordist eelnevalt pädevale asutusele.

Imporditud puhastamata seemne eest vastutav ettevõtja esitab pädeva asutuse taotluse korral teabe tootmis- või paljundamistingimuste, töötlemiskoha, sortide, millesse seeme kuulub, ja käesoleva lõike kohaselt imporditud koguste kohta.

Artikkel 39

Samaväärsuse tunnustamine

1. Komisjon võib võtta vastu rakendusakte, millega tunnustatakse kolmandas riigis või kolmanda riigi konkreetses piirkonnas toodetud teatava perekonna, liigi või kategooria taimse paljundusmaterjali vastavust nõuetele, mis on samaväärsed liidus toodetava ja turustatava taimse paljundusmaterjali suhtes kohaldatavate nõuetega; seejuures lähtub komisjon kõikidest järgmistest aspektidest:

   a) selle kolmanda riigi esitatud asjaomast taimset paljundusmaterjali käsitleva teabe ja andmete põhjalik läbivaatamine;

b) kolmanda riigi audit, mille on teinud komisjon ja millest nähtub, et kehtiv süsteem tagab, et selles riigis või selle riigi konkreetses piirkonnas toodetud taimne paljundusmaterjal vastab nõuetele, mis on samaväärsed liidus toodetava ja turustatava taimse paljundusmaterjali suhtes kohaldatavate nõuetega, kui see on esimene samaväärsuse tunnustamise taotlus kõnealuse kolmanda riigi kohta, ning

c) sellisesse liiki kuuluva seemne puhul, mille jaoks on olemas OECD seemneskeem, asjaolu, et asjaomane kolmas riik osaleb OECD seemneskeemides ja rakendab lisaks ISTA meetodeid, või kui see on asjakohane, rakendab Ametlike Seemneanalüütikute Assotsiatsiooni (AOSA) või muude rahvusvahelisi standardeid kehtestavate asutuste ja organisatsioonide eeskirju.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 80 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

2. Vajaduse korral ja komisjoni taotlusel võivad liikmesriikide eksperdid abistada komisjoni lõike 1 punktides a ja b osutatud kontrolli ja auditi läbiviimisel.

3. Lõike 1 rakendamiseks vaatab komisjon läbi

a) asjaomase perekonna või liigi taimse paljundusmaterjali tootmist käsitlevad kolmanda riigi õigusaktid;

b) asjaomase kolmanda riigi või selle piirkonna pädevate asutuste ja kontrollitalituste struktuuri, nende pädevate asutuste volitused, tagatised asjaomase sektori suhtes kohaldatavate õigusaktide kohaldamise ja järgimise tagamise kohta vastavas kolmandas riigis või selle piirkonnas, ning kui see on asjakohane, ametliku sertifitseerimise menetluse usaldusväärsuse;

c) asjaolu, kas asjaomase kolmanda riigi pädevad asutused teevad piisavat ametlikku kontrolli asjaomaste perekondade või liikide taimse paljundusmaterjali identifitseerimise ja kvaliteedi üle;

d) kolmanda riigi poolt antud tagatised selle kohta, et

   i) nõuded, mida kohaldatakse liitu importimiseks ette nähtud taimse paljundusmaterjali tootmiskohtade suhtes, on samaväärsed liidus toodetava ja turustatava taimse paljundusmaterjali tootmiskohtade suhtes kohaldatavate nõuetega, ning

   ii) kolmanda riigi pädevad asutused kohaldavad punktis i osutatud tootmiskohtade suhtes korrapärast ja tõhusat kontrolli.

Pärast lõike 1 punktis b osutatud auditi tegemist võib komisjon teha täiendavaid auditeid, et kontrollida käesoleva lõike järgimist asjaomase kolmanda riigi poolt. Sel eesmärgil ja komisjoni taotlusel võivad liikmesriigid teha komisjoni abistamiseks kättesaadavaks oma eksperdid.

4. Lõikes 1 osutatud rakendusaktides võidakse sätestada üks või mitu järgmist elementi, kui see on asjaomase taimse paljundusmaterjali puhul asjakohane:

a) kolmandates riikides tootmiskohas tehtava kontrolliga seotud tingimused;

b) seemne puhul tingimused seoses kolmandas riigis ISTA või asjakohasel juhul AOSA või muude rahvusvaheliste standardeid kehtestavate asutuste ja organisatsioonide sertifikaadi väljastamisega;

c) tingimused seoses taimse paljundusmaterjaliga, mille suhtes kohaldatakse artiklis 32 osutatud erandit;

d) taimse paljundusmaterjali pakendamise, sulgemise ja märgistamisega seotud tingimused;

e) taimse paljundusmaterjali tootmise, ehtsuse ja turustamisega seotud tingimused lisaks nendele, mis on ette nähtud kolmanda riigi õigusaktidega, kui see on vajalik selleks, et käsitleda kõnealuse taimse paljundusmaterjali ehtsuse ja kvaliteediga seotud konkreetseid aspekte;

f) nõuded, mida kõnealust taimset paljundusmaterjali tootvad ja turustavad ettevõtjad peavad täitma.

5. Komisjon võib võtta vastu rakendusakte, milles määratakse kindlaks andmed ja teave, mis tuleb esitada kolmandast riigist või selle piirkonnast pärit taimse paljundusmaterjali samaväärsuse tunnustamiseks vastavalt käesoleva artikli lõikele 1.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 80 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

6. Hiljemalt … [käesoleva määruse kohaldamise alguskuupäev] võtab komisjon vastu rakendusakti, milles loetletakse kolmandad riigid ning vastavad perekonnad, liigid ja kategooriad, mille samaväärsust on juba tunnustatud

   a) otsuses 2003/17/EÜ ning

   b) direktiivi 2008/72/EÜ artikli 16 ja direktiivi 2008/90/EÜ artikli 12 lõike 1 kohaselt vastu võetud rakendusmäärustes.

   See rakendusakt võetakse vastu kooskõlas artikli 80 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

   Kõnealusesse loetellu kantud riikidest ja territooriumidelt pärit taimne paljundusmaterjal loetakse vastavaks nõuetele, mis on samaväärsed liidus toodetava ja turustatava taimse paljundusmaterjali suhtes kohaldatavate nõuetega, ilma et see piiraks komisjoni tulevasi hindamisi kooskõlas käesoleva artikliga.

7. Komisjon võib võtta vastu rakendusakte, millega tunnustatakse, et kolmandas riigis tehtav sordi säilitamise kontroll annab samad tagatised nagu need, mis on ette nähtud artikli 76 lõigetega 1, 2 ja 5, kui riiklikus sordiregistris või liidu sordiregistris registreeritud sorte säilitatakse selles kolmandas riigis.

   Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 80 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 40

Kolmandatest riikidest imporditud taimse paljundusmaterjali märgistamine

1. Kolmandatest riikidest pärit supereliit-, eliit- ja sertifitseeritud seemet tohib importida üksnes juhul, kui sellel on OECD etikett või selliste perekondade ja liikide puhul, mille jaoks OECD seemneskeem puudub, kolmanda riigi pädeva asutuse välja antud ametlik etikett ning kui sellel on asjakohasel juhul artikli 39 lõike 4 punktis b osutatud ISTA või AOSA või muude rahvusvaheliselt tunnustatud organisatsioonide välja antud sertifikaat.

2. Kolmandatest riikidest pärit supereliit-, eliit- ja sertifitseeritud materjali tohib importida üksnes juhul, kui sellel on asjaomase kolmanda riigi pädeva asutuse väljastatud ametlik etikett.

3. Kolmandatest riikidest pärit standardseemet ja -materjali tohib importida üksnes juhul, kui sellel on olenevalt sellest, mis on asjakohane, ettevõtja väljastatud OECD etikett või tootja etikett.

4. Kolmandatest riikidest pärit seemet tohib importida üksnes juhul, kui sellel on tootja etikett sõnadega „Puhastamata seeme“.

5. Komisjon võtab vastu rakendusaktid, millega kehtestatakse lõigetes 1–4 osutatud etikettide vorm, värvus, keel, suurus ja sisu.

   Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 80 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 41

Kolmandatest riikidest imporditud taimse paljundusmaterjali kohta esitatav teave

Taimset paljundusmaterjali tohib liitu importida üksnes juhul, kui ettevõtja on edastanud määruse (EL) 2017/625 artiklis 131 osutatud ametliku kontrolli teabehaldussüsteemi (IMSOC) kaudu elektroonilise teate. Kõnealune teade peab sisaldama sihtkohta.

III peatükk

Ettevõtjatele esitatavad nõuded

Artikkel 42

Ettevõtjate kohustused

Ettevõtjad

a) peavad olema asutatud liidus;

b) peavad käesoleva määruse kohaldamisel olema registreeritud määruse (EL) 2016/2031 artikli 65 osutatud registris;

c) peavad olema isiklikult kättesaadavad või määrama teise isiku, kes on isiklikult kättesaadav, et suhelda pädevate asutustega ametliku kontrolli tegemise hõlbustamiseks;

d) peavad tegema kindlaks tootmisprotsessi või turustamise kriitilised punktid, mis võivad mõjutada taimse paljundusmaterjali ehtsust ja kvaliteeti, ning seirama neid punkte;

e) peavad säilitama käesoleva artikli punktis d osutatud kriitiliste punktide seire andmeid ja esitama need taotluse korral kontrollimiseks pädevatele asutustele;

f) peavad tagama, et taimse paljundusmaterjali partiid on eraldi tuvastatavad;

g) peavad hoidma ajakohasena teavet artikli 3 punktis 4 osutatud tegevuseks kasutatavate valduste ja muude kohtade, sealhulgas lepinguosaliste valduste ja muude kohtade aadressi kohta;

h) peavad tagama, et pädevatel asutustel on juurdepääs valdustele ja muudele kohtadele, kus artikli 3 punktis 4 osutatud tegevus toimub, sealhulgas lepinguosaliste valdustele ja põldudele, ning seireandmetele ja kõigile seotud dokumentidele;

i) peavad võtma asjakohasel juhul meetmeid taimse paljundusmaterjali ehtsuse säilitamiseks kooskõlas käesoleva määruse nõuetega ning

j) peavad tegema pädevatele asutustele nende taotluse korral kättesaadavaks kõik lepinguosalistega sõlmitud lepingud.

Pädevad asutused käitlevad neile punkti j kohaselt kättesaadavaks tehtud teavet kooskõlas konfidentsiaalsust, teabele juurdepääsu ja isikuandmete kaitset käsitlevate liidu ja riigisiseste õigusnormidega.

Artikkel 43

Registreerimismenetlus

1. Ettevõtjad, kes tuleb registreerida vastavalt artikli 42 punktile b, esitavad pädevale asutusele registreerimistaotluse.

2. Lõikes 1 osutatud registreerimistaotlus sisaldab järgmist:

   a) ettevõtja nimi ja aadress registreerimise liikmesriigis ning tema kontaktandmed;

   b) ettevõtja kinnitus selle kohta, et tal on kavas läbi viia üks või mitu tegevust, millele on osutatud artikli 3 punktis 4;

   c) ettevõtja kinnitus selle kohta, et tal on kavas teha sertifitseerimistoiminguid ametliku järelevalve all;

   d) registreerimiseks selliste valduste aadress, mida ettevõtja asjaomases liikmesriigis kasutab, et viia läbi artikli 3 punktis 4 osutatud tegevusi, ning

   e) selle taimse paljundusmaterjali kaubatüüp ja perekond või liik, millega ettevõtja läbiviidav artikli 3 punktis 4 osutatud tegevus on seotud.

3. Kui pädev asutus leiab, et lõikes 1 osutatud registreerimistaotlus sisaldab kõiki lõikes 2 sätestatud andmeid, registreerib ta ettevõtja viivitamata.

4. Registreeritud ettevõtjad esitavad viivitamata ajakohastatud teabe kõigi muudatuste kohta lõikes 2 osutatud andmetes seoses järgmise tootmishooajaga.

5. Kui pädev asutus saab teada, et ettevõtja ei vii enam läbi artikli 3 punktis 4 osutatud tegevusi või et ettevõtja käesoleva artikli lõike 2 kohaselt esitatud taotluses sisalduvad andmed ei ole enam tõesed, palub ta kõnealusel ettevõtjal nimetatud andmed kohe või kindlaksmääratud ajavahemiku jooksul korrigeerida.

   Kui ettevõtja ei korrigeeri neid andmeid pädeva asutuse kindlaks määratud ajavahemiku jooksul, siis pädev asutus kas muudab selle ettevõtja registreeringut või tunnistab selle kehtetuks.

6. Pädevatel asutustel on täielik juurdepääs oma liikmesriigi registrile, millele on osutatud määruse (EL) 2016/2031 artikli 65 lõikes 1.

Artikkel 44

Registri sisu

Ettevõtjate register sisaldab artikli 43 lõike 2 punktides a, b, d ja e ette nähtud andmeid ning

a) ametlikku registreerimisnumbrit;

b) asjakohasel juhul märget selle kohta, milliste artikli 43 lõike 2 punktis c osutatud tegevustega on ettevõtjal luba tegeleda.

Artikkel 45

Erandid ettevõtjate kohustustest

1. Erandina artikli 42 punktist b ei pea ettevõtjad olema registreeritud, kui nad tegelevad üksnes ühe või mitme järgmise tegevusega:

   a) sellise taimse paljundusmaterjali tootmine ja turustamine, mis on ette nähtud kasutamiseks üksnes tavakasutajatele ja mida turustatakse otse tavakasutajatele vastavalt artiklile 24;

   b) sellise taimse paljundusmaterjali tootmine ja turustamine, mis on ette nähtud taimede geneetiliste ressursside säilitamiseks organisatsioonide ja võrgustike poolt vastavalt artiklile 25;

   c) põllumajandustootjate vaheline taimse paljundusmaterjali vahetamine mitterahalise tehingu korras vastavalt artiklile 26.

2. Ettevõtjate suhtes, kelle tegevus piirdub säilitussortide või kohalike oludega kohanenud sortide taimse paljundusmaterjali tootmise ja turustamisega vastavalt artiklile 23, ei kohaldata artikli 42 punktis e sätestatud nõuet.

3. Ettevõtjate suhtes, kelle taimse paljundusmaterjaliga seotud tegevus piirdub artikli 24 kohase otseturustamisega tavakasutajatele ilma partiide sisu või pakendit ega märgistust muutmata, ei kohaldata artikli 42 punktide d, e ja g nõudeid.

4. Organisatsioonide ja võrgustike suhtes, kes tegelevad taimede geneetiliste ressursside säilitamisega vastavalt artiklile 25, ei kohaldata artikli 42 punktide d ja e nõudeid.

5. Põllumajandustootjate suhtes, kes vahetavad taimset paljundusmaterjali mitterahalise tehingu korras vastavalt artiklile 26, ei kohaldata artikli 42 punktide d, e, f, i ja j nõudeid.

6. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 79 vastu delegeeritud õigusakte, millega muudetakse käesoleva artikli lõiget 1 seeläbi, et lisatakse artikli 42 punktis b sätestatud nõudest vabastatute hulka muud liiki ettevõtjaid, kui registreerimine tekitaks sellistele ettevõtjatele halduskoormuse, mis on ebaproportsionaalne nende kutsealase tegevusega seotud väikese riskiga.

Artikkel 46

Ametlikes registrites sisalduva teabe kättesaadavus

1. Artikli 42 punktis b osutatud registrit pidava pädeva asutuse liikmesriik teeb põhjendatud taotluse alusel selles registris sisalduva teabe komisjonile või teistele liikmesriikidele kättesaadavaks.

2. Registrit pidav pädev asutus teeb põhjendatud taotluse alusel artikli 43 lõike 2 punktides a ja b ning artikli 44 punktis b osutatud teabe konkreetse registreeritud ettevõtja kohta kättesaadavaks liidus asutatud füüsilisele või juriidilisele isikule tema enda tarbeks.

3. Käesolev artikkel ei piira selliste liidu või riigisiseste õigusnormide kohaldamist, mis käsitlevad konfidentsiaalsust, teabele juurdepääsu ja isikuandmete kaitset.

Artikkel 47

Jälgitavus

1. Ettevõtjad tagavad taimse paljundusmaterjali jälgitavuse kõigis tootmis- ja turustamisetappides, mille puhul see materjal tarnitakse teisele ettevõtjale või saadakse teiselt ettevõtjalt.

2. Ettevõtjad säilitavad teavet või andmeid, mis võimaldavad neil teha kindlaks

a) ettevõtjad või muud füüsilised või juriidilised isikud, kellelt nad on asjaomast taimset paljundusmaterjali saanud;

b) ettevõtjad, kellele nad on taimset paljundusmaterjali tarninud, ja asjaomase taimse paljundusmaterjali.

Taotluse korral teevad nad sellise teabe pädevatele asutustele kättesaadavaks.

3. Ettevõtjad säilitavad lõikes 2 osutatud andmeid taimse paljundusmaterjali kohta ning teavet ettevõtjate ja füüsiliste või juriidiliste isikute kohta vähemalt kuue aasta jooksul pärast taimse paljundusmaterjali saamist või tarnimist.

4. Käesolevat artiklit ei kohaldata artiklites 25 ja 26 osutatud tegevuste suhtes.

Artikkel 48

Tootmisest teatamine

1. Vähemalt kord aastas teavitavad ettevõtjad pädevat asutust selle juhiste kohaselt eelnevalt järgmisest:

a) supereliit-, eliit- ja sertifitseeritud seemne ja materjali tootmine asjaomasel aastal ning

b) supereliit-, eliit- ja sertifitseeritud seemne ja materjali tootmine, mida alustati varasematel aastatel ja mida asjaomasel aastal jätkatakse.

Teates märgitakse perekonnad või -liigid, sordid või asjakohasel juhul valitud kloonid või polüklonaalne materjal, asjaomase taimse paljundusmaterjali kategooriad ja täpne tootmiskoht.

2. Ettevõtjad säilitavad andmed viimase kuue aasta jooksul toodetud standardseemne ja -materjali ning tarbeseemne koguste kohta, viidates asjaomastele perekondadele või liikidele. Pädeva asutuse taotluse korral esitavad ettevõtjad need andmed pädevale asutusele, järgides viimase juhiseid.

IV peatükk
Sordi registreerimine

1. JAGU
SORDIREGISTRID

Artikkel 49

Riiklike sordiregistrite loomine

1. Iga liikmesriik loob, avaldab ja hoiab ajakohasena ühtse elektroonilise riikliku sordiregistri (edaspidi „riiklik sordiregister“), mis sisaldab vähemalt järgmist:

   a) kõik 3. jaos sätestatud menetluse alusel registreeritud sordid, sealhulgas sordid, mille registreering on vastavalt artikli 75 lõikele 1 kehtetuks tunnistatud;

   b) sordid, mille kohta on esitatud artiklile 61 kohane taotlus ja mis ei ole veel registreeritud vastavalt artiklile 72, sealhulgas sordid, mille puhul taotlus on tagasi lükatud või tagasi võetud, nagu on osutatud IV lisa punktis f.

2. Kõik riigisiseste normide kohaselt registreeritud sordid, sealhulgas I lisas loetlemata perekondade ja liikide sordid, märgitakse riiklikus sordiregistris eraldi.

3. Taimset paljundusmaterjali, mis kuulub sorti, mis on registreeritud vastavalt lõike 1 punktile a vähemalt ühes riiklikus sordiregistris, tohib liidus käesoleva määruse alusel kohe toota ja turustada.

4. Pärast riikliku sordiregistri loomist ja samuti pärast iga selle ajakohastamist teatavad liikmesriigid komisjonile kohe kõigist käesoleva määruse kohaldamisalasse kuuluvatest registri elementidest, et kanda need liidu sordiregistrisse.

5. Sorte, mis on mõeldud kasutamiseks üksnes hübriidsortide koostisosadena ja mida ei turustata eraldi sortidena, ei pea käesoleva peatüki kohaselt registreerima.

Artikkel 50

Liidu sordiregistri loomine

1. Komisjon loob ja avaldab ühtse elektroonilise sordiregistri (edaspidi „liidu sordiregister“) ja hoiab seda ajakohasena.

2. Liidu sordiregister sisaldab riiklike sordiregistrite elemente, millest on teatatud vastavalt artikli 49 lõikele 4, ning seda registrit ajakohastatakse selliste teadete alusel kohe.

3. Liidu sordiregister on juurdepääsetav komisjoni loodud ja hallatava elektroonilise portaali kaudu. Portaal võib võimaldada juurdepääsu muudele taimesordiregistritele, valitud kloonide ja polüklonaalse materjali loeteludele või muudele taimeandmebaasidele, sealhulgas kultiveerimismaterjali ja mahepõllumajandusliku heterogeense materjali andmebaasidele.

Artikkel 51

Riiklike sordiregistrite ja liidu sordiregistri sisu

1. Riiklikud sordiregistrid ja liidu sordiregister sisaldavad artikli 49 lõikes 1 osutatud sortide puhul kõiki IV lisas sätestatud elemente.

2. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 79 vastu delegeeritud õigusakte, millega muudetakse IV lisa, et võtta arvesse teaduslike ja tehniliste teadmiste arengut ning pädevate asutuste või ettevõtjate vajadust saada artikli 49 lõikes 1 osutatud sortide kohta täpsemat teavet, kui kogemused näitavad, et see on põhjendatud.

Artikkel 52

Valitud kloonide ja polüklonaalse materjali riiklike loetelude koostamine

1. Iga liikmesriik koostab ja avaldab I lisas loetletud viinapuu ja viljapuude perekondade ja liikide sortide valitud kloonide ja polüklonaalse materjali ühtse elektroonilise riikliku loetelu (edaspidi „valitud kloonide ja polüklonaalse materjali riiklik loetelu“) ja hoiab seda ajakohasena.

Need valitud kloonid ja polüklonaalne materjal peavad kuuluma sorti, mis on artikli 72 kohaselt registreeritud artiklis 49 osutatud riiklikus sordiregistris.

2. Liikmesriigid edastavad komisjonile valitud kloonide ja polüklonaalse materjali riikliku loetelu ning kõik selle ajakohastused. Komisjon avaldab ajakohase loetelu artikli 50 lõikes 3 osutatud elektroonilises portaalis.

3. Iga liidus asutatud füüsiline või juriidiline isik võib esitada pädevale asutusele taotluse valitud klooni või polüklonaalse materjali kandmiseks valitud kloonide ja polüklonaalse materjali riiklikku loetellu. Kõnealune taotlus sisaldab vähemalt järgmist teavet:

   a) perekond või liik ja sort, millesse valitud kloon või polüklonaalne materjal kuulub;

   b) valitud klooni või polüklonaalse materjali kavandatav nimi vastavalt artikli 60 lõikele 4;

   c) valiku teinud füüsiline või juriidiline isik;

   d) valitud klooni või polüklonaalset materjali säilitav ettevõtja, kui see erineb käesoleva lõike punktis c osutatud füüsilisest või juriidilisest isikust;

   e) dokumendid, mis käsitlevad meetodeid, mille tulemusena valitud kloon või polüklonaalne materjal saadi;

f) asjakohasel juhul polüklonaalse materjali koostise kirjeldus;

g) milline on tegelik geneetiline paremus võrreldes asjaomase sordi üldiste näitajatega, pidades silmas põllumajanduslikke või tehnoloogilisi omadusi või kestliku kasvatusega seotud omadusi, nagu valitud klooni või polüklonaalse materjali resistentsus ja taluvus haiguste suhtes;

h) teave selle kohta, kas valitud kloon või polüklonaalne materjal on juba kantud teise liikmesriigi valitud kloonide ja polüklonaalse materjali riiklikku loetellu.

4. Pädev asutus kannab valitud klooni või polüklonaalse materjali valitud kloonide ja polüklonaalse materjali riiklikku loetellu üksnes juhul, kui ta jõuab järeldusele, et taotlus on täielik, nimi on heaks kiidetud ja V lisas sätestatud nõuded on täidetud.

5. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 79 vastu delegeeritud õigusakte, millega muudetakse V lisa, et kohandada seda teaduslike ja tehniliste teadmiste ning kohaldatavate rahvusvaheliste standardite arenguga.

6. Valitud kloonide ja polüklonaalse materjali riiklik loetelu sisaldab vähemalt kogu lõikes 3 osutatud teavet.

2. JAGU

SORTIDE REGISTREERIMISE NÕUDED

Artikkel 53

Riiklikesse sordiregistritesse kandmise nõuded

1. Sort kantakse kooskõlas 3. jaoga riiklikusse sordiregistrisse, kui

a) sellel on

i) artikli 54 lõikes 1 osutatud ametlik kirjeldus ning I lisa neljandas veerus osutatud perekondade ja liikide puhul siis, kui see vastab artiklis 59 sätestatud küllaldase kestlikkusepõhise kasvatus- ja kasutusväärtuse nõuetele, või

ii) säilitussordi või kohalike oludega kohanenud sordi puhul artikli 54 lõikes 2 osutatud ametlikult tunnustatud kirjeldus ja märge selle päritolupiirkonna kohta;

b) sellel on sordinimi, mida peetakse artikli 60 kohaselt sobivaks;

c) artiklis 76 sätestatud sordi säilitamise nõuded on täidetud;

d) geneetiliselt muundatud organisme, mida sort sisaldab või millest see koosneb, eeldusel et tegemist on sellise sordiga, on lubatud liidus kasvatada kooskõlas direktiivi 2001/18/EÜ artikliga 19 või Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1829/2003[30] artiklitega 7 ja 19 või määruse (EL) 2026/1388 III peatükiga ning see kasvatamine ei ole asjaomases liikmesriigis direktiivi 2001/18/EÜ artikli 26b kohaselt välistatud;

e) määruse (EL) 2026/1388 artikli 3 punktis 13 määratletud 1. kategooria UGM-taimed, mida sort sisaldab või millest see koosneb, eeldusel et tegemist on sellise sordiga, on saanud nimetatud määruse artikli 6 või 7 alusel 1. kategooria UGM-taime staatuse kinnituse või on selliste taimede järglased ning

f) sordi suhtes on ette nähtud sellised kasvatustingimused, mille eesmärk on vältida herbitsiidiresistentse umbrohu teket selle sordi kasutamise tõttu, eeldusel et tegemist on herbitsiiditolerantse sordiga ja sellised tingimused on kindlaks määranud asjaomase liikmesriigi territooriumi pädev asutus.

2. Sorti ei kanta riiklikusse sordiregistrisse säilitussordina ega kohalike oludega kohanenud sordina juhul, kui

a) see on kantud liidu sordiregistrisse ametliku kirjeldusega sordina;

[30] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. septembri 2003. aasta määrus (EÜ) nr 1829/2003 geneetiliselt muundatud toidu ja sööda kohta (ELT L 268, 18.10.2003, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2003/1829/oj).

b) selle registreering liidu sordiregistris ametliku kirjeldusega sordina tunnistati kehtetuks artikli 75 kohaselt viimase kahe aasta jooksul;

c) see on võetud määruses (EÜ) nr 2100/94 sätestatud ühenduse sordikaitse alla või liikmesriigi normide kohase sordikaitse alla või

d) käesoleva artikli lõike 1 punkti a alapunkti i kohase sordi registreerimise taotlus või ühenduse sordikaitse või riikliku sordikaitse taotlus on menetlemisel.

Artikkel 54

Sordi ametlik kirjeldus ja ametlikult tunnustatud kirjeldus

1. Artikli 53 lõike 1 punkti a alapunktis i osutatud ametlik kirjeldus näitab sordi vastavust artiklites 55, 56 ja 57 sätestatud eristatavuse, ühtlikkuse ja püsivuse nõuetele.

2. Artikli 53 lõike 1 punkti a alapunktis ii osutatud ametlikult tunnustatud kirjelduses täpsustatakse omadused, mille alusel võib sorti pidada säilitussordiks või kohalike oludega kohanenud sordiks.

Ametlikult tunnustatud kirjeldus peab põhinema kasvatamise, paljundamise ja kasutamise käigus praktiliste kogemuste põhjal saadud teadmistel või muul teabel, eeskätt taimede geneetiliste ressurssidega tegelevatelt asutustelt või liikmesriikide asjaomastelt tunnustatud organisatsioonidelt saadud teabel.

Kõnealuses ametlikult tunnustatud kirjelduses osutatakse liigi asjakohastele omadustele, mis on esitatud Ühenduse Sordiameti (CPVO) kehtestatud protokollides või selliste protokollide puudumise korral Rahvusvahelise Uute Taimesortide Kaitse Liidu (UPOV) suunistes, muudes asjakohastes riiklikes protokollides või muudes asjakohastes allikates.

Pädev asutus võib ametlikult tunnustatud kirjeldusena tunnustada sordi registreerimiseks varem koostatud ametlikku kirjeldust.

3. Sorti ei registreerita samaaegselt nii ametliku kirjelduse kui ka ametlikult tunnustatud kirjeldusega.

4. Komisjon võib võtta vastu rakendusakte, millega kehtestatakse teatavate perekondade või liikide suhtes erinõuded, mis käsitlevad järgmist:

   a) sordi eristatavuse, ühtlikkuse ja püsivuse hindamine perekonna või liigi kaupa, et koostada ametlik kirjeldus;

b) omadused ja teave, mida lõikes 2 osutatud ametlikult tunnustatud kirjeldus peab hõlmama, ning asjakohasel juhul konkreetsete perekondade või liikide suhtes.

Need nõuded põhinevad CPVO kehtestatud protokollidel või selliste protokollide puudumise korral asjakohastel UPOVi suunistel või muudel asjakohastel riiklikel protokollidel. Mahepõllumajanduslikuks tootmiseks sobivate mahepõllumajanduslike sortide puhul, nagu need on määratletud määruse (EL) 2018/848 artikli 3 esimese lõigu punktis 19, võib ühtlikkusega seotud nõudeid konkreetsete perekondade või liikide puhul kohandada. Käesoleva lõike esimese lõigu punktis b osutatud ametlikult tunnustatud kirjelduse puhul võivad need nõuded põhineda ka muudel asjakohastel allikatel.

Neid nõudeid kohandatakse teaduslike ja tehniliste teadmiste ning kohaldatavate rahvusvaheliste standardite arenguga.

Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 80 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 55

Eristatavus

1. Artikli 54 lõikes 1 osutatud ametliku kirjelduse eesmärgil loetakse sort eristatavaks juhul, kui see eristub teatava genotüübi või genotüüpide kombinatsiooni tulemuseks olevate tunnuste poolest selgelt muudest sortidest, mille olemasolu on artikli 64 kohaselt kindlaks määratud taotluse esitamise kuupäeval üldteada.

2. Lõikes 1 osutatud muu sordi olemasolu loetakse üldteada olevaks asjakohaste UPOVi suuniste alusel, eelkõige juhul, kui on täidetud üks või mitu järgmistest tingimustest:

   a) sort on kantud riiklikusse sordiregistrisse liidus või kolmandas riigis;

   b) sordile on antud liidus või kolmandas riigis sordikaitse;

   c) kooskõlas käesoleva määruse artikliga 61 on esitatud sordi registreerimise taotlus, mis on läbivaatamisel, või

   d) kooskõlas määrusega (EÜ) nr 2100/94 või liikmesriigi normidega on esitatud kõnealuse sordi kaitse alla võtmise taotlus, mis on läbivaatamisel.

Artikkel 56

Ühtlikkus

Artikli 54 lõikes 1 osutatud ametliku kirjelduse eesmärgil käsitatakse sorti ühtlikuna juhul, kui selle paljundamise eripärast tulenevat ootuspärast varieeruvust arvesse võttes on see sordi eristatavuse kontrollimisel määratavate ja muude ametlikus kirjelduses esitatavate omaduste poolest piisavalt ühtlane.

Artikkel 57

Püsivus

Artikli 54 lõikes 1 osutatud ametliku kirjelduse eesmärgil käsitatakse sorti püsivana juhul, kui sordi eristatavuse kontrollimisel määratavad ja muud ametlikus kirjelduses esitatavad omadused püsivad pärast korduvat paljundamist või konkreetse paljundustsükli puhul iga paljundustsükli lõpus muutumatuna.

Artikkel 58

Kehtiv sordikaitse

1. Kui sordile on antud määruse (EÜ) nr 2100/94 artikli 62 või liikmesriigi normide alusel sordikaitse, käsitatakse seda sorti artikli 54 lõikes 1 osutatud ametliku kirjelduse eesmärgil eristatava, ühtliku ja püsivana ning loetakse, et sellel on käesoleva määruse artikli 60 kohane sobiv sordinimi.

2. Käesolevat artiklit kohaldatakse üksnes juhul, kui ametlik kirjeldus on koostatud registreerimiskatsete põhjal, mille on teinud artikli 67 kohaselt sobivaks tunnistatud kontrolliasutus.

Artikkel 59

Kestlikkusepõhine kasvatus- ja kasutusväärtus

1. Artikli 53 lõike 1 punkti a alapunktis i sätestatud nõuete täitmise eesmärgil loetakse sordi kestlikkusepõhine kasvatus- ja kasutusväärtus sordi puhul küllaldaseks juhul, kui võrreldes asjaomase liikmesriigi riiklikus sordiregistris registreeritud sama liigi muude sortidega on selle omadused tervikuna paremad kestliku kasvatuse ja nende kasutusalade jaoks, milleks asjaomaseid põllukultuure või nendest saadud tooteid on võimalik kasutada.

2. Lõikes 1 osutatud omadused on olenevalt liigist, piirkonnast, agroökoloogilistest tingimustest ja asjaomastest kasutusaladest järgmised:

a) saagikus, sealhulgas saagikuse stabiilsus ja saagikus vähese sisendiga tingimustes;

b) biootilise stressi (sealhulgas nematoodidest, seentest, bakteritest, viirustest, putukatest ja muudest taimekahjustajatest põhjustatud taimehaigused) taluvus või vastupidavus biootilise stressile;

c) abiootilise stressi taluvus või vastupidavus abiootilisele stressile (sealhulgas kliimatingimustega kohanemine);

d) loodusvarade, näiteks vee ja toitainete kasutamise tõhusus;

e) väiksem väliste sisendite, näiteks taimekaitsevahendite ja väetiste vajadus;

f) omadused, mis suurendavad saagikoristuse kestlikkust, sealhulgas vähendavad koristuseelseid või -järgseid jäätmeid, ning ladustamise, töötlemise, levitamise ja kasutamise kestlikkust;

g) kvaliteet või toiteväärtus ning

h) koos teiste liikide või sortidega kasvatamine.

3. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 79 vastu delegeeritud õigusakte, millega täiendatakse käesolevat määrust seeläbi, et sätestatakse miinimumnõuded seoses järgmisega:

   a) käesoleva artikli lõikes 2 loetletud omaduste hindamine ning

   b) kestlikkusepõhise kasvatus- ja kasutusväärtuse kontrollimise tulemuste hindamine ja nendest teatamine.

   Neid nõudeid kohandatakse teaduslike ja tehniliste teadmiste arenguga ning liidu uute poliitikasuundadega või normidega kestliku põllumajanduse valdkonnas.

4. Kui lõike 3 kohaselt ei ole asjakohaseid miinimumnõudeid kehtestatud, võivad liikmesriigid kohaldada oma territooriumil riigisiseseid norme. Liikmesriigid teavitavad neist normidest komisjoni ja teisi liikmesriike.

5. Määruse (EL) 2018/848 artikli 3 punktis 19 määratletud mahepõllumajanduslikuks tootmiseks sobivate mahepõllumajanduslike sortide registreerimiseks kontrollitakse kestlikkusepõhist kasvatus- ja kasutusväärtust mahepõllumajanduslikes tingimustes kooskõlas selle määrusega ning eeskätt selle määruse artikli 5 punktidega d, e, f ja g, artikliga 12 ning II lisa I osaga.

Kui pädevad asutused ei suuda sellist kontrolli või teatavate omaduste, sealhulgas haigusele vastuvõtlikkuse kontrolli mahepõllumajanduslikes tingimustes teha, võib katsed teha üleminekuaja või vähese sisendiga tingimustes ning kasutades kontrolli lõpuleviimiseks üksnes sellist pestitsiididega töötlemisi ja selliseid muid väliseid sisendeid, mis on hädavajalikud. Kui liikmesriigid kohaldavad käesolevat lõiku, annavad nad komisjonile igal aastal aru, miks katseid ei tehtud mahepõllumajanduslikes tingimustes ja kuidas toimus katsete tegemine mittemahepõllumajanduslikes tingimustes.

Artikkel 60

Sordinimede sobivus

1. Artikli 53 lõike 1 punkti b kohaldamisel ei peeta sordinime nõuetele vastavaks, kui

a) selle kasutamise liidu territooriumil välistab kolmanda isiku varasem õigus;

b) see võib sageli põhjustada kasutajatele raskusi sordinime eristamisel või taasesitamisel;

c) see on identne või võib segi minna sordinimega,

   i) mille all mõni muu sama liigi või lähisugulasliigi sort on kantud riiklikku sordiregistrisse või mille alusel mõnele muule sama liigi või lähisugulasliigi sordile on antud sordikaitse kooskõlas määrusega (EÜ) nr 2100/94 või liikmesriigi või UPOVi liikmest kolmanda riigi normidega, välja arvatud juhul, kui seda sorti ei ole enam olemas ja selle nimi ei oma erilist tähtsust, või

   ii) mille all mõni muu sama liigi või lähisugulasliigi sort on tehtud kättesaadavaks liikmesriigi või UPOVi liikmest kolmanda riigi turul, välja arvatud juhul, kui seda sorti ei ole enam olemas ja selle nimi ei oma erilist tähtsust;

d) see on identne või võib segi minna muude sordinimedega, mida sageli kasutatakse kauba turul kättesaadavaks tegemisel või mis peavad jääma liidu õigusaktide kohaselt vabaks;

e) see on mõnes liikmesriigis vastuolus heade kommete või avaliku korraga või

f) see võib olla eksitav või tekitada segadust sordi omaduste, väärtuse või ehtsuse suhtes või aretaja või taotleja isiku suhtes.

2. Ilma et see piiraks lõike 1 kohaldamist, peetakse sordinime juhul, kui sort on juba kantud teiste liikmesriikide sordiregistritesse, nõuetele vastavaks üksnes siis, kui see on identne nendesse registritesse kantud nimega.

   Esimest lõiku ei kohaldata, kui

   a) sordinimi võib ühes või mitmes liikmesriigis olla eksitav, solvav või tekitada asjaomase sordi puhul segadust või

   b) selle nime vaba kasutamist seoses kõnealuse sordiga takistavad kolmandate isikute õigused.

3. Säilitussortide puhul võib riiklikus sordiregistris esitada ka ühe või mitu üldkasutatavat sünonüümi. Sellised säilitussortide nimed, mis on registreeritud ametliku kirjelduse alusel, kuid mis ei ole enam kantud riiklikku sordiregistrisse, säilitatakse käesoleva artikli kohaldamise eesmärgil.

4. Valitud klooni ja polüklonaalse materjali nimi peab sisaldama selle sordi nime, millesse see kuulub, ning sellele sordinimele peab järgnema tähtnumbrilise koodina järelliide. Nimetatud koodi puhul järgitakse sordinime nõudeid, mis on sätestatud lõigetes 1 ja 2.

5. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 79 vastu delegeeritud õigusakte, millega täiendatakse käesolevat määrust, täpsustades käesoleva artikli lõigetes 1 ja 2 osutatud elemente ning töötades välja nendes lõigetes sätestatud sordinimede sobivuse nõudeid, sealhulgas kehtestades sordinimede sobivust käsitlevaid erikriteeriume seoses järgmisega:

Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 79 vastu delegeeritud õigusakte, millega täiendatakse käesolevat määrust, täpsustades käesoleva artikli lõigetes 1 ja 2 osutatud elemente ning töötades välja nendes lõigetes sätestatud sordinimede sobivuse nõuded, sealhulgas kehtestades erikriteeriumid sordinimede sobivuse kohta seoses järgmisega:

a) sordinimede seos kaubamärkidega;

b) sordinimede seos põllumajandustoodete geograafiliste tähiste või päritolunimetustega;

c) varasemate õiguste omajate kirjalik nõusolek kõrvaldada takistused sordinime sobivusele;

d) sordinimede kasutamine koodi kujul;

e) lõike 1 punktis c osutatud lähisugulasliikide määratlus ning

f) selle kindlaksmääramine, kas sordinimi on eksitav, solvav või segadust tekitav, nagu on osutatud lõike 1 punktides e ja f.

Kõnealustes delegeeritud õigusaktides võetakse arvesse kõiki kohaldatavaid rahvusvahelisi standardeid ning asjakohaseid CPVO välja töötatud suuniseid sordinimede kohta.

3. JAGU

SORTIDE RIIKLIKES SORDIREGISTRITES REGISTREERIMISE MENETLUS

Artikkel 61

Taotluste esitamine

Iga liidus asutatud füüsiline või juriidiline isik võib esitada pädevale asutusele elektroonilise taotluse sordi registreerimiseks riiklikus sordiregistris.

Artikkel 62

Sordi registreerimise taotluse sisu

1. Sordi riiklikusse sordiregistrisse kandmise taotlus sisaldab vähemalt kõiki asjakohaseid IV lisas osutatud elemente, millele on lisatud vajalikud dokumendid, ning kõiki järgmisi elemente, mis on taotluse seisukohast asjakohased ja millele on lisatud vajalikud dokumendid:

   a) taotleja nimi ja aadress või asjakohasel juhul ühistaotlejate nimed ja aadressid, samuti esindaja volikirjad;

b) iga ettevõtjast taotleja artiklis 44 osutatud ametlik registreerimisnumber;

c) sordinime ettepanek;

d) sordi põhiomaduste kirjeldus ja selle paljundamismeetod, mida on käsitletud – olenevalt sellest, mis on asjakohane – kas CPVO kehtestatud protokollides või muudes asjakohastes UPOVi suunistes või muudes riiklikes protokollides, ning teave selle kohta, kas sort on kohanenud üksnes kindlate aastaaegadega;

e) kui taotlus on seotud säilitussortidega või kohalike oludega kohanenud sortidega, siis teave asjaomase ametlikult tunnustatud kirjelduse päritolu ja koostamise kohta;

f) teave selle kohta, kas sort on kantud mõnda teise riiklikusse sordiregistrisse või kas on esitatud taotlus selle mõnda teise riiklikusse sordiregistrisse kandmiseks;

g) teave selle kohta, kas sordile on antud sordikaitse vastavalt määrusele (EÜ) nr 2100/94 või liikmesriigi normidele või kas on esitatud sordikaitse taotlus;

h) kui sort sisaldab geneetiliselt muundatud organismi või koosneb sellest, siis tõendid selle kohta, et asjaomast geneetiliselt muundatud organismi on lubatud liidus kasvatada kooskõlas direktiivi 2001/18/EÜ artikliga 19 või määruse (EÜ) nr 1829/2003 artiklitega 7 ja 19 või asjakohasel juhul määruse (EL) 2026/1388 III peatükiga ning et see kasvatamine ei ole asjaomases liikmesriigis direktiivi 2001/18/EÜ artikli 26b kohaselt välistatud, ning

i) sordi kavandatud kasutusala.

Kui punkti c kohast sordinime ettepanekut ei ole tehtud, võib taotleja teha sellekohase ettepaneku hiljem ja mõistliku aja jooksul.

2. Sordi riiklikku sordiregistrisse kandmise taotlusele lisatakse proov. Asjaomase liikmesriigi pädev asutus määrab kindlaks kõnealuse proovi esitamise tähtaja ning nõutava kvaliteedi ja koguse.

Artikkel 63

Taotluse hindamine

1. Pädev asutus registreerib ja vaatab läbi kõik artikli 61 kohased taotlused, et teha kindlaks, kas need vastavad artiklis 62 sätestatud nõuetele.

2. Kui taotlus ei vasta artiklis 62 sätestatud nõuetele, annab pädev asutus taotlejale võimaluse taotlust kindlaksmääratud ajavahemiku jooksul vastavalt vajadusele parandada. Kui taotlus selle kindlaksmääratud ajavahemiku möödudes kõnealustele nõuetele ei vasta, lükkab pädev asutus taotluse tagasi.

Artikkel 64

Registreerimistaotluse esitamise kuupäev

Registreerimistaotluse esitamise kuupäev on kuupäev, mil pädev asutus saab taotluse kätte.

Pädev asutus teavitab taotlejat taotluse edukast esitamisest, kinnitades taotluse kättesaamise kuupäeva.

Artikkel 65

Eristatavuse, ühtlikkuse ja püsivuse registreerimiskatsed

1. Kui taotluse hindamise tulemusena leitakse, et taotlus vastab artiklis 62 osutatud nõuetele, teeb artiklis 67 osutatud kontrolliasutus – välja arvatud säilitussortide või kohalike oludega kohanenud sortide puhul – sordi registreerimiskatsed, et kontrollida sordi vastavust artiklites 55, 56 ja 57 sätestatud eristatavuse, ühtlikkuse ja püsivuse alastele nõuetele.

2. Komisjon võib võtta vastu rakendusakte, milles määratakse kindlaks viisid, kuidas kontrolliasutus võib teha käesoleva artikli kohastel registreerimiskatsetel koostööd teiste füüsiliste või juriidiliste isikutega.

Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 80 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

3. Registreerimiskatsete tegemiseks kasvatatakse sorti, võttes arvesse selle kavandatud kasutusala ja kasvatustingimusi. Registreerimiskatse alusel väljastatakse registreerimiskatsete aruanne ja asjakohasel juhul ametlik kirjeldus.

Kui sordi eristatavuse, ühtlikkuse ja püsivuse registreerimiskatsete aruanne või CPVO, muu pädeva asutuse või artikli 67 kohase kontrolliasutuse koostatud ametlik kirjeldus on juba kättesaadav, võib pädev asutus selle aruande järeldusi või seda ametlikku kirjeldust arvesse võtta või tunnustada ilma sorti kasvatamata.

4. Artiklis 67 osutatud kontrolliasutus võib kasutada muid kui lõikes 3 osutatud vahendeid, sealhulgas biokeemilisi ja biomolekulaarseid meetodeid või muid tehnilisi meetodeid kohustuslike vahenditena, kui see on CPVO protokollide kohaselt nõutav, ning täiendavate vahenditena, kui see on registreerimiskatsete, asjaomaste liikide või kontrollitavate omaduste seisukohast asjakohane.

Artikkel 66

Kestlikkusepõhise kasvatus- ja kasutusväärtuse registreerimiskatsete tegemine

1. Kui I lisa neljandas veerus osutatud perekondade ja liikide sortide puhul leitakse taotluse hindamise tulemusena, et taotlus vastab artiklis 62 osutatud nõuetele, teeb pädev asutus sordi registreerimiskatse, välja arvatud säilitussortide või kohalike oludega kohanenud sortide puhul, et kontrollida, kas sordil on artikli 59 kohane kestlikkusepõhine kasvatus- ja kasutusväärtus.

2. Komisjon võib võtta vastu rakendusakte, milles määratakse kindlaks viis, kuidas pädev asutus võib teha käesoleva artikli kohastel registreerimiskatsetel koostööd füüsiliste või juriidiliste isikutega.

   Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 80 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

3. Registreerimiskatsete tegemiseks kasvatatakse sorti, võttes arvesse selle kavandatud kasutusala ja kasvatustingimusi. Registreerimiskatsed lõppevad registreerimiskatsete aruande vastuvõtmisega.

   Kui aga mõne teise sarnaste agroökoloogiliste tingimustega liikmesriigi pädev asutus on koostanud kestlikkusepõhise kasvatus- ja kasutusväärtuse nõudeid käsitleva registreerimiskatsete aruande, võib pädev asutus seda aruannet arvesse võtta või tunnustada ilma sorti kasvatamata.

4. Liikmesriigid võivad teha koostööd teiste liikmesriikidega, kus on sarnased agroökoloogilised tingimused. Need liikmesriigid võivad kestlikkusepõhise kasvatus- ja kasutusväärtuse kontrollimise teatava osa või kogu selle kontrollimise jaoks võtta kasutusele ühised rajatised ja ressursid.

5. Pädev asutus võib kasutada muid kui lõikes 3 osutatud vahendeid, sealhulgas biokeemilisi ja biomolekulaarseid tehnikaid või muid meetodeid kohustuslike vahenditena, kui see on asjakohaste riigisiseste normide kohaselt nõutav, ning täiendavate vahenditena, kui see on registreerimiskatsete, asjaomaste liikide või kontrollitavate omaduste seisukohast asjakohane.

Artikkel 67

Eristatavuse, ühtlikkuse ja püsivuse registreerimiskatseid tegevad kontrolliasutused

1. Artikli 65 kohaseid registreerimiskatseid teevad kontrolliasutused, kellele komisjon on andnud selleks käesoleva artikli lõikes 2 osutatud rakendusakti kohaselt asjaomaste perekondade või liikide puhul loa.

2. Komisjon võtab vastu rakendusaktid, millega antakse kontrolliasutustele luba teha asjaomase perekonna või liigi puhul artikli 65 kohased sordi registreerimiskatsed.

Kõnealune luba võetakse vastu CPVO arvamuse alusel, mis käsitleb kontrolliasutuse sobivust selliste katsete tegemiseks.

Nimetatud rakendusaktid hõlmavad kontrolliasutusi, keda CPVO on kooskõlas määruse (EÜ) nr 2100/94 artikli 55 lõikega 1 volitanud asjaomaste perekondade või liikide registreerimiskatseid korraldama, kui CPVO täiendavast arvamusest või muust hinnangust, mis käsitleb kontrolliasutuste sobivust käesoleva artikli kohaldamiseks, ei tulene teisiti.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas käesoleva määruse artikli 80 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

3. Käesoleva artikli lõikes 2 osutatud CPVO arvamus esitatakse, võttes aluseks asjaomaseid volitamist käsitlevad nõuded, mida asjaomaste perekondade või liikide suhtes kohaldatakse vastavalt määruse (EÜ) nr 2100/94 artikli 30 lõikele 4 ja artikli 55 lõikele 1.

CPVO hindab kontrolliasutuse sobivust korrapäraste auditite alusel, mis toimuvad kindlate asjaomasest perekonnast või liigist sõltuvate ajavahemike vältel.

4. Kui teatavate perekondade või liikide puhul ei peeta liidu kontrolliasutusi lõike 3 kohaselt sobivaks, võib lõikes 1 osutatud registreerimiskatsed teha kolmanda riigi kontrolliasutuses. Sellisel juhul kohaldatakse lõike 2 teist lõiku ja lõiget 3 *mutatis mutandis*.

Artikkel 68

Konfidentsiaalsus

1. Kui artiklis 65 osutatud registreerimiskatsete eesmärgil peetakse vajalikuks kontrollida genealoogilisi komponente, käsitatakse sellise kontrollimise tulemusi ja nimetatud komponentide kirjeldust konfidentsiaalsena. Kõnealuse teabe käsitlemine konfidentsiaalsena ei piira pädevate asutuste võimalust vahetada omavahel või komisjoniga teavet.

2. Käesolev artikkel ei piira määruse (EL) 2017/625 artikli 8 kohaldamist.

Artikkel 69

Registreerimiskatsete aruanne ja ametlik kirjeldus

1. Pärast artiklis 65 ja asjakohasel juhul artiklis 66 sätestatud registreerimiskatseid edastab pädev asutus taotlejale registreerimiskatsete aruande kavandi ja annab taotlejale võimaluse esitada mõistliku aja jooksul märkusi.

2. Pärast lõikes 1 osutatud taotlejapoolsete märkuste läbivaatamist väljastab pädev asutus

   a) lõpliku registreerimiskatsete aruande ning sordi eristatavuse, ühtlikkuse ja püsivuse ametliku kirjelduse ning

b) asjakohasel juhul kestlikkusepõhise kasvatus- ja kasutusväärtuse kontrollimise lõpparuande.

3. Pädev asutus teeb registreerimiskatsete aruanded ja ametliku kirjelduse põhjendatud taotluse alusel kättesaadavaks kolmandatele isikutele, võttes arvesse liidu või riigisiseseid andmekaitset ja konfidentsiaalsust käsitlevaid norme.

Artikkel 70

Säilitussortide ja kohalike oludega kohanenud sortide kontroll

Pädev asutus kontrollib, kas säilitussordi või kohalike oludega kohanenud sordi kavandatav kirjeldus vastab artikli 54 lõike 2 nõuetele.

See kontroll võib hõlmata kasvatuskatset.

Kui eelnimetatud nõuetele vastavus on kindlaks tehtud, tunnustab pädev asutus vastavat kirjeldust ametlikult kooskõlas artikli 54 lõikega 2.

Artikkel 71

Sordinime kontroll

1. Enne sordi kandmist riiklikusse sordiregistrisse artikli 72 alusel teeb pädev asutus pärast taotleja esitatud sordinime asjus CPVOga konsulteerimist sordinime kohta otsuse. Selles otsuses määratakse kindlaks sordinime sobivus nende asjaolude põhjal, mis esinesid seda nime käsitleva ettepaneku tegemise ajal vastavalt artikli 62 lõikele 1.

2. CPVO esitab pädevale asutusele soovituse taotleja esitatud sordinime ettepaneku sobivuse kohta kooskõlas artikliga 60.

3. Kui sordinimi ei ole CPVO esitatud soovituse kohaselt sobiv või kui pädev asutus teeb otsuse, millega sordinime ettepanek tagasi lükatakse, annab pädev asutus taotlejale võimaluse teha mõistliku aja jooksul uus sordinime ettepanek.

4. Kui pädev asutus teeb pärast sordi registreerimist kindlaks, et sordinimi ei olnud registreerimise ajal artikli 60 tähenduses sobiv, peab taotleja esitama uue sordinime taotluse. Pädev asutus teeb kõnealuse taotluse kohta otsuse pärast konsulteerimist CPVOga.

   Pädev asutus võib anda loa kavandatud sordinime ajutiseks kasutamiseks.

Artikkel 72

Otsus registreerida sort riiklikus sordiregistris

1. Kui pädev asutus otsustab artiklites 61–71 sätestatud menetluse alusel, et sort vastab artikli 53 lõikes 1 sätestatud nõuetele, kannab ta sordi riiklikusse sordiregistrisse.

2. Pädev asutus võtab vastu otsuse, millega keeldutakse sordi riiklikusse sordiregistrisse kandmisest, juhul kui

   a) ta teeb kindlaks, et artikli 53 lõikes 1 sätestatud kohaldatavad nõuded ei ole täidetud;

   b) taotleja on jätnud täitmata ühe või mitu artiklites 61–71 sätestatud kohaldatavatest nõuetest;

   c) taotleja ei ole maksnud artikli 84 kohaselt kehtestatud lõivu.

3. Sordi riiklikusse sordiregistrisse kandmisest keeldumise otsustes märgitakse sellise keeldumise põhjused.

4. Pädev asutus edastab lõigetes 1 ja 2 osutatud otsuse taotlejale.

5. Taotleja võib lõigetes 1 ja 2 osutatud otsused edasi kaevata kooskõlas asjaomase liikmesriigi haldusnormidega.

4. JAGU

REGISTRIS HOIDMISE TÄHTAEG JA SORDI SÄILITAMINE

Artikkel 73

Registris hoidmise tähtaeg

1. Sordi riiklikus sordiregistris hoidmise tähtaeg (edaspidi „registris hoidmise tähtaeg“) kestab kuni registreerimise kuupäevale järgneva kümnenda kalendriaasta 31. detsembrini.

   Säilitussortide ja kohalike oludega kohanenud sortide ning I lisas loetletud vilja- ja viinapuude ja viljapuude perekondade ja liikide sortide puhul kestab registris hoidmise tähtaeg siiski kuni registreerimise kuupäevale järgneva 30. kalendriaasta 31. detsembrini.

2. Sordi riiklikus sordiregistris hoidmise tähtaega võib käesoleva artikli lõike 1 esimeses lõigus osutatud sortide puhul pikendada kümne aasta võrra või lõike 1 teises lõigus osutatud sortide puhul 30 aasta võrra kooskõlas artiklis 74 sätestatud korra ja tingimustega.

3. Olenemata lõigetest 1 ja 2, kui sort sisaldab geneetiliselt muundatud organismi või koosneb sellest, ei ületa algne registris hoidmise tähtaeg ega pikendatud tähtaeg ajavahemikku, mille jooksul kõnealust geneetiliselt muundatud organismi on lubatud kasvatada direktiivi 2001/18/EÜ, määruse (EÜ) nr 1829/2003 või määruse (EL) 2026/1388 III peatüki alusel.

Registris hoidmise tähtaega ei pikendata, kui asjaomases liikmesriigis on kasvatamine direktiivi 2001/18/EÜ artikli 26b kohaselt välistatud.

Artikkel 74

Registris hoidmise tähtaja pikendamise kord ja tingimused

1. Sordi registris hoidmise tähtaega pikendada soovivad õigustatud huvi omavad isikud peavad selleks esitama taotluse mitte varem kui 36 kuud ja mitte hiljem kui 24 kuud enne registris hoidmise tähtaja lõppu.

2. Taotlus esitatakse pädevale asutusele ja sellele tuleb lisada tõendid selle kohta, et lõikes 3 sätestatud tingimused on täidetud.

3. Sordi riiklikus sordiregistris hoidmise tähtaega võib pikendada üksnes juhul, kui

   a) sort vastab jätkuvalt artikli 53 lõike 1 nõuetele, välja arvatud kestlikkusepõhist kasvatus- ja kasutusväärtust käsitlevad nõuded, ning

b) artikli 76 kohased sordi säilitamise nõuded on täidetud.

4. Käesoleva artikli lõiget 3 ei kohaldata artiklites 90 ja 91 osutatud sortide suhtes seni, kuni need sordid vastavad kirjeldusele.

Artikli 53 lõike 1 punkti a alapunktis i osutatud sortide puhul võib pädev asutus teha registreerimiskatsed kooskõlas artikliga 65, et teha kindlaks, kas sort on ühtlik ja püsiv.

Artikkel 75

Sordi registreeringu kehtetuks tunnistamine

1. Pädev asutus tunnistab sordi registreeringu kehtetuks, kui

a) ta on jõudnud uute tõendite alusel järeldusele, et artikli 53 lõikes 1 sätestatud registreerimisnõuded, välja arvatud kestlikkusepõhist kasvatus- ja kasutusväärtust käsitlevad nõuded, ei ole enam täidetud;

b) ta on jõudnud uute tõendite alusel järeldusele, et artikli 53 lõikes 1 sätestatud registreerimisnõuded ei olnud registrisse kandmise ajal täidetud;

c) taotleja ei ole maksnud artikli 84 kohaselt kehtestatud lõivu;

d) sorti ei säilitata enam artikli 76 nõuete kohaselt või nimetatud artiklis osutatud sordi säilitamise eest vastutav füüsiline või juriidiline isik on esitanud registreeringu kehtetuks tunnistamise taotluse või see isik ei tegele enam sordi säilitamisega ning sordi säilitamise eest ei ole vastutavaks määratud ühtki teist isikut;

e) on leitud, et registreerimise otsus põhines taotlemise ajal esitatud valedel või võltsitud andmetel;

f) artikli 74 lõikes 1 osutatud tähtaja jooksul ei esitatud pikendamistaotlust ning registris hoidmise tähtaeg on lõppenud, või

g) taotleja on taotlenud registreeringu kehtetuks tunnistamist ning ükski teine füüsiline või juriidiline isik ei ole taotlenud registreeringu säilitamist ega ole taotleja käesoleva peatüki kohaseid kohustusi üle võtnud.

2. Õigustatud huvi omava füüsilise või juriidilise isiku taotlusel võib pädev asutus lubada jätkata sellise sordi taimse paljundusmaterjali turustamist, mille registreering on kehtetuks tunnistatud kooskõlas lõike 1 punktiga d, f või g, kuni registreeringu kehtetuks tunnistamise kuupäevale järgneva kolmanda aasta 30. juunini. Sellekohane otsus kantakse riiklikusse sordiregistrisse.

3. Pärast registreeringu kehtetuks tunnistamist jääb sort riiklikesse ja liidu sordiregistritesse koos märkega selle registreerimisstaatuse kohta, nagu on osutatud IV lisa punktis f.

Artikkel 76

Sordi säilitamine

1. Riiklikusse sordiregistrisse kantud sorti säilitab taotleja või muu füüsiline või juriidiline isik liidus või sellises kolmandas riigis, mille suhtes kohaldatakse artikli 39 lõikes 7 osutatud rakendusakti (edaspidi „säilitaja“). Pädev asutus registreerib selle muu füüsilise või juriidilise isiku nime ja aadressi. Pädev asutus võib tunnustada seda muud füüsilist või juriidilist isikut asjaomase sordi säilitajana, kui see isik suudab tõendada, et ta on võimeline sorti säilitama.

2. Sordi säilitamine toimub kooskõlas asjaomaste perekondade, liikide või konkreetsete sortide tüüpide puhul tunnustatud tavadega.

3. Säilitaja talletab sordi säilitamise kohta andmeid. Pädev asutus võib sordi säilitamist nimetatud andmete alusel igal ajal kontrollida. Need andmed hõlmavad ka taimse paljundusmaterjali kõiki asjaomaseid tootmisetappe, sealhulgas asjaomaseid kategooriaid.

4. Säilitaja annab pädevale asutusele viimase nõudmisel asjaomase sordi standardproovi. Vegetatiivselt paljundatavate sortide puhul võib säilitaja standardproovi esitamise asemel tõendada, et tal on asjakohase kontrolli ja säilitamise jaoks olemas asjaomase sordi elustaimed.

5. Pädev asutus kontrollib, kuidas sorti säilitatakse, ning võib sel eesmärgil võtta asjaomasest sordist proove. Nende kontrollide sagedus oleneb sellest, kui tõenäoline on mittevastavus lõigetele 1–4.

6. Kui pädev asutus leiab, et sorti ei säilitata kooskõlas käesoleva artikli lõigetega 1–4, annab ta säilitajale piisavalt aega parandusmeetmete võtmiseks või nõuab, et säilitamisega tegeleks muu isik. Kui selliseid meetmeid kõnealuse aja jooksul ei võeta, tunnistab pädev asutus sordi registreeringu kehtetuks kooskõlas artikli 75 lõike 1 punktiga d.

7. Kui sordi säilitamine toimub teises liikmesriigis kui see liikmesriik, kus sort riiklikusse sordiregistrisse kanti, abistavad kahe asjaomase liikmesriigi pädevad asutused üksteist sordi säilitamise kontrollimisel. Kui selle liikmesriigi pädev asutus, kus sordi säilitamine toimub, ei ole mõistliku ajavahemiku jooksul sellist abi andnud, või järeldatakse, et sordi säilitamine ei vasta käesolevale artiklile, nõuab selle liikmesriigi pädev asutus, kus sort riiklikusse sordiregistrisse kanti, säilitajalt parandusmeetmete võtmist. Kui parandusmeetmeid ei võeta mõistliku aja jooksul, tunnistab kõnealune pädev asutus sordi registreeringu kehtetuks kooskõlas artikli 75 lõike 1 punktiga d.

8. Kui sordi säilitamine toimub kolmandas riigis, taotleb selle liikmesriigi pädev asutus, kus sort riiklikusse sordiregistrisse kanti, kolmanda riigi asutustelt abi sordi säilitamise kontrollimisel, kui selle säilitamise puhul on tunnustatud samaväärsust vastavalt artikli 39 lõikele 7. Kui selle kolmanda riigi asutused mõistliku ajavahemiku jooksul sellist abi ei anna või järeldatakse, et sordi säilitamine ei vasta käesolevale artiklile, nõuab selle liikmesriigi pädev asutus, kus sort riiklikusse sordiregistrisse kanti, säilitajalt parandusmeetmete võtmist. Kui parandusmeetmeid ei võeta mõistliku aja jooksul, tunnistab kõnealune pädev asutus sordi registreeringu kehtetuks kooskõlas artikli 75 lõike 1 punktiga d.

5. JAGU

DOKUMENTIDE JA PROOVIDE SÄILITAMINE

Artikkel 77

Registreeritud sorte käsitlev dokumendid

Pädev asutus säilitab iga riiklikusse sordiregistrisse kantud sordi kohta vähemalt järgmisi dokumente:

a) sordi ametlik kirjeldus või ametlikult tunnustatud kirjeldus ja

b) registreerimiskatsete aruanded või ametlikult tunnustatud kirjeldust toetavad dokumendid.

Artikkel 78

Registreeritud sortide standardproovid

1. Pädev asutus säilitab riiklikes sordiregistrites registreeritud sortide standardproove ja teeb need teistele pädevatele asutustele ametlikel eesmärkidel kättesaadavaks.

   Vegetatiivselt paljundatavate sortide puhul võib pädev asutus või säilitaja standardproovi asemel säilitada selle sordi elustaimi.

2. Komisjon võib võtta vastu rakendusakte, milles täpsustatakse standardproovide suurus ning sätestatakse normid standardproovide asendamiseks, kui algse proovi kogus on liiga väike või kui selle muudes kontrollides kasutamise tõttu sellest enam ei piisa, samuti normid standardproovide muudele pädevatele asutustele esitamise kohta.

   Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 80 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

V peatükk
Menetlussätted

Artikkel 79

Delegeeritud volituste rakendamine

1. Komisjonile antakse õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte käesolevas artiklis sätestatud tingimustel.

2. Artikli 2 lõikes 4, artikli 7 lõikes 4, artikli 8 lõikes 3, artikli 9 lõikes 3, artikli 10 lõikes 6, artikli 11 lõikes 6, artikli 12 lõikes 4, artikli 17 lõikes 5, artikli 18 lõikes 4, artikli 22 lõikes 4, artikli 29 lõikes 4, artikli 37 lõikes 1, artikli 45 lõikes 6, artikli 51 lõikes 2, artikli 52 lõikes 5, artikli 59 lõikes 3 ja artikli 60 lõikes 5 osutatud volitused antakse komisjonile viieks aastaks alates käesoleva määruse jõustumise kuupäevast.

   Volituste delegeerimist pikendatakse automaatselt viieks aastaks, välja arvatud juhul, kui Euroopa Parlament või nõukogu esitab selle suhtes vastuväite hiljemalt kolm kuud enne iga ajavahemiku lõppemist. Komisjon esitab delegeeritud volituste kohta aruande hiljemalt üheksa kuud enne esimese viieaastase tähtaja möödumist.

3. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad artikli 2 lõikes 4, artikli 7 lõikes 4, artikli 8 lõikes 3, artikli 9 lõikes 3, artikli 10 lõikes 6, artikli 11 lõikes 6, artikli 12 lõikes 4, artikli 17 lõikes 5, artikli 18 lõikes 4, artikli 22 lõikes 4, artikli 29 lõikes 4, artikli 37 lõikes 1, artikli 45 lõikes 6, artikli 51 lõikes 2, artikli 52 lõikes 5, artikli 59 lõikes 3 ja artikli 60 lõikes 5 osutatud delegeeritud volitused igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegeerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas* või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.

4. Enne delegeeritud õigusakti vastuvõtmist konsulteerib komisjon kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes sätestatud põhimõtetega iga liikmesriigi määratud ekspertidega.

5. Niipea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle samal ajal teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

6. Artikli 2 lõike 4, artikli 7 lõike 4, artikli 8 lõike 3, artikli 9 lõike 3, artikli 10 lõike 6, artikli 11 lõike 6, artikli 12 lõike 4, artikli 17 lõike 5, artikli 18 lõike 4, artikli 22 lõike 4, artikli 29 lõike 4, artikli 37 lõike 1, artikli 45 lõike 6, artikli 51 lõike 2, artikli 52 lõike 5, artikli 59 lõike 3 või artikli 60 lõike 5 alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kahe kuu jooksul pärast õigusakti Euroopa Parlamendile ja nõukogule teatavaks tegemist esitanud selle suhtes vastuväidet või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväidet. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kahe kuu võrra.

Artikkel 80

Komiteemenetlus

1. Komisjoni abistab Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 178/2002[31] artikli 58 lõike 1 kohaselt moodustatud alaline taime-, looma-, toidu- ja söödakomitee. Nimetatud komitee on komitee määruse (EL) nr 182/2011 tähenduses.

2. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 5.

[31] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. jaanuari 2002. aasta määrus (EÜ) nr 178/2002, millega sätestatakse toidualaste õigusnormide üldised põhimõtted ja nõuded, asutatakse Euroopa Toiduohutusamet ja kehtestatakse toidu ohutusega seotud menetlused (EÜT L 31, 1.2.2002, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2002/178/oj).

Kui komitee arvamuse saamiseks kasutatakse kirjalikku menetlust, lõpetatakse nimetatud menetlus tulemust saavutamata, kui arvamuse esitamiseks ette nähtud tähtaja jooksul komitee esimees nii otsustab või kui komitee liikmete lihtenamus seda taotleb.

3. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 8 koostoimes selle artikliga 5.

VI peatükk
Aruandlus, karistused, ametlik kontroll ning määruste (EL) 2016/2031 ja (EL) 2017/625 muutmine

Artikkel 81

Aruandlus

1. Liikmesriigid edastavad komisjonile hiljemalt ... [viis aastat pärast käesoleva määruse kohaldamise alguskuupäeva] ja seejärel iga viie aasta järel aruande järgmise kohta:

   a) toodetud supereliit-, eliit-, sertifitseeritud ja standardseemnete ja -materjali ning tarbeseemne aastakogused;

   b) kooskõlas artikliga 23 toodetud säilitussortidesse ja kohalike oludega kohanenud sortidesse kuuluva taimse paljundusmaterjali aastakogused perekondade või liikide kaupa;

c) artikli 24 kohaselt tavakasutajatele taimse paljundusmaterjali tootmise ja turustamisega seotud erandeid kasutanud ettevõtjate arv ning nende toodetud aastakogused perekondade või liikide kaupa;

d) organisatsioonide ja võrgustike arv, kes kasutasid taimse paljundusmaterjali tootmise ja turustamisega seotud erandit taimede geneetiliste ressursside säilitamiseks kooskõlas artikliga 25 ning asjaomased perekonnad või liigid;

e) vastavalt artikli 28 lõigetele 2 ja 4 loa saanud taimse paljundusmaterjali aastakogused perekondade või liikide kaupa;

f) sellise taimse paljundusmaterjali aastakogused perekondade või liikide kaupa, mida on lubatud turustada vastavalt artikli 30 lõikele 5;

g) artikli 42 punkti b kohaselt registreeritud ettevõtjate arv ja

h) iga aasta kohta selliste rikkumiste arv ja liigid, mille eest määrati karistus vastavalt artiklile 83.

2. Komisjon võtab vastu rakendusaktid, millega kehtestatakse käesoleva artikli lõike 1 kohase aruandluse tehnilised vormingud.

Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 80 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 82

Taimse paljundusmaterjali mittevastavus tootmis- ja turustamisnõuetele

Kui pädeva asutuse poolt taimse paljundusmaterjali tootmise ja turustamise ajal tehtud kontrollide käigus ilmneb mittevastavus käesolevas määruses osutatud asjakohastele nõuetele, tagab pädev asutus, et ettevõtja võtab kõnealuse taimse paljundusmaterjali ning oma valduste ja tootmismeetodite suhtes vajalikud parandusmeetmed. Kõnealuste meetmetega taotletakse vähemalt üht järgmistest eesmärkidest:

a) tagada, et asjaomane taimne paljundusmaterjal vastab kohaldatavatele nõuetele;

b) tagada, et asjaomane taimne paljundusmaterjal kõrvaldatakse turult või et seda kasutatakse muu kui taimse paljundusmaterjalina, või

c) tagada asjakohasel juhul, et asjaomast taimset paljundusmaterjali toodetakse või turustatakse madalamas kategoorias kooskõlas selle kategooria suhtes kohaldatavate nõuetega.

Artikkel 83

Karistused

1. Liikmesriigid kehtestavad normid käesoleva määruse rikkumise korral kohaldatavate karistuste kohta ja võtavad kõik vajalikud meetmed nende rakendamise tagamiseks. Kehtestatud karistused peavad olema mõjusad, proportsionaalsed ja hoiatavad. Liikmesriigid teavitavad komisjoni viivitamata nimetatud normidest ja meetmetest ning teavitavad teda kõikidest neid mõjutavatest hilisematest muudatustest.

2. Liikmesriigid tagavad, et rahalised karistused käesoleva määruse pettusest tuleneva rikkumise eest, on vähemalt võrdsed

   a) ettevõtja saadava majandusliku eelisega või

   b) teatava protsentuaalse osaga ettevõtja käibest.

Artikkel 84

Lõivud

Liikmesriigid võivad mittediskrimineerival viisil koguda lõive või tasusid, et katta käesoleva määruse kohaselt võetavate meetmetega seotud kulusid.

Artikkel 85

Määruse (EL) 2016/2031 muutmine

Määruse (EL) 2016/2031 artikli 37 muudetakse järgmiselt:

1) lõige 2 asendatakse järgmisega:

„2. Komisjon võtab vastu rakendusaktid, millega kehtestatakse loetelu, kus nimetatakse liidu reguleeritud mittekarantiinsed taimekahjustajad ja artikli 36 punktis d osutatud konkreetsed istutamiseks ettenähtud taimed, täpsustades asjakohasel juhul käesoleva artikli lõikes 7 osutatud kategooriad, erijuhud ja muud istutamiseks ettenähtud taimed ning käesoleva artikli lõikes 8 osutatud piirmäärad.“;

2) lõige 4 asendatakse järgmisega:

„4. Komisjon võtab asjakohasel juhul vastu rakendusakte, millega kehtestatakse meetmed, et ennetada nende liidu reguleeritud mittekarantiinsete taimekahjustajate esinemist vastavatel istutamiseks ettenähtud taimedel, nagu on osutatud artikli 36 punktis f. Nende meetmetega käsitletakse asjakohasel juhul kõnealuste taimede liitu sissetoomist ja seal vedamist. Need meetmed võetakse vastu kooskõlas II lisa 2. jaos sätestatud põhimõtetega.“;

3) lõige 7 asendatakse järgmisega:

„7. Kui artikli 36 punktis e sätestatud tingimustele vastab ainult üks või mitu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) .../...*[+] artikli 6 lõikes 1 osutatud taimse paljundusmaterjali kategooria(t), nimetatakse käesoleva artikli lõikes 2 osutatud loetelus need kategooriad ning märgitakse, et käesoleva artikli lõikes 1 sätestatud sissetoomise ja vedamise keeld kehtib üksnes nende kategooriate suhtes.

7a. Kui artikli 36 punktis e sätestatud tingimused esinevad ainult ühel või mitmel määruse (EL) .../...*[++] artikli 6 lõikes 2 osutatud juhul, nimetatakse käesoleva artikli lõikes 2 osutatud loetelus need erijuhud ning märgitakse, et käesoleva artikli lõikes 1 sätestatud sissetoomise ja vedamise keeld kehtib üksnes nendel juhtudel.

7b. Kui nendega seotud taimeterviseriskide tõttu vastavad artikli 36 punktis e sätestatud tingimustele üksnes muud istutamiseks ettenähtud taimed, nimetatakse käesoleva artikli lõikes 2 osutatud loetelus need istutamiseks ettenähtud taimed ning märgitakse, et käesoleva artikli lõikes 1 sätestatud sissetoomise ja vedamise keeld kehtib üksnes nende suhtes.

---

* Euroopa Parlamendi ja nõukogu ... määrus (EL) .../..., milles käsitletakse taimse paljundusmaterjali tootmist ja turustamist liidus ning millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusi (EL) 2016/2031 ja (EL) 2017/625 ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiivid 66/401/EMÜ, 66/402/EMÜ, 68/193/EMÜ, 2002/53/EÜ, 2002/54/EÜ, 2002/55/EÜ, 2002/56/EÜ, 2002/57/EÜ, 2008/72/EÜ ja 2008/90/EÜ ning nõukogu otsused 2003/17/EÜ ja 2005/834/EÜ (taimset paljundusmaterjali käsitlev määrus) (ELT L ..., ELI: …).“

[+] ELT: palun sisestada käesoleva määruse number ning joonealuses märkuses selle vastuvõtmise kuupäev, number ja avaldamisviide.

[++] ELT: palun sisestada käesoleva määruse number.

Artikkel 86

Määruse (EL) 2017/625 muutmine

Määrust (EL) 2017/625 muudetakse järgmiselt.

1) Artikli 1 lõikesse 2 lisatakse järgmine punkt:

„k) taimse paljundusmaterjali tootmine ja turustamine, välja arvatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) .../...*+ IV peatükk („Sordi registreerimine“).

---

* Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) .../...., ..., milles käsitletakse taimse paljundusmaterjali tootmist ja turustamist liidus ning millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusi (EL) 2016/2031 ja (EL) 2017/625 ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiivid 66/401/EMÜ, 66/402/EMÜ, 68/193/EMÜ, 2002/53/EÜ, 2002/54/EÜ, 2002/55/EÜ, 2002/56/EÜ, 2002/57/EÜ, 2008/72/EÜ ja 2008/90/EÜ ning nõukogu otsused 2003/17/EÜ ja 2005/834/EÜ (taimset paljundusmaterjali käsitlev määrus) (ELT ..., ELI: …).“;

2) Artiklisse 3 lisatakse järgmine punkt:

„52) „taimne paljundusmaterjal“ – taimne paljundusmaterjal määruse (EL) …/…++ artikli 3 esimese lõigu punktis 1 määratletud tähenduses.“

+ ELT: palun sisestada käesoleva määruse number ning joonealuses märkuses selle vastuvõtmise kuupäev, number ja avaldamisviide.

++ ELT: palun sisestada käesoleva määruse number.

3) Lisatakse järgmine artikkel:

„*Artikkel 22a*
Erinormid taimse paljundusmaterjaliga seotud ametliku kontrolli ja pädevate asutuste võetavate meetmete kohta

1. Ametlik kontroll artikli 1 lõike 2 punktis k osutatud normide täitmise kindlakstegemiseks hõlmab taimse paljundusmaterjali, ettevõtjate ning muude isikute ametlikku kontrollimist, kelle suhtes need normid on kohaldatavad.

2. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 144 käesoleva määruse täiendamiseks vastu delegeeritud õigusakte, millega sätestatakse normid taimse paljundusmaterjali suhtes kohaldatava ametliku kontrolli kohta, mille eesmärk on teha kindlaks, kas kõnealused kaubad vastavad artikli 1 lõike 2 punktis k osutatud normidele, ning pädevate asutuste poolt pärast kõnealust ametlikku kontrolli võetavate meetmete kohta.

   Kõnealustes delegeeritud õigusaktides sätestatakse normid, mis käsitlevad erinõudeid sellise ametliku kontrolli tegemiseks järgmise üle:

   a) artikli 1 lõike 2 punktis k osutatud normide kohaldamisalasse kuuluva teatava taimse paljundusmaterjali import liitu ja selle turustamine liidus, seoses selle identifitseerimise ja kvaliteediga; ning

b) ettevõtjate tegevus artikli 1 lõike 2 punktis k osutatud normide kohaldamisalasse kuuluva teatava taimse paljundusmaterjali tootmisel või turustamisel.

3. Komisjon võtab rakendusaktidega vastu normid, millega kehtestatakse ühtne praktiline kord taimse paljundusmaterjali ametlikuks kontrolliks, et teha kindlaks, kas kõnealused kaubad vastavad artikli 1 lõike 2 punktis k osutatud liidu normidele, ning sätestatakse pädevate asutuste poolt pärast kõnealust ametlikku kontrolli võetavad meetmed järgmise kohta:

a) ametliku kontrolli ühtne miinimumsagedus, kui minimaalne arv ametlikke kontrolle on vajalik selleks, et reageerida teadaolevatele ühesugustele riskidele, mis on seotud teatava päritoluga või teatavast lähtekohast pärit taimset paljundusmaterjali käsitlevate normide rikkumisega;

b) ametliku kontrolli ühtne sagedus, mida pädevad asutused teevad ettevõtjate suhtes, kellel on luba teostada ametliku järelevalve all sertifitseerimist kooskõlas määruse (EL) …/…[+] artikli 14 lõikega 1.

Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 145 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

[+] ELT: palun sisestada käesoleva määruse number.

4. Artikli 30 kohaldamisel on lubatud teatavate käesolevas artiklis osutatud ametliku kontrolli ülesannete delegeerimine ühele või mitmele füüsilisele isikule.“

4) Artiklit 144 muudetakse järgmiselt:

a) lõiked 2 ja 3 asendatakse järgmistega:

„2. Artikli 18 lõikes 7, artikli 21 lõikes 8, artiklis 41, artikli 45 lõikes 4, artikli 47 lõikes 3, artiklis 48, artikli 50 lõikes 4, artiklis 51, artikli 53 lõikes 1, artikli 62 lõikes 3, artikli 64 lõikes 2 ja 5, artikli 77 lõikes 1 ja 2, artikli 92 lõikes 4, artikli 99 lõikes 2, artikli 100 lõikes 6, artikli 101 lõikes 2, artikli 126 lõikes 1, artikli 142 lõikes 1 ja 2, artikli 149 lõikes 2, artikli 150 lõikes 3, artikli 154 lõikes 3, artikli 155 lõikes 3 ja artikli 165 lõikes 3 osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile viieks aastaks alates 28. aprillist 2017. Artikli 22a lõikes 2 osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile viieks aastaks alates 28. aprillist 2027. Komisjon esitab delegeeritud volituste kohta aruande hiljemalt üheksa kuud enne viieaastase tähtaja möödumist. Volituste delegeerimist pikendatakse automaatselt samaks ajavahemikuks, välja arvatud juhul, kui Euroopa Parlament või nõukogu esitab selle suhtes vastuväite hiljemalt kolm kuud enne iga ajavahemiku lõppemist.

3. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad artikli 18 lõikes 7, artikli 21 lõikes 8, artiklis 41, artikli 22a lõikes 2, artikli 45 lõikes 4, artikli 47 lõikes 3, artiklis 48, artikli 50 lõikes 4, artiklis 51, artikli 53 lõikes 1, artikli 62 lõikes 3, artikli 64 lõikes 2 ja 5, artikli 77 lõikes 1 ja 2, artikli 92 lõikes 4, artikli 99 lõikes 2, artikli 100 lõikes 6, artikli 101 lõikes 2, artikli 126 lõikes 1, artikli 142 lõikes 1 ja 2, artikli 149 lõikes 2, artikli 150 lõikes 3, artikli 154 lõikes 3, artikli 155 lõikes 3 ja artikli 165 lõikes 3 osutatud volituste delegeerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegeerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas* või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.“;

b) lõige 6 asendatakse järgmisega:

„6. Artikli 18 lõike 7, artikli 21 lõike 8, artikli 22a lõike 2, artikli 41, artikli 45 lõike 4, artikli 47 lõike 3, artikli 48, artikli 50 lõike 4, artikli 51, artikli 53lõike 1, artikli 62 lõike 3, artikli 64 lõike 2 või 5, artikli 77 lõike 1 või 2, artikli 92 lõike 4, artikli 99 lõike 2, artikli 100 lõike 6, artikli 101 lõike 2, artikli 126 lõike 1, artikli 142 lõike 1 või 2, artikli 149 lõike 2, artikli 150 lõike 3, artikli 154 lõike 3, artikli 155 lõike 3 või artikli 165 lõike 3 alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kahe kuu jooksul pärast õigusakti Euroopa Parlamendile ja nõukogule teatavaks tegemist esitanud selle suhtes vastuväidet või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväidet. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kahe kuu võrra.“

Artikkel 87

Erand määruses (EL) 2017/625 sätestatud ametlikku kontrolli ja muid ametlikke toiminguid käsitlevatest normidest

Määruse (EL) 2017/625 artiklit 6, artikli 37 lõike 4 punkti e ja artikleid 109–113 ei kohaldata käesoleva määruse kohaldamisalasse kuuluva ametliku kontrolli ega muude ametlike toimingute suhtes.

Pädevad asutused teevad ametlike laborite suhtes auditeid, nagu on sätestatud määruse (EL) 2017/625 artikli 39 lõikes 1, välja arvatud juhul, kui nad leiavad, et sellised auditid oleksid üleliigsed, kuna ISTA kontrollis neid ametlikke laboreid seoses ametlike laborite tehnilise pädevusega viia läbi seemnekontrollimenetlusi vastavalt ISTA rahvusvahelistele eeskirjadele ja need laborid kasutavad ISTA standarditele vastavat kvaliteedi tagamise süsteemi.

VII peatükk
Lõpp- ja üleminekusätted

Artikkel 88

Kehtetuks tunnistamine

Direktiivid 66/401/EMÜ, 66/402/EMÜ, 68/193/EMÜ, 2002/53/EÜ, 2002/54/EÜ, 2002/55/EÜ, 2002/56/EÜ, 2002/57/EÜ, 2008/72/EÜ ja 2008/90/EÜ ning otsused 2003/17/EÜ ja 2005/834/EÜ tunnistatakse kehtetuks.

Viiteid nendele kehtetuks tunnistatud õigusaktidele käsitatakse viidetena käesolevale määrusele ning neid loetakse vastavalt VI lisas esitatud vastavustabelile.

Artikkel 89

Enne [käesoleva määruse kohaldamise alguskuupäev] toodetud või turustatud taimne paljundusmaterjal

Taimset paljundusmaterjali, mis on toodetud või turustatud enne ... [käesoleva määruse kohaldamise alguskuupäev] kooskõlas artiklis 88 osutatud õigusaktidega või riigisiseste normidega, võib jätkuvalt turustada kuni varude ammendumiseni, kasutades asjakohast etiketti, mis on väljastatud kõnealuste õigusaktide või riigisiseste normide kohaselt.

Artikkel 90

Direktiivide 68/193/EMÜ, 2002/53/EÜ, 2002/55/EÜ, 2008/62/EÜ, 2008/90/EÜ ja 2009/145/EÜ alusel registreeritud või heaks kiidetud sordid

1. Pädevad asutused registreerivad viivitamata ja käesoleva määruse IV peatüki 3. jaos sätestatud registreerimismenetlust kohaldamata oma riiklikes sordiregistrites ametliku kirjeldusega või asjakohasel juhul ametlikult tunnustatud kirjeldusega kõik sordid, mis on ametlikult heaks kiidetud või kantud enne ... [käesoleva määruse kohaldamise alguskuupäev] sordilehtedesse, -nimekirjadesse või -registritesse, mille vastavad liikmesriigid on loonud vastavalt direktiivi 68/193/EMÜ artiklile 5, direktiivi 2002/53/EÜ artiklile 3, direktiivi 2002/55/EÜ artikli 3 lõikele 2 ja direktiivi 2008/90/EÜ artikli 7 lõikele 4.

Sordid, mis on heaks kiidetud kooskõlas direktiivi 2008/62/EÜ artikliga 3 ja direktiivi 2009/145/EÜ artikli 3 lõikega 1 enne ... [käesoleva määruse kohaldamise alguskuupäev], registreeritakse viivitamata ja käesoleva määruse IV peatüki 3. jaos sätestatud registreerimismenetlust kohaldamata riiklikes sordiregistrites säilitussortidena, millel on ametlikult tunnustatud kirjeldus.

Direktiivi 2009/145/EÜ artikli 21 kohaselt heaks kiidetud sorte võib taotleja või säilitaja taotlusel registreerida vastava ametlikult tunnustatud kirjeldusega kohalike oludega kohanenud sordina ilma käesoleva määruse IV peatüki 3. jaos sätestatud registreerimismenetlust kohaldamata.

2. Ilma et see piiraks artikli 73 lõike 1 kohaldamist, algab käesoleva artikli lõikes 1 osutatud sortide registris hoidmise tähtaeg kuupäeval, millal need kooskõlas käesoleva artikli lõikes 1 osutatud direktiividega registreeriti või heaks kiideti. Viinamarjasortide puhul algab registris hoidmise tähtaeg ... [käesoleva määruse kohaldamise alguskuupäev].

3. Käesoleva artikli lõikeid 1 ja 2 kohaldatakse valitud kloonide suhtes, mis on heaks kiidetud vastavalt direktiivi 68/193/EMÜ artiklile 5 *mutatis mutandis*.

4. Sortide eristatavuse, ühtlikkuse ja püsivuse ning nende kestlikkusepõhise kasvatus- ja kasutusväärtuse tehniline kontrollimine, mida alustati enne käesoleva määruse kohaldamise alguskuupäeva, viiakse lõpule kooskõlas käesoleva artikli lõikes 1 osutatud asjakohaste direktiividega. Otsus sordi registreerimise kohta tehakse vastavalt käesoleva määruse artiklitele 71 ja 72.

Artikkel 91

Riigisiseste normide kohaselt registreeritud taimesordid

I lisas loetletud perekondade või liikide sordid, mis ei ole hõlmatud artiklis 90 osutatud direktiividega ning mis registreeriti riiklikus sordiregistris vastavalt riigisisestele normidele enne ... [käesoleva määruse kohaldamise alguskuupäev], registreeritakse selleks kuupäevaks asjakohastes riiklikes sordiregistrites IV peatüki 3. jaos sätestatud registreerimismenetlust kohaldamata.

Artikkel 92

Enne ... [käesoleva määruse kohaldamise alguskuupäev] registreeritud ettevõtjad

Erandina artikli 43 lõigetest 1 ja 2 registreerib pädev asutus ettevõtja ilma registreerimistaotlust nõudmata, kui ettevõtja on registreeritud kooskõlas artiklis 88 osutatud direktiividega ja kui kõik artikli 43 lõikes 2 osutatud andmed on kõnealusele pädevale asutusele kättesaadavad. Kui see on asjakohane, esitab asjaomane ettevõtja pädeva asutuse poolt määratud tähtaja jooksul ajakohastatud andmed.

Artikkel 93

Enne ... [käesoleva määruse jõustumise kuupäev] vastu võetud rangemad riiklikud normid

Iga liikmesriik vaatab hiljemalt ... [üks aasta pärast käesoleva määruse kohaldamise alguskuupäeva] läbi direktiivi 66/401/EMÜ artikli 5, direktiivi 66/402/EMÜ artikli 5, direktiivi 2002/54/EÜ artikli 7, direktiivi 2002/55/EÜ artikli 24, direktiivi 2002/56/EÜ artikli 5 ja direktiivi 2002/57/EÜ artikli 7 kohaselt vastu võetud meetmed ning tunnistab need vajaduse korral kas kehtetuks või muudab neid, et viia need vastavusse käesoleva määruse artiklites 8 ja 9 esitatud ja nende alusel vastu võetud tootmis- ja turustamisnõuetega.

Asjaomane liikmesriik teatab nendest meetmest komisjonile ja teistele liikmesriikidele.

Artikkel 94

Komisjonipoolne hindamine ja aruandlus

1. Komisjon esitab hiljemalt ... [viis aastat pärast käesoleva määruse kohaldamise alguskuupäeva] Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande artiklite 24 ja 26 kohaldamise kohta.

2. Aruandes uuritakse kõnealuste artiklitega hõlmatud erandite mõju turul taimse paljundusmaterjali tarnimisel ettevõtjatele. Eelkõige uuritakse kas ja mil määral on erandite kasutamine viinud olukorrani, kus tavakasutajatele ette nähtud taimset paljundusmaterjali või mitterahaliselt vahetatavat taimset paljundusmaterjali on müüdud ettevõtjatele. Aruandes uuritakse ka sordikaitse rikkumiste võimalikku levikut.

3. Juhul kui komisjon peab vajalikuks, võib aruandes käsitleda ka muude käesoleva määruse sätete kui lõikes 1 nimetatud artiklite kohaldamist.

4. Aruanne põhineb kättesaadaval teabel ja andmetel, sealhulgas liikmesriikide ja ettevõtjate või ühenduste esitatud teabel ja andmetel.

5. Asjakohasel juhul lisatakse aruandele seadusandlik ettepanek käesoleva määruse muutmiseks.

Artikkel 95

Küllaldast kestlikkusepõhist kasvatus- ja kasutusväärtust käsitlevate sätete läbivaatamine

1. Pärast ... [käesoleva määruse kohaldamise alguskuupäev pluss kümme aastat] esitab komisjon Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande artikli 53 lõike 1 punkti a kohaldamise kohta seoses kestlikkusepõhise kasvatus- ja kasutusväärtusega.

2. Asjakohasel juhul hinnatakse aruandes vajadust muuta I lisa 4. veergu seoses perekondade või liikidega, mille puhul tuleb sordid registreerida üksnes juhul, kui neil on küllaldane kestlikkusepõhine kasvatus- ja kasutusväärtus.

3. Komisjon võib asjakohasel juhul esitada selle aruande alusel seadusandliku ettepaneku määruse muutmiseks.

Artikkel 96

Jõustumine ja kohaldamine

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Määrust hakatakse kohaldama ... [48 kuud pärast käesoleva määruse jõustumise kuupäeva].

[Käesoleva määruse neid sätteid, millega antakse komisjonile delegeeritud ja rakendamisvolitused, kohaldatakse siiski alates ... [käesoleva määruse jõustumise kuupäev].]

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

…,

Euroopa Parlamendi nimel	*Nõukogu nimel*
president	*eesistuja*

I LISA

Artiklites 2, 7, 29 ja 53 osutatud perekonnad ja liigid

1	2	3	4
Perekonnad või liigid kavandatud kasutusala kohta	Perekonnad või liigid, mille taimset paljundusmaterjali tuleb vastavalt artiklile 7 toota ja turustada üksnes supereliit-, eliit- või sertifitseeritud seemne või materjalina	Perekonnad või liigid, mille taimset paljundusmaterjali tuleb vastavalt artiklile 29 toota ja turustada ka tarbeseemnena	Perekonnad või liigid, mille puhul on kestlikkusepõhine kasvatus- ja kasutusväärtus vastavalt artiklile 53 kohustuslik *Ei kohaldata murus kasutamiseks ette nähtud sortide suhtes.
Põllumajandustaimed			
Agrostis canina L.	X	X	X*
Agrostis capillaris L.	X		X*
Agrostis gigantea Roth	X	X	X*
Agrostis stolonifera L.	X		X*
Alopecurus pratensis L.	X		X*
Arachis hypogaea L.	X	X	X

1	2	3	4
Arrhenatherum elatius (L.) P. Beauv. ex J. Presl & C. Presl	X		X*
Avena nuda L.	X		X
Avena sativa L.	X		X
Avena strigosa Schreb.	X		X
Beta vulgaris L. (*partim*)	X		X
Biserrula pelecinus L.	X	X	X
Brassica juncea (L.) Czern.	X		X
Brassica napus L. (*partim*)	X		X
Brassica nigra (L.) W. D. J. Koch	X	X	X
Brassica oleracea L. (*partim*)	X		X
Brassica rapa L. (*partim*)	X		X
Bromus catharticus Vahl var. *elatus* (É. Desv.) Planchuelo	X	X	X*
Bromus sitchensis Trin.	X	X	X*
Camelina sativa (L.) Crantz	X	X	X
Cannabis sativa L.	X		X

1	2	3	4
Carthamus tinctorius L.	X		X
Carum carvi L.	X		X
Chenopodium quinoa Willd.	X	X	X
Cicer arietinum L.	X	X	X
Cichorium intybus L. (*partim*)	X	X	X
Cynodon dactylon (L.) Pers.	X	X	X*
Dactylis glomerata L.	X		X*
Fagopyrum esculentum Moench	X	X	X
Festuca arundinacea Schreb.	X		X*
Festuca filiformis Pourr.	X	X	X*
Festuca ovina L.	X		X*
Festuca pratensis Huds.	X		X*
Festuca rubra L.	X		X*
Festuca trachyphylla (Hack.) Hack.	X	X	X*
Galega orientalis Lam.	X	X	X
Glycine max (L.) Merr. (*partim*)	X		X

1	2	3	4
Gossypium L.	X		X
Helianthus annuus L.	X		X
Hordeum vulgare L.	X		X
Lathyrus cicera L.	X	X	X
Lathyrus sativus L.	X	X	X
Lens culinaris Medik.	X	X	X
Linum usitatissimum L.	X		X
Lolium multiflorum Lam.	X		X*
Lolium perenne L.	X		X*
Lolium x hybridum Hausskn.	X		X*
Lotus corniculatus L.	X		X
Lupinus albus L.	X		X
Lupinus angustifolius L.	X		X
Lupinus luteus L.	X		X
Medicago doliata Carmign.	X	X	X
Medicago italica (Mill.) Fiori	X	X	X

1	2	3	4
Medicago littoralis Rohde ex Loisel.	X	X	X
Medicago lupulina L.	X	X	X
Medicago murex Willd.	X	X	X
Medicago polymorpha L.	X	X	X
Medicago rugosa Desr.	X	X	X
Medicago sativa L.	X		X
Medicago scutellata (L.) Mill.	X	X	X
Medicago truncatula Gaertn.	X	X	X
Onobrychis viciifolia Scop.	X	X	X
Ornithopus compressus L.	X	X	X
Ornithopus sativus Brot.	X	X	X
Oryza sativa L.	X		X
Panicum miliaceum L.	X	X	X
Papaver somniferum L.	X		X
Phacelia tanacetifolia Benth.	X		X

1	2	3	4
Phalaris aquatica L.	X	X	X*
Phalaris canariensis L.	X	X	X
Phleum nodosum L.	X	X	X*
Phleum pratense L.	X		X*
Pisum sativum L. (*partim*)	X		X
Plantago lanceolata L.	X	X	X
Poa annua L.	X	X	X*
Poa nemoralis L.	X	X	X*
Poa palustris L.	X	X	X*
Poa pratensis L.	X		X*
Poa trivialis L.	X		X*
Raphanus sativus L. (*partim*)	X		X
Secale cereale L.	X		X
Sinapis alba L.	X		X
Sorghum bicolor (L.) Moench	X		X

1	2	3	4
Sulla coronaria (L.) B. H. Choi & H. Ohashi	X	X	X
Trifolium alexandrinum L.	X		X
Trifolium fragiferum L.	X	X	X
Trifolium glanduliferum Boiss.	X	X	X
Trifolium hirtum All.	X	X	X
Trifolium hybridum L.	X		X
Trifolium incarnatum L.	X		X
Trifolium isthmocarpum Brot.	X	X	X
Trifolium michelianum Savi	X	X	X
Trifolium pratense L.	X		X
Trifolium repens L.	X		X
Trifolium resupinatum L.	X		X
Trifolium squarrosum L.	X	X	X
Trifolium subterraneum L.	X	X	X
Trifolium vesiculosum Savi	X	X	X
Trigonella foenum-graecum L.	X	X	X

1	2	3	4
Trisetum flavescens (L.) P. Beauv.	X		X*
Triticum aestivum L. subsp. *aestivum*	X		X
Triticum aestivum L. subsp. *spelta* (L.) Thell.	X		X
Triticum durum Desf.	X		X
Vicia benghalensis L.	X	X	X
Vicia ervilia (L.) Willd.	X	X	X
Vicia faba L. (*partim*)	X		X
Vicia narbonensis L.	X	X	X
Vicia pannonica Crantz	X	X	X
Vicia sativa L.	X		X
Vicia villosa Roth	X		X
x Festulolium Asch. & Graebn.	X		X*
x Triticosecale Wittm. ex A. Camus	X		X
Zea mays L. **(***partim***)**	X		X

1	2	3	4
Kartul			
Solanum tuberosum L.	X		X
Köögiviljakultuurid			
Allium cepa L.			
Allium fistulosum L.			
Allium porrum L.			
Allium sativum L.			
Allium schoenoprasum L.			
Anthriscus cerefolium (L.) Hoffm.			
Apium graveolens L.			
Asparagus officinalis L.			
Beta vulgaris L. (*partim*)			
Brassica napus L. (*partim*)			
Brassica oleracea L. (*partim*)			
Brassica rapa L. (*partim*)			
Capsicum annuum L.			

1	2	3	4
Cichorium endivia L.			
Cichorium intybus L. (*partim*)			
Citrullus lanatus (Thunb.) Matsum. et Nakai			
Cucumis melo L.			
Cucumis sativus L.			
Cucurbita maxima Duchesne			
Cucurbita moschata Duchesne			
Cucurbita pepo L.			
Cynara cardunculus L.			
Daucus carota L.			
Foeniculum vulgare Mill.			
Glycine max (L.) Merr. (*partim*)			
Lactuca sativa L.			
Petroselinum crispum (Mill.) Nyman ex A. W. Hill			
Phaseolus coccineus L.			
Phaseolus vulgaris L.			

1	2	3	4
Pisum sativum L. **(***partim***)**			
Raphanus sativus L. **(***partim***)**			
Rheum rhabarbarum L.			
Scorzonera hispanica L.			
Solanum lycopersicum L.			
Solanum melongena L.			
Spinacia oleracea L.			
Valerianella locusta (L.) Laterr.			
Vicia faba L. **(***partim***)**			
Zea mays L. **(***partim***)**			
Viljapuud			
Actinidia Lindl.			
Castanea sativa Mill.			
Citrus L.			
Corylus avellana L.			

1	2	3	4
Cydonia oblonga Mill.			
Ficus carica L.			
Fragaria L.			
Juglans regia L.			
Malus Mill.			
Olea europaea L.			
Pistacia L.			
Prunus armeniaca L.			
Prunus avium (L.) L.			
Prunus cerasus L.			
Prunus domestica L.			
Prunus dulcis (Mill.) D.A. Webb			
Prunus persica (L.) Batsch			
Prunus salicina Lindl**.**			

1	2	3	4
Pyrus L.			
Ribes L.			
Rubus L.			
Vaccinium L.			
Viinapuu			
Vitis L.			X

II LISA

Artiklis 8 osutatud nõuded supereliit-, eliit- ja sertifitseeritud seemne ja materjali tootmiseks ja turustamiseks

A OSA

Põllu- ja köögiviljakultuuride supereliit-, eliit- ja sertifitseeritud seemne ning kartuli botaanilise seemne tootmise ja turustamise nõuded

1. Põllu- ja köögiviljakultuuride supereliit-, eliit- ja sertifitseeritud seemne ning kartuli botaanilise seemne tootmise nõuded

A. Külvamine või istutamine

a) Pädev asutus või ettevõtja määrab kindlaks külvatava seemne, sealhulgas asjakohasel juhul istutatud emataime sordi ja ehtsuse, ning säilitab need andmed, et tagada jälgitavus.

b) Põllu eelkultuur ei või takistada asjaomase põllukultuuri liigi, sordi ja kategooria seemne tootmist ning põld peab olema eelkultuurist sinna jääda võinud (s.t isekülvanud) taimedest piisavalt puhas.

c) Seeme või asjakohasel juhul emataimed külvatakse või istutatakse nii, et neil oleks piisav vahemaa sama perekonna või sama liigi ning botaaniliste omaduste alusel määratud eri sortide õietolmuallikatega, et tagada soovimatu võõrtolmlemise, sealhulgas teiste põllukultuuridega risttolmlemise vastane kaitse.

d) Kui see on asjakohane, toimub seemne tootmine eraldi sama perekonna või liigi selliste taimede kasvatamisest, mida kasvatatakse eesmärgiga saada toidu või sööda tootmiseks ette nähtud seemet; sellega tagatakse vastavus nendele nõuetele, mida kohaldatakse üksnes asjaomase taimse paljundusmaterjali suhtes.

e) Seemne tootmiseks võib kasutada ka *in vitro* paljundamise teel saadud taimi.

B. Põllul kasvatamine

a) Põllukultuur peab olema piisavalt sordiehtne ja -puhas.

Tagatakse, et põllul pole muid liiki taimi, muid sorte ega mittesordiehtsaid taimi. Kui see ei ole asjaomase liigi omaduste tõttu võimalik, peab selliste taimede osakaal olema võimalikult väike.

Kui kasvatusetapis esineb mittesordiehtsaid või muu liigi taimi, siis need kõrvaldatakse või kasutatakse nõuetekohast töötlust.

b) Määruse (EL) 2016/2031 kohaste positiivsete analüüsitulemuste korral või taimekahjustaja põhjustatud nähtavate sümptomite ilmnemisel või defektide esinemisel töödeldakse taimi või välistatakse nende kasutamine taimse paljundusmaterjali allikana.

c) Kõiki põllul kasvavaid kultuure kontrollitakse ametlikult või ametliku järelevalve all sellistes kasvuetappides, sellise sagedusega ja selliste meetoditega, mis on asjaomase liigi puhul sobivad, et veenduda vastavuses asjakohastele nõuetele. Kui nõuetele mittevastavaid taimi ei ole võimalik kasvuetapis eemaldada ega eraldada, jäetakse kogu põld või osa sellest seemne tootmiseks kasutamata, või kasutatakse seda võimaluse korral madalama kategooria või eelneva põlvkonna seemne tootmiseks, välja arvatud juhul, kui soovimatu seeme on võimalik hilisemas etapis mehaaniliselt eraldada.

C. Koristamine ja koristusjärgsed toimingud

a) Seeme koristatakse viisil, mis tagab selle ehtsuse, puhtuse ja jälgitavuse.

b) Igast partiist võetakse ametlikult või ametliku järelevalve all seemneproov. Proovi suurus ning proovivõtusagedus, -seadmed ja -meetod peavad olema asjaomase liigi jaoks sobivad ja nende puhul tuleb arvestada kohaldatavate rahvusvaheliste standarditega.

c) Seemneproovidega tehakse ametlikud laborikatsed või ametliku järelevalve all laborikatsed, et veenduda asjaomase liigi suhtes kehtivatele kvaliteedinõuetele vastavuses. Laborikatsetes kasutatakse asjaomase liigi jaoks sobivaid meetodeid, seadmeid ja kasvusubstraate ning need katsed viiakse läbi kooskõlas kohaldatavate rahvusvaheliste standarditega.

2. Põllu- ja köögiviljakultuuride supereliit-, eliit- ja sertifitseeritud seemne ning kartuli botaanilise seemne turustamise nõuded

Seeme peab iga asjaomase perekonna või liigi ja kategooria omadustest sõltuvalt vastama järgmistele kvaliteedinõuetele:

a) sellel on piisav idanemismäär, mida kinnitavad asjaomase liigi jaoks sobiva ajavahemiku järel tehtavad korduskatsed;

b) see sisaldab sellist seemet, mida loetakse võimeliseks idanema hilisemas etapis (kõva seeme), maksimaalse lubatud koguse piires;

c) sellel on piisav analüütiline puhtus ja asjakohasel juhul sisaldab see mulda ja võõrkehi maksimaalse lubatud koguse piires;

d) selle niiskusesisaldus on asjakohane;

e) muu perekonna või liigi taimede seemnete sisaldus jääb maksimaalse lubatud koguse piiresse;

f) see on olulistest defektidest ja kahjustustest praktiliselt vaba.

B OSA

Viljapuude ja viinapuude supereliit-, eliit- ja sertifitseeritud seemne tootmise ja turustamise nõuded

1. Viljapuude ja viinapuude supereliit-, eliit- ja sertifitseeritud seemne tootmise nõuded

A. Külvamine või istutamine

a) Pädev asutus või ettevõtja määrab kindlaks materjali, istutatava või külvatava emataime või seemne sordi ja ehtsuse ning säilitab need andmed, et tagada jälgitavus.

b) Materjal, emataimed või seemned, ja kui see on asjakohane, tolmeldavad taimed külvatakse või istutatakse nii, et neil oleks piisav vahemaa teiste sama perekonna või sama liigi ning eri botaaniliste omaduste alusel määratud sortide taimedega, et tagada mis tahes muu soovimatu võõrtolmlemise, sealhulgas teiste põllukultuuridega risttolmlemise vastane kaitse.

c) Kui see on asjakohane, toimub seemne tootmine eraldi sama perekonna või liigi taimede kasvatamisest, mille eesmärk on toota toitu või sööta; sellega tagatakse vastavus nendele nõuetele, mida kohaldatakse üksnes asjaomase seemne suhtes.

d) Seemne tootmiseks võib kasutada ka *in vitro* paljundamise teel saadud taimi.

B. Põllul kasvatamine

a) Kõikides kasvatusetappides kõrvaldatakse mittesordiehtsad taimed ning deformeerunud ja kahjustatud emataimed ja tolmeldavad taimed, et tagada kasvatatavate taimede sordiehtsus või sorti mittekuuluvate taimede puhul liigiehtsus, samuti taimede piisav puhtus ja tootmistõhusus.

b) Määruse (EL) 2016/2031 kohaste positiivsete analüüsitulemuste korral või taimekahjustaja põhjustatud nähtavate sümptomite ilmnemisel või defektide esinemisel töödeldakse emataimi ja tolmeldavaid taimi või välistatakse nende kasutamine taimse paljundusmaterjali allikana.

c) Emataimi ja tolmeldavaid taimi ei kasutata algseemnena oluliste defektide korral, mis tõenäoliselt kahjustaksid sellise seemne kvaliteeti.

d) Emataimi ja tolmeldavaid taimi kasvatatakse kõikides arenguetappides viisil, mis võimaldab seemet toota ning võimaldab neid tuvastada ja kontrollida nende vastavust ametlikule või ametlikult tunnustatud sordikirjeldusele. Emataimede ja tolmeldavate taimede puhul, mis ei kuulu ühtegi sorti, kontrollitakse nende vastavust sellele liigile, kuhu kõnealused emataimed ja tolmeldavad taimed kuuluvad.

e) Emataimi ja tolmeldavaid taimi kontrollitakse ametlikult või ametliku järelevalve all sellistes kasvuetappides, sellise sageduse ja selliste meetoditega, mis on asjaomase perekonna või liigi puhul sobivad, et veenduda vastavuses asjakohastele nõuetele.

C. Koristamine ja koristusjärgsed toimingud

a) Seeme koristatakse viisil, mis tagab selle ehtsuse, puhtuse ja jälgitavuse.

b) Igast partiist võetakse ametlikult või ametliku järelevalve all seemneproov. Partiist võetav seemneproov peab olema nõuetekohase miinimumsuurusega, et võimaldada kontrollida asjaomase perekonna või liigi suhtes kehtivate kvaliteedinõuete täitmist. Proovi suurus ning proovivõtusagedus, -seadmed ja -meetod peavad olema asjaomase perekonna või liigi jaoks sobivad ja nende puhul tuleb arvestada kohaldatavate rahvusvaheliste standarditega.

c) Katsetes kasutatakse asjaomase perekonna või liigi jaoks sobivaid meetodeid, seadmeid ja kasvusubstraate, et tagada kvaliteedinõuete järgimine.

2. Vilja- ja viinapuude supereliit-, eliit- ja sertifitseeritud seemne turustamise nõuded

Seeme peab iga asjaomase perekonna või liigi ja kategooria omadustest sõltuvalt vastama järgmistele kvaliteedinõuetele:

a) sellel on piisav idanemismäär;

b) see on olulistest defektidest ja kahjustustest praktiliselt vaba;

c) sellel on piisav analüütiline puhtus, ja asjakohasel juhul sisaldab see mulda ja võõrkehi maksimaalse lubatud koguse piires;

d) selle niiskusesisaldus on asjakohane;

e) muu perekonna või liigi taimede seemnete sisaldus jääb maksimaalse lubatud koguse piiresse.

C OSA

Põllu- ja köögiviljakultuuride ning vilja- ja viinapuude supereliit-, eliit- ja sertifitseeritud materjali, sealhulgas valitud kloonide ning polüklonaalse materjali tootmise ja turustamise nõuded

1. Põllu- ja köögiviljakultuuride ning vilja- ja viinapuude supereliit-, eliit- ja sertifitseeritud materjali, sealhulgas valitud kloonide ning polüklonaalse materjali tootmise nõuded

A. Külvamine või istutamine

a) Pädev asutus või ettevõtja määrab kindlaks istutatava või külvatava materjali, emataime või seemne sordi ja ehtsuse, ning säilitab need andmed, et tagada nende jälgitavus.

b) Asjakohasel juhul istutatakse või külvatakse materjal, emataim või seeme viisil, mis tagab selle elujõulisuse ja kvaliteedi kogu tootmisprotsessi jooksul.

c) Asjakohasel juhul toimub materjali kasvatamine samasse perekonda või liiki kuuluva toiduks või söödaks ette nähtud materjali kasvatamisest eraldi.

d) Materjali tootmiseks võib kasutada ka *in vitro* paljundamise teel saadud taimi.

B. Põllul kasvatamine

a) Põllukultuur peab olema piisavalt sordiehtne ja -puhas.

b) Kõikides kasvatusetappides kõrvaldatakse mittesordiehtsad taimed ning deformeerunud ja kahjustatud emataimed.

c) Määruse (EL) 2016/2031 kohaste positiivsete testitulemuste korral või taimekahjustaja põhjustatud nähtavate sümptomite ilmnemisel või defektide esinemisel töödeldakse emataimi ja materjali või välistatakse nende kasutamine taimse paljundusmaterjali allikana.

d) Emataimi ja materjali kasvatakse kõikides arenguetappides viisil, mis võimaldavad materjali tootmist ning võimaldavad neid tuvastada ja kontrollida nende vastavust ametlikule või ametlikult tunnustatud sordi-, valitud klooni või või polüklonaalse materjali kirjeldusele. Emataimede ja materjali puhul, mis ei kuulu ühtegi sorti, kontrollitakse liiki, kuhu kõnealused emataimed ja materjal kuuluvad.

e) Emataimi ja materjali kontrollitakse ametlikult või ametliku järelevalve all sellistes kasvuetappides, sellise sageduse ja selliste meetoditega, mis on asjaomase perekonna või liigi puhul sobivad, et veenduda vastavuses asjakohastele nõuetele.

C. Koristamine ja koristusjärgsed toimingud

a) Materjal koristatakse viisil, mis tagab selle ehtsuse, puhtuse ja jälgitavuse.

b) Partiist ametlikult või ametliku järelevalve all võetav proov peab olema nõuetekohase miinimumsuurusega, et võimaldada kontrollida asjaomase perekonna või liigi suhtes kehtivate kvaliteedinõuete täitmist. Proovivõtusagedus, -seadmed ja -meetod peavad olema asjaomase perekonna või liigi jaoks sobivad ja nende puhul tuleb arvestada kohaldatavate rahvusvaheliste standarditega.

c) Ametlikes katsetes või ametliku järelevalve all läbiviidavates katsetes kasutatakse asjaomase perekonna või liigi jaoks sobivaid meetodeid, seadmeid ja kasvusubstraate ning need katsed viiakse läbi kooskõlas kohaldatavate rahvusvaheliste standarditega, et tagada kvaliteedinõuete järgimine.

2. Põllu- ja köögiviljakultuuride ning vilja- ja viinapuude supereliit-, eliit- ja sertifitseeritud materjali, sealhulgas valitud kloonide ning polüklonaalse materjali turustamise nõuded

Materjal peab iga asjaomase perekonna või liigi ja kategooria omadustest sõltuvalt vastama järgmistele nõuetele:

a) see on piisavalt elujõuline ja kuulub asjakohasel juhul konkreetsesse klassi;

b) see on olulistest defektidest ja kahjustustest praktiliselt vaba.

Polüklonaalse materjali koostis on kokku segatud enne kõnealuse materjali lõplikku pakendamist nii, et kõikide genotüüpide osakaal asjaomases polüklonaalses materjalis on võrdne.

D OSA

Supereliit-, eliit- ja sertifitseeritud seemnekartuli ja kartuli muu materjali tootmise ja turustamise nõuded

1. Supereliit-, eliit- ja sertifitseeritud seemnekartuli ja kartuli muu materjali tootmise nõuded

A. Külvamine või istutamine

a) Pädev asutus või ettevõtja määrab kindlaks istutatava või külvatava materjali, emataime või seemne sordi ja ehtsuse, ning säilitab need andmed, et tagada jälgitavus.

b) Asjakohasel juhul istutatakse või külvatakse materjal, emataim või seeme viisil, mis tagab selle elujõulisuse ja kvaliteedi kogu tootmisprotsessi jooksul.

c) Asjakohasel juhul toodetakse seemnekartulit eraldi toidu või sööda tootmiseks ettenähtud kartulite kasvatamisest.

d) Seemnekartuli või kartuli muu materjali tootmiseks võib kasutada ka *in vitro* paljundamise teel saadud taimi.

B. Põllul kasvatamine

a) Põllukultuur peab olema piisavalt sordiehtne ja -puhas.

b) Kõikides kasvatusetappides kõrvaldatakse mittesordiehtsad taimed ning deformeerunud ja kahjustatud taimed või mugulad.

c) Määruse (EL) 2016/2031 kohaste positiivsete analüüsitulemuste korral või taimekahjustaja põhjustatud nähtavate sümptomite ilmnemisel või defektide esinemisel töödeldakse emataimi ja materjali või välistatakse nende kasutamine taimse paljundusmaterjali algmaterjalina.

d) Emataimi ja -materjali kasvatatakse kõikidel arenguetappidel nii, et oleks võimalik toota materjali ning neid kindlaks teha ja kontrollida nende vastavust ametlikule või ametlikult tunnustatud sordikirjeldusele.

e) Emataimi ja materjali kontrollitakse ametlikult või ametliku järelevalve all sellistes kasvuetappides, sellise sageduse ja selliste meetoditega, mis on sobivad, et veenduda vastavuses asjakohastele nõuetele.

C. Koristamine ja koristusjärgsed toimingud

a) Seemnekartul koristatakse viisil, mis tagab selle ehtsuse ja jälgitavuse.

b) Igast partiist võetakse ametlikult või ametliku järelevalve all mugulaproov. Proovi suurus ning proovivõtusagedus, -seadmed ja -meetod peavad olema kvaliteedinõuete täitmise kontrollimiseks sobivad ja nende puhul tuleb arvestada kohaldatavate rahvusvaheliste standarditega. Proovi võib võtta ka põllult.

c) Mugulaproovidega tehakse ametlikud laborianalüüsid või ametliku järelevalve all laborianalüüsid ja visuaalne kontroll, et veenduda kvaliteedinõuetele vastavuses. Laborianalüüsides kasutatakse kartuli jaoks sobivaid meetodeid, seadmeid ja kasvusubstraate ning need analüüsid viiakse läbi kooskõlas kohaldatavate rahvusvaheliste standarditega.

2. Supereliit-, eliit- ja sertifitseeritud seemnekartuli ja kartuli muu materjali turustamise nõuded

Seemnekartul ja kartuli muu materjal peab sõltuvalt asjaomasest kategooriast vastama järgmistele tingimustele:

a) see on piisavalt elujõuline, kindlaksmääratud suuruses ja kuulub konkreetsesse klassi;

b) see on olulistest defektidest ja kahjustustest praktiliselt vaba.

E OSA

In vitro paljundamise teel saadud supereliit-, eliit- ja sertifitseeritud materjali tootmise ja turustamise nõuded

1. In vitro paljundamise teel saadud supereliit-, eliit- ja sertifitseeritud materjali tootmise nõuded

A. *In vitro* kasvatamine

Pädev asutus või ettevõtja määrab kindlaks *in vitro* või *in vivo* materjali sordi ja ehtsuse ning säilitab need andmed, et tagada jälgitavus.

B. *In vitro* tootmine

a) Alapunktis A osutatud materjalist saadud materjali tootmiseks kasutatakse *in vitro* paljundamist.

b) Kui see on asjakohane, piiratakse asjaomase perekonna või liigi puhul *in vitro* paljundamisel kasutatavate järjestikuste paljundustsüklite arvu.

c) Materjali kasvatatakse kõikides arenguetappides viisil, mis võimaldab seda tuvastada ja kontrollida selle vastavust ametlikule või ametlikult tunnustatud sordikirjeldusele. Kui ametlikku kirjeldust või ametlikult tunnustatud kirjeldust ei saa kasutada taime konkreetse kasvuetapi tõttu, võib kasutada biokeemilisi ja biomolekulaarseid meetodeid või muid artikli 8 lõike 4 punkti i kohaselt tunnustatud tehnilisi meetodeid või *in vivo* istutatud materjali proovi. Materjali puhul, mis ei kuulu ühtegi sorti, kontrollitakse vastavust sellele liigile, kuhu kõnealune materjal kuulub.

d) Materjali kontrollitakse ametlikult või ametliku järelevalve all sellise sageduse ja selliste meetoditega, mis on asjaomase perekonna või liigi puhul sobivad, et veenduda vastavuses asjakohastele nõuetele.

e) Partiist ametlikult või ametliku järelevalve all võetav proov peab olema nõuetekohase miinimumsuurusega, et võimaldada kontrollida asjaomase perekonna või liigi suhtes kehtivate kvaliteedinõuete täitmist. Proovivõtusagedus, -seadmed ja -meetod peavad olema asjaomase perekonna või liigi jaoks sobivad ja nende puhul tuleb arvestada kohaldatavate rahvusvaheliste standarditega.

f) Ametlikes katsetes või ametliku järelevalve all läbiviidavates katsetes kasutatakse asjaomase perekonna või liigi puhul sobivaid meetodeid, seadmeid ja kasvusubstraate ning need katsed viiakse läbi kooskõlas kohaldatavate rahvusvaheliste standarditega.

2. *In vitro* paljundamise teel saadud supereliit-, eliit- ja sertifitseeritud materjali turustamise nõuded

In vitro materjal peab iga asjaomase perekonna või liigi ja kategooria omadustest sõltuvalt vastama järgmistele nõuetele:

a) see kuulub asjaomasesse sorti, või kui tegemist on materjaliga, mis ei kuulu ühtegi sorti, siis asjaomasesse liiki;

b) see on piisavalt elujõuline, kindlaksmääratud mõõtmetega ja kuulub asjakohasel juhul konkreetsesse klassi;

c) see on olulistest defektidest ja kahjustustest praktiliselt vaba.

III LISA

Artiklis 9 osutatud nõuded standardseemne ja -materjali tootmiseks ja turustamiseks

A OSA

Põllu- ja köögiviljakultuuride standardseemne ning kartuli botaanilise seemne tootmise ja turustamise nõuded

1. Põllu- ja köögiviljakultuuride standardseemne ning kartuli botaanilise seemne tootmise nõuded

A. Külvamine või istutamine

a) Ettevõtja määrab kindlaks külvatava seemne, sealhulgas asjakohasel juhul istutatava emataime sordi ja ehtsuse ning säilitab need andmed, et tagada nende jälgitavus.

b) Põllu eelkultuur ei või takistada asjaomase põllukultuuri liigi ja sordi seemne tootmist ning põld peab olema eelkultuurist sinna jääda võinud (s.t isekülvanud) taimedest piisavalt puhas.

c) Seeme või asjakohasel juhul emataimed külvatakse või istutatakse nii, et neil oleks piisav vahemaa teistest sama perekonna või sama liigi ning botaaniliste omaduste alusel määratud eri sortide taimedega, et tagada muu soovimatu võõrtolmlemise, sealhulgas teiste põllukultuuridega risttolmlemise vastane kaitse.

d) Kui see on asjakohane, toimub seemne tootmine eraldi sama perekonna või liigi selliste taimede kasvatamisest eesmärgiga saada toidu või sööda tootmiseks ette nähtud seemet; sellega tagatakse vastavus nendele nõuetele, mida kohaldatakse asjaomase seemne suhtes.

e) Seemne tootmiseks võib kasutada ka *in vitro* paljundamise teel saadud taimi.

B. Põllul kasvatamine

a) Põllukultuur peab olema piisavalt sordiehtne ja -puhas.

Tagatakse, et põllul pole muid liiki taimi, muid sorte ega mittesordiehtsaid taimi. Kui see ei ole asjaomase liigi omaduste tõttu võimalik, peab selliste taimede osakaal olema võimalikult väike.

Kui kasvatusetapis esineb mittesordiehtsaid või muu liigi taimi, tuleb need eemaldada või kasutada asjakohast töötlust.

b) Määruse (EL) 2016/2031 kohaste positiivsete analüüsitulemuste korral või taimekahjustaja põhjustatud nähtavate sümptomite ilmnemisel või defektide esinemisel töödeldakse taimi või välistatakse nende kasutamine taimse paljundusmaterjali algmaterjaline.

c) Kõiki põllul kasvavaid kultuure kontrollib ettevõtja sellistes kasvuetappides ja sellise sagedusega, mis on asjaomase liigi puhul sobivad, et veenduda vastavuses asjakohastele nõuetele.

C. Koristamine ja koristusjärgsed toimingud

a) Seeme koristatakse viisil, mis tagab selle ehtsuse, puhtuse ja jälgitavuse.

b) Ettevõtja võtab igast partiist seemneproovi ja teeb analüüse, et veenduda asjaomase liigi suhtes kehtivatele kvaliteedinõuetele vastavuses. Proovi suurus ning proovivõtusagedus, -seadmed ja -meetod peavad olema asjaomase liigi jaoks sobivad ja nende puhul tuleb arvestada kohaldatavate rahvusvaheliste standarditega.

2. Põllu- ja köögiviljakultuuride standardseemne ning kartuli botaanilise seemne turustamise nõuded

Seeme peab iga perekonna või liigi omadustest sõltuvalt vastama järgmistele kvaliteedinõuetele:

a) sellel on piisav idanemismäär, mida kinnitavad asjaomase liigi jaoks sobiva ajavahemiku järel tehtavad kordusanalüüsid;

b) see sisaldab sellist seemet, mida loetakse võimeliseks idanema hilisemas etapis (kõva seeme), maksimaalse lubatud koguse piires;

c) sellel on piisav analüütiline puhtus ja asjakohasel juhul sisaldab see mulda ja võõrkehi maksimaalse lubatud koguse piires;

d) selle niiskusesisaldus on asjakohane;

e) muu perekonna või liigi taimede seemnete sisaldus jääb maksimaalse lubatud koguse piiresse;

f) see on olulistest defektidest ja kahjustustest praktiliselt vaba.

B OSA

Viljapuude liikide ja viinapuude standardseemne tootmise ja turustamise nõuded

1. Viljapuude liikide ja viinapuude standardseemne tootmise nõuded

A. Külvamine või istutamine

a) Määratakse kindlaks materjali, emataime või kasvatatava seemne sort ja ehtsus ning säilitatakse need andmed, et tagada nende jälgitavus.

b) Materjal, emataimed või seemned, ja kui see on asjakohane, tolmeldavad taimed istutatakse või külvatakse nii, et oleks piisav vahemaa teiste sama perekonna või sama liigi ning botaaniliste omaduste alusel määratud eri sortide taimedega, et oleks tagatud mis tahes soovimatu võõrtolmlemise, sealhulgas teiste põllukultuuridega risttolmlemise vastane kaitse.

c) Kui see on asjakohane, toimub seemne tootmine eraldi sama perekonna või liigi taimede kasvatamisest, mille eesmärk on toota toitu või sööta; sellega tagatakse vastavus nendele nõuetele, mida kohaldatakse üksnes asjaomase seemne suhtes.

d) Seemne tootmiseks võib kasutada ka *in vitro* paljundamise teel saadud taimi.

B. Põllul kasvatamine

a) Kõikides kasvatusetappides kõrvaldatakse mittesordiehtsad taimed ning deformeerunud ja kahjustatud emataimed ja tolmeldavad taimed, et tagada kasvatatavate taimede sordiehtsus või sorti mittekuuluvate taimede puhul liigiehtsus, samuti taimede piisav puhtus ja tootmistõhusus.

b) Määruse (EL) 2016/2031 kohaste positiivsete analüüsitulemuste korral või taimekahjustaja põhjustatud nähtavate sümptomite ilmnemisel või defektide esinemisel töödeldakse emataimi ja tolmeldavaid taimi või välistatakse nende kasutamine taimse paljundusmaterjali allikana.

c) Emataimi ja tolmeldavaid taimi ei kasutata algseemnena oluliste defektide korral, mis tõenäoliselt kahjustaksid sellise seemne kvaliteeti.

d) Emataimi ja tolmeldavaid taimi kasvatatakse kõikides arenguetappides viisil, mis võimaldab neid tuvastada ja kontrollida nende vastavust ametlikule või ametlikult tunnustatud sordikirjeldusele. Emataimede ja tolmeldavate taimede puhul, mis ei kuulu ühtegi sorti, kontrollitakse nende vastavust sellele liigile, kuhu kõnealused emataimed ja tolmeldavad taimed kuuluvad.

e) Emataimi ja tolmeldavaid taimi kontrollitakse sellistes kasvuetappides ja sellise sagedusega, mis on asjaomase perekonna või liigi puhul sobivad, et veenduda vastavuses asjakohastele nõuetele.

C. Koristamine ja koristusjärgsed toimingud

a) Seeme koristatakse viisil, mis tagab selle ehtsuse, puhtuse ja jälgitavuse.

b) Ettevõtja võtab igast partiist seemneproovi ja teeb analüüse, et veenduda asjaomase liigi suhtes kehtivatele kvaliteedinõuetele vastavuses. Proovi suurus ning proovivõtusagedus, -seadmed ja -meetod peavad olema asjaomase perekonna või liigi jaoks sobivad ja nende puhul tuleb arvestada kohaldatavate rahvusvaheliste standarditega.

2. Vilja- ja viinapuude standardseemne turustamise nõuded

Seeme peab iga asjaomase perekonna või liigi omadustest sõltuvalt vastama järgmistele kvaliteedinõuetele:

a) sellel on piisav idanemismäär;

b) see on olulistest defektidest ja kahjustustest praktiliselt vaba;

c) sellel on piisav analüütiline puhtus, ja asjakohasel juhul sisaldab see mulda ja võõrkehi maksimaalse lubatud koguse piires;

d) selle niiskusesisaldus on asjakohane;

e) muu perekonna või liigi taimede seemnete sisaldus jääb maksimaalse lubatud koguse piiresse.

C OSA

Põllu- ja köögiviljakultuuride ning vilja- ja viinapuude standardmaterjali, sealhulgas polüklonaalse materjali tootmise ja turustamise nõuded

1. Põllu- ja köögiviljakultuuride ning vilja- ja viinapuude standardmaterjali, sealhulgas polüklonaalse materjali tootmise nõuded

A. Külvamine või istutamine

a) Ettevõtja määrab kindlaks istutatava või külvatava materjali, emataime või seemne sordi ja ehtsuse ning säilitab need andmed, et tagada nende jälgitavus.

b) Asjakohasel juhul istutatakse või külvatakse materjal, emataim või seeme viisil, mis tagab selle elujõulisuse ja kvaliteedi kogu tootmisprotsessi jooksul.

c) Asjakohasel juhul toimub materjali kasvatamine samasse perekonda või liiki kuuluva toiduks või söödaks ette nähtud materjali kasvatamisest eraldi.

d) Materjali tootmiseks võib kasutada ka *in vitro* paljundamise teel saadud taimi.

B. Põllul kasvatamine

a) Põllukultuur peab olema piisavalt sordiehtne ja -puhas.

b) Kõikides kasvatusetappides kõrvaldatakse mittesordiehtsad taimed ning deformeerunud ja kahjustatud emataimed.

c) Emataimi ja materjali kasvatakse kõikides arenguetappides viisil, mis võimaldavad materjali tootmist ning võimaldavad neid tuvastada ja kontrollida nende vastavust ametlikule või ametlikult tunnustatud sordi- või polüklonaalse materjali kirjeldusele. Emataimede ja materjali puhul, mis ei kuulu ühtegi sorti, kontrollitakse liiki, kuhu kõnealused emataimed ja materjal kuuluvad.

d) Emataimi ja materjali kontrollitakse sellistes kasvuetappides ja sellise sagedusega, mis on asjaomase perekonna või liigi puhul sobivad, et veenduda vastavuses asjakohastele nõuetele.

e) Määruse (EL) 2016/2031 kohaste positiivsete analüüsitulemuste korral või taimekahjustaja põhjustatud nähtavate sümptomite ilmnemisel või defektide esinemisel töödeldakse emataimi või välistatakse nende kasutamine taimse paljundusmaterjali algmaterjalina.

C. Koristamine ja koristusjärgsed toimingud

Materjal koristatakse viisil, mis tagab selle ehtsuse, puhtuse ja jälgitavuse.

2. Põllu- ja köögiviljakultuuride ning vilja- ja viinapuude standardmaterjali, sealhulgas polüklonaalse materjali turustamise nõuded

Materjal peab iga asjaomase perekonna või liigi omadustest sõltuvalt vastama järgmistele nõuetele:

a) see on piisavalt elujõuline ja kuulub asjakohasel juhul konkreetsesse klassi;

b) see on olulistest defektidest ja kahjustustest praktiliselt vaba;

c) selle koostis on kokku segatud enne kõnealuse materjali lõplikku pakendamist nii, et kõikide genotüüpide osakaal asjaomases polüklonaalses materjalis on võrdne.

D OSA

Standardse seemnekartuli ja kartuli muu materjali tootmise ja turustamise nõuded

1. Standardse seemnekartuli ja kartuli muu materjali tootmise nõuded

A. Külvamine või istutamine

a) Määratakse kindlaks istutatava või külvatava materjali, emataime võiseemne sort ja ehtsus ning säilitatakse need andmed, et tagada jälgitavus.

b) Asjakohasel juhul istutatakse või külvatakse materjal, emataim või seeme viisil, mis tagab selle elujõulisuse ja kvaliteedi kogu tootmisprotsessi jooksul.

c) Asjakohasel juhul toodetakse seemnekartulit eraldi toidu või sööda tootmiseks ettenähtud kartulite kasvatamisest.

d) Seemnekartuli või kartuli muu materjali tootmiseks võib kasutada ka *in vitro* paljundamise teel saadud taimi.

B. Põllul kasvatamine

a) Põllukultuur peab olema piisavalt sordiehtne ja -puhas.

b) Kõikides kasvatusetappides kõrvaldatakse mittesordiehtsad taimed ning deformeerunud ja kahjustatud taimed või mugulad.

c) Määruse (EL) 2016/2031 kohaste positiivsete analüüsitulemuste korral või taimekahjustaja põhjustatud nähtavate sümptomite ilmnemisel või defektide esinemisel töödeldakse emataimi ja materjali või välistatakse nende kasutamine taimse paljundusmaterjali algmaterjalina.

d) Emataimi ja materjali kasvatatakse kõikides arenguetappides viisil, mis võimaldab materjali toota ning võimaldab neid tuvastada ja kontrollida nende vastavust ametlikule või ametlikult tunnustatud sordikirjeldusele.

e) Emataimi ja materjali kontrollitakse sellistes kasvuetappides, sellise sagedusega ja selliste meetoditega, mis on sobivad, et veenduda vastavuses asjakohastele nõuetele.

C. Koristamine ja koristusjärgsed toimingud

a) Seemnekartul koristatakse viisil, mis tagab selle ehtsuse ja jälgitavuse.

b) Igast partiist võetakse mugulaproov. Proovi võib võtta ka põllult.

c) Kvaliteedinõuete täitmise tagamiseks tuleb mugulaproove analüüsida ja visuaalselt kontrollida.

2. Standardse seemnekartuli ja kartuli muu materjali turustamise nõuded

Seemnekartul ja kartuli muu materjal peavad vastama mõlemale järgmisele tingimusele:

a) need on piisavalt elujõulised, kindlaksmääratud mõõtmetega ja kuuluvad konkreetsesse klassi;

b) need on olulistest defektidest ja kahjustustest praktiliselt vabad.

E OSA

IN VITRO PALJUNDAMISE TEEL SAADUD STANDARDMATERJALI TOOTMISE JA TURUSTAMISE NÕUDED

1. *In vitro* paljundamise teel saadud standardmaterjali tootmise nõuded

A. *In vitro* kasvatamine

Ettevõtja määrab kindlaks *in vitro* või *in vivo* materjali sordi ja ehtsuse ning säilitab need andmed, et tagada jälgitavus.

B. *In vitro* tootmine

a) Alapunktis A osutatud materjalist saadud materjali tootmiseks kasutatakse *in vitro* paljundamist.

b) Kui see on asjakohane, piiratakse asjaomase perekonna või liigi puhul *in vitro* paljundamisel kasutatavate järjestikuste paljundustsüklite arvu.

c) Materjali kasvatatakse kõikides arenguetappides viisil, mis võimaldab seda tuvastada ja kontrollida selle vastavust ametlikule või ametlikult tunnustatud sordikirjeldusele. Kui ametlikku kirjeldust või ametlikult tunnustatud kirjeldust ei saa kasutada taime konkreetse kasvuetapi tõttu, võib kasutada biokeemilisi ja biomolekulaarseid meetodeid või muid artikli 9 lõike 4 punkti i kohaselt tunnustatud tehnilisi meetodeid või *in vivo* istutatud materjali proovi. Materjali puhul, mis ei kuulu ühtegi sorti, kontrollitakse vastavust sellele liigile, kuhu kõnealune materjal kuulub.

d) Ettevõtja kontrollib materjali sellise sagedusega, mis on asjaomase perekonna või liigi puhul sobiv, et veenduda vastavuses asjakohastele nõuetele.

e) Proov, mille ettevõtja partiist võtab, peab olema nõuetekohase miinimumsuurusega, et võimaldada kontrollida asjaomase perekonna või liigi suhtes kehtivate kvaliteedinõuete täitmist. Proovivõtusagedus, -seadmed ja -meetod peavad olema asjaomase perekonna või liigi jaoks sobivad ja nende puhul tuleb arvestada kohaldatavate rahvusvaheliste standarditega.

f) Analüüsides kasutatakse asjaomase perekonna või liigi jaoks sobivaid meetodeid, seadmeid ja kasvusubstraate ning arvestatakse kohaldatavate rahvusvaheliste standarditega.

2. *In vitro* paljundamise teel toodetud standardmaterjali turustamise nõuded

In vitro materjal peab iga asjaomase perekonna või liigi omadustest sõltuvalt vastama järgmistele nõuetele:

a) see kuulub asjaomasesse sorti, või kui tegemist on materjaliga, mis ei kuulu ühtegi sorti, siis asjaomasesse liiki;

b) see on piisavalt elujõuline, kindlaksmääratud suurusega ja kuulub asjakohasel juhul konkreetsesse klassi;

c) see on olulistest defektidest ja kahjustustest praktiliselt vaba.

IV LISA

Artiklis 51 osutatud riiklike sordiregistrite ja liidu sordiregistri sisu

Riiklikud sordiregistrid ja liidu sordiregister sisaldavad kõiki järgmisi elemente:

a) selle perekonna või liigi teaduslik nimetus, millesse sort kuulub;

b) ainult riiklike registrite puhul selle perekonna või liigi üldnimetus, millesse sort kuulub;

c) aretaja viitenumber, sordinimi ja selle sordi teadaolevad sünonüümid;

d) taotleja nimi ja asjakohasel juhul taotleja esindaja nimi;

e) registreerimistaotluse esitamise kuupäev;

f) sordi staatus, sealhulgas märge selle kohta, kas sort on registreeritud või kas selle registreering on kehtetuks tunnistatud või kas selle registreerimistaotluse menetlemine on pooleli või kas taotleja on selle tagasi võtnud või pädev asutus selle tagasi lükanud;

g) sordi registreerimise kuupäev ja mis tahes muudatus sordi staatuses vastavalt punktile f;

h) registreeringu kehtetuks tunnistamise kuupäev ja asjakohasel juhul turustamise lõpetamise kuupäev vastavalt artikli 75 lõikele 2;

i) link sordi ametliku kirjelduse või sordi ametlikult tunnustatud kirjelduse juurde;

j) märge selle kohta, kas tegemist on säilitussordi või kohalike oludega kohanenud sordiga, ning viimase puhul päritolupiirkond;

k) artikli 44 punktis a osutatud säilitaja nimi, aadress ja asjakohasel juhul ametlik registrinumber;

l) liidu sordiregistri puhul liikmesriigid, kes on loonud vastavad riiklikud sordiregistrid;

m) sordi kordumatu tunnus, mille all sort on registreeritud riiklikes sordiregistrites;

n) märge selle kohta, et tegemist on mahepõllumajanduslikuks tootmiseks sobiva mahepõllumajandusliku sordiga vastavalt määrusele (EL) 2018/848;

o) märge selle kohta, et sort sisaldab geneetiliselt muundatud organisme või koosneb nendest;

p) märge selle kohta, et sorti kasutatakse ristamisel mõne muu registreeritud sordi saamiseks;

q) märge selle kohta, et sorti kuuluvat taimset paljundusmaterjali toodetakse ja turustatakse üksnes pookealustena;

r) märge sordi paljundamismeetodi kohta, sealhulgas teave selle kohta, kas tegemist on

i) hübriidsordiga,

ii) sünteetilise sordiga või

iii) vegetatiivselt paljundatava või seemnetega paljundatava sordiga, kui tegemist on liigiga, mida saab paljundada mõlemal viisil;

s) märge selle kohta, kas sort sisaldab 1. kategooria UGM-taimi määruse (EL) 2026/1388 artikli 3 punkti 13 tähenduses või koosneb sellistest taimedest, ning sordi saamiseks kasutatud 1. kategooria UGM-taime(de) tunnusnumbrid, millele on osutatud kõnealuse määruse artikli 9 lõike 1 punktis e;

t) herbitsiiditolerantsete sortide puhul märge selle kohta, et sort on herbitsiiditolerantne, ja märge toimeaine kohta, mille suhtes sort on tolerantne;

u) sordi tüübid, kasutusalad ja tehnilised omadused, sealhulgas talvi- või suvivorm, muruks kasutamine või tööstuslik või toiduks või söödaks kasutamine.

V LISA

Valitud kloonide ja polüklonaalse materjali registreerimise tehnilised nõuded

A. Artikli 52 lõikes 1 osutatud loetellu kandmiseks peab valitud kloon vastama järgmistele nõuetele:

a) see valitakse sordi seast, millesse see kuulub, teatavate sordisiseste fenotüüpiliste eriomaduste ja taimeterviseseisundi põhjal, mis annavad valitud kloonile paremad omadusi, kooskõlas rahvusvaheliselt tunnustatud meetoditega ning viinapuude puhul Rahvusvahelise Viinamarja- ja Veiniorganisatsiooni määratud meetoditega;

b) see vastab sordile, millesse see kuulub, ning see sordiehtsus tagatakse fenotüübitunnuste jälgimise, ja kui see on asjakohane, rahvusvaheliselt tunnustatud standardite kohase molekulaaranalüüsi teel;

c) seda säilitatakse kooskõlas rahvusvaheliselt tunnustatud tavadega.

B. Artikli 52 lõikes 1 osutatud loetellu kandmiseks peab polüklonaalne materjal vastama järgmistele nõuetele:

a) see valitakse ühe väliuuringu käigus, mis tehakse sordi üldist geneetilist varieeruvust kajastava representatiivse prooviga vastavalt rahvusvaheliselt tunnustatud meetoditel põhinevale statistiliselt valiidsele katseplaanile; viinapuude puhul põhineb kõnealune katseplaan Rahvusvahelise Viinamarja- ja Veiniorganisatsiooni määratud meetoditel;

b) viinapuude puhul koosneb polüklonaalne materjal 7–20 eri genotüübist;

c) selle polüklonaalse materjali iga genotüüp vastab sordile, millesse see kuulub, ning see sordiehtsus tagatakse fenotüübitunnuste jälgimise, ja kui see on asjakohane, rahvusvaheliselt tunnustatud standardite kohase molekulaaranalüüsi teel;

d) seda säilitatakse kooskõlas rahvusvaheliselt tunnustatud tavadega.

VI LISA

Vastavustabelid

Nõukogu direktiiv 66/401/EÜ	Käesolev määrus
Artikkel 1	Artikkel 1
Artikkel 1a	Artikli 2 lõiked 2 ja 5, artikli 3 lõige 3, artikkel 35
Artikli 2 lõike 1 punkt A	Artikli 2 lõige 1, artiklid 3 ja 8, I lisa
Artikli 2 lõike 1 punkt B.1	Artikli 3 lõige 9, artikkel 8
Artikli 2 lõike 1 punkt B.2	Artikkel 23
Artikli 2 lõike 1 punkt C	Artikli 3 punkt 10, artikkel 8
Artikli 2 lõike 1 punkt Ca	Artikli 3 punkt 10, artikkel 8
Artikli 2 lõike 1 punkt Cb	Artikli 3 punkt 10, artikkel 8
Artikli 2 lõike 1 punkt D	Artikkel 29
Artikli 2 lõike 1 punkt E	–
Artikli 2 lõike 1 punkt F	Artikli 21 lõige 9
Artikli 2 lõike 1 punkt G	Artikli 21 lõige 9
Artikli 2 lõige 1a	Artikli 2 lõige 4
Artikli 2 lõige 1b	Artikli 8 lõige 4
Artikli 2 lõige 1d	Artikkel 34
Artikli 2 lõige 2	–
Artikli 2 lõige 3	Artikkel 12
Artikli 2 lõige 4	Artikkel 12
Artikli 3 lõige 1	Artikli 7 lõige 1
Artikli 3 lõige 1a	–
Artikli 3 lõige 2	Artiklid 6 ja 29
Artikli 3 lõige 3	Artikli 7 lõige 4
Artikli 3 lõige 4	Artikli 8 lõige 4, artikli 9 lõige 4, artikkel 86

Nõukogu direktiiv 66/401/EÜ	Käesolev määrus
Artikkel 3a	Artiklid 8, 27 ja 32
Artikkel 4	Artiklid 30 ja 31
Artikkel 4a	Artikli 2 lõige 4 ning artiklid 27 ja 28
Artikkel 5	Artiklid –33
Artikkel 5a	Artikli 8 lõige 4, artikkel 33
Artikkel 6	Artikkel 68
Artikli 7 lõige 1	Artikli 8 lõige 4, artikkel 10
Artikli 7 lõige 1a	Artiklid 12, 13 ja 14
Artikli 7 lõige 1b	Artiklid 12, 13 ja 14
Artikli 7 lõige 2	Artikli 8 lõige 4
Artikli 8 lõige 1	Artiklid 15 ja 16
Artikli 8 lõige 2	Artikkel 24
Artikli 9 lõige 1	Artikkel 16
Artikli 9 lõige 2	Artikkel 20
Artikli 9 lõige 3	Artiklid 16 ja 20
Artikli 10 lõike 1 punkt a	Artikkel 17, artikli 19 lõige 6
Artikli 10 lõike 1 punkt b	–
Artikkel 10a	Artikkel 17
Artikkel 10b	Artikkel 17
Artikkel 10c	Artiklid 17 ja 20
Artikkel 10d	Artikli 16 lõige 4
Artikkel 11	–
Artikkel 11a	Artikkel 19
Artikkel 12	Artikkel 19
Artikkel 13	Artiklid 21 ja 22
Artikkel 13a	Artikkel 37

Nõukogu direktiiv 66/401/EÜ	Käesolev määrus
Artikli 14 lõige 1	–
Artikli 14 lõige 1a	Artikli 8 lõige 4, artikli 9 lõige 4
Artikkel 14a	Artiklid 8, 17 ja 19
Artikli 15 lõige 1	Artiklid 32 ja 38
Artikli 15 lõige 2	Protsessid
Artikli 15 lõige 3	Artiklid 32 ja 38
Artikli 16 lõige 1	Artikkel 39
Artikli 16 lõige 2	–
Artikli 16 lõige 3	–
Artikli 16 lõige 4	–
Artikkel 17	Artikkel 30
Artikkel 18	Artikli 2 lõike 5 punkt c
Artikli 19 lõige 1	Artiklid 10 ja 86
Artikli 19 lõige 2	Artikkel 41
Artikkel 20	–
Artikkel 21	Artikkel 80
Artikkel 21a	Artiklid 79 ja 80
Artikkel 22	–
Artikkel 22a	Artiklid 22 ja 23
Artikkel 23	–
Artikkel 23a	Artikkel 34
Artikkel 24	–
I lisa juurde	Artikli 8 lõige 4
II lisa	Artikli 8 lõige 4
Direktiiv	Artikli 15 lõige 4
IV lisa	Artikli 19 lõige 6
V lisa	Artikli 32 lõige 5

Nõukogu direktiiv 66/402/EÜ	Käesolev määrus
Artikkel 1	Artikkel 1
Artikkel 1a	Artikli 2 lõiked 2 ja 5, artikli 3 lõige 3, artikkel 35
Artikli 2 lõike 1 punkt A	Artikli 2 lõige 1, artiklid 3 ja 8, I lisa
Artikli 2 lõike 1 punkt B	Artikli 8 lõige 4
Artikli 2 lõike 1 punkt C	Artikli 3 punkt 9, artikkel 8
Artikli 2 lõike 1 punkt Ca	Artikli 3 punkt 9, artikkel 8
Artikli 2 lõike 1 punkt D	Artikli 3 punkt 9, artikkel 8
Artikli 2 lõike 1 punkt E	Artikli 3 punkt 10, artikkel 8
Artikli 2 lõike 1 punkt F	Artikli 3 punkt 10, artikkel 8
Artikli 2 lõike 1 punkt G	Artikli 3 punkt 10, artikkel 8
Artikli 2 lõike 1 punkt H	–
Artikli 2 lõige 1a	Artikli 2 lõige 4
Artikli 2 lõige 1b	Artikli 8 lõige 4
Artikli 2 lõige 1c	Artikli 8 lõige 4
Artikli 2 lõige 1e	–
Artikli 2 lõige 2	–
Artikli 2 lõige 3	Artikkel 12
Artikli 2 lõige 4	Artikkel 12
Artikli 3 lõige 1	Artikli 7 lõige 1
Artikli 3 lõige 2	Artikli 8 lõige 4
Artikli 3 lõige 3	Artikli 8 lõige 4, artikli 9 lõige 4, artikkel 86
Artikkel 3a	Artiklid 8, 27 ja 32
Artikkel 4	Artiklid 30 ja 31
Artikkel 4a	Artikli 2 lõige 4 ning artiklid 27 ja 28
Artikkel 5	Artiklid –33
Artikkel 5a	Artikli 8 lõige 4, artikkel 33

Nõukogu direktiiv 66/402/EÜ	Käesolev määrus
Artikkel 6	Artikkel 68
Artikli 7 lõige 1	Artikli 8 lõige 4, artikli 10 lõige 3
Artikli 7 lõige 1a	Artiklid 12, 13 ja 14
Artikli 7 lõige 1b	Artiklid 12, 13 ja 14
Artikli 7 lõige 2	Artikli 8 lõige 4
Artikli 8 lõige 1	Artiklid 15 ja 16
Artikli 8 lõige 2	Artikkel 24
Artikli 9 lõige 1	Artikkel 16
Artikli 9 lõige 2	Artikkel 20
Artikli 9 lõige 3	Artiklid 16 ja 24
Artikli 10 lõike 1 punkt a	Artikkel 17, artikli 19 lõige 6
Artikli 10 lõike 1 punkt b	–
Artikli 10 lõige 2	Artiklid 16 ja 24
Artikli 10 lõige 3	–
Artikkel 10a	Artikli 16 lõige 4
Artikli 11 lõige 1	–
Artikli 11 lõige 2	Artikli 8 lõige 4, artikli 9 lõige 4
Artikkel 11a	Artikkel 19
Artikkel 12	Artikkel 19
Artikkel 13	Artikkel 21
Artikkel 13a	Artikkel 37
Artikli 14 lõige 1	–
Artikli 14 lõige 1a	Artikli 8 lõige 4, artikli 9 lõige 4
Artikkel 14a	Artiklid 8, 17 ja 19
Artikli 15 lõige 1	Artiklid 32 ja 38
Artikli 15 lõige 2	Artikkel 32

Nõukogu direktiiv 66/402/EÜ	Käesolev määrus
Artikli 15 lõige 3	Artiklid 32 ja 38
Artikli 16 lõige 1	Artikkel 39
Artikli 16 lõige 2	–
Artikli 16 lõige 3	–
Artikli 16 lõige 4	–
Artikkel 17	Artikkel 30
Artikkel 18	Artikli 2 lõike 5 punkt c
Artikli 19 lõige 1	Artiklid 10 ja 86
Artikli 19 lõige 2	Artikkel 41
Artikkel 20	–
Artikkel 21	Artikkel 80
Artikkel 21a	Artiklid 79 ja 80
Artikkel 21b	Artikli 8 lõige 4
Artikkel 22	–
Artikkel 22a	Artiklid 22 ja 23
Artikkel 23	–
Artikkel 23a	Artikkel 34
Artikkel 24	–
I lisa	Artikli 8 lõige 4
II lisa	Artikli 8 lõige 4
III lisa	Artikli 15 lõige 4
IV lisa	Artikli 19 lõige 6
V lisa	Artikli 32 lõige 5

Nõukogu direktiiv 68/193/EMÜ	Käesolev määrus
Artikkel 1	Artikkel 1
Artikli 2 lõike 1 punkt A	Artikli 3 lõige 1
Artikli 2 lõike 1 punkt AAA	Artikli 3 punkt 24
Artikli 2 lõike 1 punkt AAB	Artikli 3 punkt 20
Artikli 2 lõike 1 punkt B	Artikli 8 lõige 4
Artikli 2 lõike 1 punkt C	Artikli 8 lõige 4
Artikli 2 lõike 1 punkt D	Artikli 8 lõige 4
Artikli 2 lõike 1 punkt DDA	Artikli 3 punkt 12
Artikli 2 lõike 1 punkt E	Artikli 3 punkt 13
Artikli 2 lõike 1 punkt F	Artikli 3 punkt 14
Artikli 2 lõike 1 punkt G	Artikli 3 punkt 15
Artikli 2 lõike 1 punkt H	–
Artikli 2 lõike 1 punkt I	Artikli 3 punkt 3
Artikli 2 lõige 2	–
Artikli 3 lõige 1	Artikkel 7
Artikli 3 lõige 2	–
Artikli 3 lõige 3	–
Artikli 3 lõige 4	Artikli 8 lõike 4 punkt b, artikli 9 lõike 4 punkt b
Artikli 3 lõige 5	Artikli 7 lõige 4
Artikkel 4	Artikkel 33
Artikkel 5	Artiklid 49 ja52
Artikkel 5a	Artikli 53 lõige 1
Artikli 5b lõige 1	Artikkel 55
Artikli 5b lõige 2	Artikkel 57
Artikli 5b lõige 3	Artikkel 56
Artikli 5ba lõige 1	–

Nõukogu direktiiv 68/193/EMÜ	Käesolev määrus
Artikli 5ba lõige 2	–
Artikli 5ba lõige 3	Artikli 53 lõike 1 punkt d
Artikkel 5c	–
Artikli 5d lõige 1	Artikkel 65
Artikli 5d lõige 2	Artikli 54 lõige 4
Artikli 5e lõige 1	Artikli 75 lõige 1
Artikli 5e lõige 2	Artikli 49 lõige 4
Artikkel 5f	Artikli 51 lõike 1 IV lisa punkt o
Artikkel 5 g	Artikkel 76
Artikkel 7	Artikkel 15
Artikli 8 lõige 1	Artiklid 15 ja 16
Artikli 8 lõige 2	Artikkel 24
Artikkel 9	Artikkel 16
Artikkel 10	Artikkel 17
Artikkel 10a	Artikkel 19
Artikli 11 lõige 1	Artikkel 86
Artikli 11 lõige 2	Artikkel 41
Artikkel 12	–
Artikkel 12a	–
Artikkel 13	Artikkel 32
Artikkel 14	Artikkel 30
Artikkel 14a	Artikkel 37
Artikli 15 lõige 1	Artikli 2 lõike 5 punkt c
Artikli 15 lõige 2	Artikkel 39
Artikkel 16	–
Artikkel 16a	–

Nõukogu direktiiv 68/193/EMÜ	Käesolev määrus
Artikkel 16b	–
Artikkel 17	Artiklid 79 ja 80
Artikkel 17a	–
Artikkel 18	–
Artikkel 18a	Artikkel 34
Artikkel 18b	–
Artikkel 19	–
Artikkel 20	–
I lisa	Artikli 8 lõige 4, artikli 9 lõige 4
II lisa	Artikli 8 lõige 4, artikli 9 lõige 4
III lisa	Artikli 16 lõige 5
IV lisa	Artikli 19 lõige 5

Nõukogu direktiiv 2002/53/EÜ	Käesolev määrus
Artikli 1 lõige 1	Artikkel 1, artikli 2 lõige 1
Artikli 1 lõige 2	Artikli 50 lõige 2
Artikli 1 lõige 3	Artikli 2 lõike 5 punkt c
Artikkel 2	–
Artikli 3 lõige 1	Artikli 49 lõige 1
Artikli 3 lõige 2	Artikli 49 lõige 5
Artikli 3 lõige 3	Artikli 49 lõige 3
Artikli 4 lõige 1	Artikli 53 lõige 1
Artikli 4 lõige 2	Artikli 53 lõige 1
Artikli 5 lõige 1	Artikkel 55
Artikli 5 lõige 2	Artikkel 57
Artikli 5 lõige 3	Artikkel 59
Artikli 5 lõige 4	Artikkel 59
Artikkel 6	Artikli 49 lõige 3
Artikli 7 lõige 1	Artikkel 65
Artikli 7 lõige 2	Artikli 54 lõige 4, artikli 59 lõige 3
Artikli 7 lõige 3	Artikkel 68
Artikli 7 lõige 4	Artikli 53 lõige 1
Artikli 7 lõige 5	–
Artikkel 8	Artikli 62 lõige 1
Artikli 9 lõige 1	Artiklid 49, 51 ja 76, IV lisa
Artikli 9 lõiked 2 ja 3	Artikli 53 lõike 1 punkt b, artikkel 60
Artikli 9 lõige 4	Artikli 53 lõike 1 punkt a, IV lisa
Artikli 9 lõige 5	Artikkel 51, IV lisa
Artikli 9 lõige 6	Artikli 60

Nõukogu direktiiv 2002/53/EÜ	Käesolev määrus
Artikkel 10	Artikli 49 lõige 4, artikkel 50, artikli 51 lõige 1, IV lisa
Artikkel 11	Artikkel 76
Artikli 12 lõige 1	Artikli 73 lõige 1
Artikli 12 lõige 2	Artikli 73 lõige 2
Artikkel 13	Artikkel 71, artikli 75 lõike 1 punkt b
Artikkel 14	Artikkel 75
Artikkel 15	Artikkel 75
Artikli 16 lõige 1	Artikli 49 lõige 3
Artikli 16 lõige 2	Artikkel 36
Artikkel 17	Artikli 50
Artikkel 18	Artikkel 36
Artikkel 19	Artiklid 49 ja 76
Artikli 20 lõige 1	–
Artikli 20 lõiked 2 ja 3	Artikkel 23, artikli 54 lõike 4 punkt b
Artikkel 21	–
Artikkel 22	Artikkel 39
Artikkel 23	Artikkel 80
Artikkel 24	–
Artikkel 25	–
Artikkel 26	–
Artikkel 27	Artikkel 96
Artikkel 28	–

Nõukogu direktiiv 2002/54/EÜ	Käesolev määrus
Artikkel 1	Artikkel 1, artikli 2 lõike 5 punkt c
Artikli 2 lõike 1 punkt a	Artikli 2 lõige 5, artikli 3 punkt 3 ja artikkel 35
Artikli 2 lõike 1 punkt b	Artikli 2 lõige 1, I lisa
Artikli 2 lõike 1 punkt c	Artikli 3 punkt 9, artikkel 8
Artikli 2 lõike 1 punkt d	Artikli 3 punkt 10, artikkel 8
Artikli 2 lõike 1 punktid e ja f	Artikli 8 lõige 4
Artikli 2 lõike 1 punkt g	–
Artikli 2 lõike 1 punkt h	–
Artikli 2 lõige 2	Artikkel 8
Artikli 2 lõiked 3 ja 4	Artiklid 12, 13 ja 14
Artikli 3 lõige 1	Artikli 6
Artikli 3 lõige 2	Artikli 8 lõige 4, artikli 9 lõige 4, artikkel 86
Artikkel 4	Artiklid 8, 27 ja 32
Artikkel 5	Artiklid 30 ja 31
Artikkel 6	Artikli 2 lõige 4 ning artiklid 27 ja 28
Artikkel 7	Artikkel 33
Artikkel 8	Artikkel 68
Artikli 9 lõige 1	Artikli 8 lõige 4, artikli 10 lõige 3
Artikli 9 lõige 1a	Artiklid 12, 13 ja 14
Artikli 9 lõige 1b	Artiklid 12, 13 ja 14
Artikli 9 lõige 2	Artikli 8 lõige 4
Artikli 10 lõige 1	Artiklid 15 ja 16
Artikli 10 lõige 2	Artikkel 24
Artikkel 11	Artikkel 16
Artikli 12 punkt a	Artikkel 17, artikli 19 lõige 6
Artikli 12 punkt b	–

Nõukogu direktiiv 2002/54/EÜ	Käesolev määrus
Artikkel 13	–
Artikkel 14	–
Artikkel 15	Artikkel 20
Artikkel 16	–
Artikkel 17	Artikkel 19
Artikkel 18	Artikkel 19
Artikkel 19	Artikkel 37
Artikkel 20	–
Artikkel 21	Artiklid 8, 17 ja 19
Artikli 22 lõige 1	Artiklid 32 ja 38
Artikli 22 lõige 2	Artikkel 32
Artikli 22 lõige 3	Artiklid 32 ja 38
Artikli 23 lõige 1	Artikkel 39
Artikli 23 lõige 2	–
Artikkel 24	Artikkel 30
Artikli 25 lõige 1	Artiklid 10 ja 86
Artikli 25 lõige 2	Artikkel 41
Artikkel 26	–
Artikkel 27	Artiklid 79 ja 80
Artikkel 28	Artikkel 80
Artikkel 29	–
Artikkel 30	Artiklid 22 ja 23
Artikkel 30a	Artikkel 34
Artikkel 31	–
Artikkel 32	–
Artikkel 33	–

Nõukogu direktiiv 2002/54/EÜ	Käesolev määrus
Artikkel 34	Artikkel 96
Artikkel 35	–
I lisa	Artikli 8 lõige 4
II lisa	Artikli 8 lõige 4
III lisa	Artikli 19 lõige 6
IV lisa	Artikli 19 lõige 6, artikkel 32
V lisa	–
VI lisa	–

Nõukogu direktiiv 2002/55/EÜ	Käesolev määrus
Artikkel 1	Artikkel 1, artikli 2 lõike 5 punkt c
Artikli 2 lõike 1 punkt a	Artikli 2 lõige 5, artikli 3 punkt 3 ja artikkel 35
Artikli 2 lõike 1 punkt b	Artikli 2 lõige 1, I lisa
Artikli 2 lõike 1 punkt c	Artikli 3 punkt 9, artikkel 8
Artikli 2 lõike 1 punkt d	Artikli 3 punkt 10, artikkel 8
Artikli 2 lõike 1 punkt e	Artikli 3 punkt 11, artikkel 9
Artikli 2 lõike 1 punkt f	–
Artikli 2 lõike 1 punkt g	–
Artikli 2 lõige 2	Artikli 2 lõige 4
Artikli 2 lõige 3	Artiklid 8 ja 9
Artikli 2 lõige 4	Artiklid 12, 13 ja 14
Artikli 3 lõige 1	Artikkel 5
Artikli 3 lõige 2	Artikkel 49
Artikli 3 lõige 3	Artikli 50
Artikli 3 lõige 4	Artikli 49 lõige 3
Artikli 4 lõige 1	Artikli 53 lõike 1 punkt a
Artikli 4 lõige 2	Artikli 53 lõike 1 punkt d
Artikli 4 lõige 3	–
Artikli 4 lõige 4	Artikkel 23, artikli 54 lõike 4 punkt d
Artikli 5 lõige 1	Artikkel 55
Artikli 5 lõige 2	Artikkel 57
Artikli 5 lõige 3	Artikkel 56
Artikkel 6	Artikli 49 lõige 3
Artikli 7 lõige 1	Artikkel 65
Artikli 7 lõige 2	Artikli 54 lõige 4
Artikli 7 lõige 3	Artikkel 68

Nõukogu direktiiv 2002/55/EÜ	Käesolev määrus
Artikli 7 lõige 4	Artikli 53 lõike 1 punkt d
Artikkel 8	Artikli 62 lõike 1 punkt f
Artikli 9 lõige 1	Artiklid 49, 51 ja 76, IV lisa
Artikli 9 lõiked 2 ja 3	Artikli 53 lõike 1 punkt b, artikkel 60
Artikli 9 lõige 4	Artikli 53 lõike 1 punkt a, IV lisa
Artikli 9 lõige 5	Artikkel 51, IV lisa
Artikli 9 lõige 6	Artikli 60
Artikkel 10	Artikli 49 lõige 4, artikkel 50, artikli 51 lõige 1, IV lisa
Artikkel 11	Artikkel 76
Artikli 12 lõige 1	Artikli 73 lõige 1
Artikli 12 lõige 2	Artikli 73 lõige 2
Artikli 13	Artikkel 71, artikli 75 lõike 1 punkt b
Artikkel 14	Artikkel 75
Artikkel 15	Artikkel 75
Artikli 16 lõige 1	Artikli 49 lõige 3
Artikli 16 lõige 2	Artikli 36
Artikkel 17	Artikli 50
Artikkel 18	Artikli 36
Artikkel 19	Artiklid 49 ja 76
Artikli 20 lõiked 1 ja 2	Artiklid 6 ja 7
Artikli 20 lõige 3	Artikli 8 lõige 4, artikkel 33
Artikli 20 lõige 4	Artikli 8 lõige 4, artikli 9 lõige 4, artikkel 86
Artikkel 21	Artiklid 8 ja 27, artikli 38 lõige 3
Artikkel 22	Artiklid 30 ja 31
Artikkel 23	Artikli 2 lõige 4 ning artiklid 27 ja 28
Artikkel 24	Artikkel 33

Nõukogu direktiiv 2002/55/EÜ	Käesolev määrus
Artikli 25 lõige 1	Artikli 8 lõige 4, artikli 9 lõige 4 ning artiklid 10 ja 11
Artikli 25 lõige 1a	Artiklid 12, 13 ja 14
Artikli 25 lõige 1b	Artiklid 12, 13 ja 14
Artikli 25 lõige 2	Artikli 8 lõige 4
Artikli 26 lõige 1	Artikkel 15
Artikli 26 lõige 2	Artikkel 24
Artikli 26 lõige 3	Artikkel 21
Artikkel 27	Artiklid 16 ja 20
Artikkel 28	Artiklid 17 ja 18, artikli 19 lõige 6
Artikkel 29	Artikkel 20
Artikkel 30	–
Artikkel 31	Artikkel 19
Artikkel 32	Artikkel 19
Artikkel 33	Artikkel 37
Artikli 34 lõige 1	–
Artikli 34 lõige 2	Artikli 8 lõige 4, artikli 9 lõige 4, artikkel 33
Artikkel 35	Artiklid 8, 17 ja 19
Artikli 36 lõige 1	Artiklid 32 ja 38
Artikli 36 lõige 2	Artikkel 32
Artikli 36 lõige 3	Artiklid 32 ja 38
Artikli 37 lõige 1	Artikkel 39
Artikli 37 lõige 2	–
Artikkel 38	Artikkel 30
Artikli 39 lõige 1	Artiklid 10, 11 ja 86
Artikli 39 lõige 2	Artikkel 41
Artikkel 40	Artiklid 10 ja 11
Artikkel 41	Artiklid 11 ja 42

Nõukogu direktiiv 2002/55/EÜ	Käesolev määrus
Artiklid 42	Artikkel 82
Artikkel 43	–
Artikli 44 lõige 1	–
Artikli 44 lõiked 2 ja 3	Artikkel 23
Artikkel 45	Artiklid 79 ja 80
Artikkel 46	Artikkel 80
Artikkel 47	–
Artikkel 48	Artiklid 22 ja 23
Artikkel 49	Artikkel 34
Artikli 50	–
Artikli 16 lõige 2	–
Artikkel 52	Artikkel 96
Artikkel 53	–
I lisa juurde	Artikli 8 lõige 4, artikli 9 lõige 4
II lisa	Artikli 8 lõige 4, artikli 9 lõige 4
III lisa	Artikli 8 lõige 4, artikli 9 lõige 4
IV lisa	Artikli 19 lõige 6
V lisa	Artikli 19 lõige 6
VI lisa	–
VII lisa	–

Nõukogu direktiiv 2002/56/EÜ	Käesolev määrus
Artikkel 1	Artikkel 1, artikli 2 lõike 5 punkt c
Artikli 2 punkt a	Artikli 2 lõige 5, artikli 3 punkt 3 ja artikkel 35
Artikli 2 punkt b	Artikli 3 punkt 13, artikkel 8
Artikli 2 punkt c	Artikli 3 punkt 14, artikkel 8
Artikli 2 punkt d	–
Artikli 3 lõige 1	Artikli 6
Artikli 3 lõige 2	Artikli 8 lõige 4
Artikli 3 lõige 3	Artikli 8 lõige 4
Artikli 3 lõige 4	Artikli 8 lõige 3
Artikkel 4	Artiklid 8, 27 ja 28
Artikkel 5	Artiklid –33
Artikkel 6	Artikli 2 lõige 4 ning artiklid 27 ja 32
Artikkel 7	Artikli 8 lõige 4
Artikkel 8	Artikli 8 lõige 4
Artikkel 9	Artikli 8 lõige 4
Artikkel 10	Artikli 8 lõige 4
Artikli 11 lõige 1	Artikkel 15
Artikli 11 lõige 2	–
Artikkel 12	Artikkel 16
Artikli 13 lõike 1 punkt a	Artikkel 17, artikli 19 lõige 6
Artikli 13 lõike 1 punkt b	–
Artikli 13 lõige 2	–
Artikkel 14	–
Artikkel 15	Artikkel 19
Artikkel 16	Artikkel 19
Artikli 17 lõige 1	–

Nõukogu direktiiv 2002/56/EÜ	Käesolev määrus
Artikli 17 lõige 2	Artikli 8 lõige 4
Artikkel 18	Artiklid 8, 17 ja 19
Artikkel 19	Artikkel 37
Artikkel 20	–
Artikli 21 lõige 1	Artikkel 39
Artikli 21lõiked 2, 3 ja 4	–
Artikkel 22	Artikkel 30
Artikli 23 lõige 1	Artikkel 86
Artikli 23 lõige 2	Artikkel 41
Artikkel 24	Artiklid 79 ja 80
Artikkel 25	Artikkel 80
Artikkel 26	–
Artikkel 27	Artikkel 23
Artikkel 28	–
Artikkel 29	–
Artikkel 30	Artikkel 96
Artikli 31 lõige 1	–
I lisa	Artikli 8 lõige 4
II lisa	Artikli 8 lõige 4
III lisa	Artikli 19 lõige 6
IV lisa	–
V lisa	–

Nõukogu direktiiv 2002/57/EÜ	Käesolev määrus
Artikkel 1	Artikkel 1, artikli 2 lõike 5 punkt c
Artikli 2 lõike 1 punkt a	Artikli 2 lõige 5, artikli 3 punkt 3 ja artikkel 35
Artikli 2 lõike 1 punkt b	Artikli 2 lõige 1, I lisa
Artikli 2 lõike 1 punktid c ja d	Artikli 3 punkt 9, artikkel 8
Artikli 2 lõike 1 punktid e, f, g, h ja i	Artikli 3 punkt 10, artikkel 8
Artikli 2 lõike 1 punkt j	Artikkel 29
Artikli 2 lõike 1 punkt k	–
Artikli 2 lõige 2	Artikli 2 lõige 4
Artikli 2 lõige 3	Artikli 8 lõige 4
Artikli 2 lõige 3a	Artikli 2 lõige 4
Artikli 2 lõige 4	Artikli 8 lõige 4
Artikli 2 lõiked 5 ja 6	Artiklid 12, 13 ja 14
Artikli 3 lõige 1	Artikli 6
Artikli 3 lõige 2	Artiklid 6 ja 29
Artikli 3 lõige 3	Artikkel 7
Artikli 3 lõige 4	Artikli 8 lõige 4, artikli 9 lõige 4, artikkel 86
Artikkel 4	Artiklid 8, 27 ja 32
Artikkel 5	Artiklid 30 ja 31
Artikkel 6	Artikli 2 lõige 4 ning artiklid 27 ja 28
Artikkel 7	Artikkel 33
Artikkel 8	Artikkel 68
Artikli 9 lõige 1	Artikli 8 lõige 4
Artikli 9 lõige 1a	Artiklid 12, 13 ja 14
Artikli 9 lõige 1b	Artiklid 12, 13 ja 14
Artikli 9 lõige 2	Artikli 8 lõige 4, artikli 9 lõige 4
Artikli 10 lõige 1	Artiklid 15 ja 16

Nõukogu direktiiv 2002/57/EÜ	Käesolev määrus
Artikli 10 lõige 2	Artikkel 24
Artikkel 11	Artikkel 16
Artikli 12 lõike 1 punkt a	Artikkel 17, artikli 19 lõige 6
Artikli 12 lõike 1 punkt b	–
Artikli 12 lõige 2	–
Artikli 12 lõige 3	–
Artikli 13	–
Artikkel 14	Artikkel 19
Artikkel 15	Artikkel 19
Artikkel 16	Artikkel 37
Artikkel 17	–
Artikkel 18	Artiklid 8, 17 ja 19
Artikli 19 lõige 1	Artiklid 32 ja 38
Artikli 19 lõige 2	Artikkel 32
Artikli 19 lõige 3	Artiklid 32 ja 38
Artikkel 19a	Artikkel 21
Artikli 20 lõige 1	Artikkel 39
Artikli 20 lõige 2	–
Artikkel 21	Artikkel 30
Artikli 22 lõige 1	Artiklid 10 ja 86
Artikli 22 lõige 2	Artikkel 41
Artikkel 23	–
Artikkel 24	Artiklid 79 ja 80
Artikkel 25	Artikkel 80
Artikkel 26	–
Artikkel 27	Artiklid 22 ja 23

Nõukogu direktiiv 2002/57/EÜ	Käesolev määrus
Artikkel 28	Artikkel 34
Artikkel 29	–
Artikkel 30	–
Artikkel 31	–
Artikkel 32	Artikkel 96
Artikkel 33	–
I lisa	Artikli 8 lõige 4
II lisa	Artikli 8 lõige 4
III lisa	Artikli 8 lõige 4
IV lisa	Artikli 19 lõige 6, artikli 21 lõige 9, artikli 29 lõige 5
V lisa	Artikli 19 lõige 6, artikkel 32
VI lisa	–
VII lisa	–

Nõukogu direktiiv 2008/72/EÜ	Käesolev määrus
Artikli 1 lõige 1	Artikkel 1
Artikli 1 lõige 2	Artikli 2 lõige 1
Artikli 1 lõige 3	Artikli 2 lõige 4
Artikkel 2	Artikli 2 lõike 5 punkt c
Artikli 3 punktid a ja b	Artikli 3 lõige 1
Artikli 3 punkt c	Artikli 3 punkt 4
Artikli 3 punkt d	Artikli 3 punkt 3
Artikli 3 punkt e	Artikli 3 punkt 6
Artikli 3 punktid f, g ja h	–
Artikli 3 punkt i	Artikli 3 punkt 32
Artikli 3 punkt j	–
Artikkel 4	Artikli 8 lõige 4, artikli 9 lõige 4
Artikli 5 lõiked 1 ja 2	Artiklid 42 ja 47
Artikli 5 lõige 3	–
Artikli 5 lõige 4	–
Artikkel 6	Artiklid 12 ja 13
Artikkel 7	–
Artikli 8 lõige 1	Artiklid 42
Artikli 8 lõiked 2 ja 3	Artikli 2 lõige 4 ning artiklid 27 ja 28
Artikli 9 lõiked 1 ja 2	Artikkel 5
Artikli 9 lõige 3	Artikli 50
Artikli 10 lõige 1	Artikkel 15
Artikli 10 lõige 2	Artikkel 20
Artikli 11 lõige 1	Artikkel 15
Artikli 11 lõige 2	Artikkel 24
Artikkel 12	Artikli 2 lõige 5

Nõukogu direktiiv 2008/72/EÜ	Käesolev määrus
Artikkel 13	Artikkel 30
Artikli 14 lõige 1	–
Artikli 14 lõige 2	–
Artikkel 15	–
Artikli 16 lõige 1	Artikkel 39
Artikli 16 lõige 2	–
Artikkel 17	Artikli 8 lõige 4, artikli 9 lõige 4, artikkel 86
Artikkel 18	Artikli 8 lõige 4, artikli 9 lõige 4, artikkel 86
Artikkel 19	Artikkel 82
Artikkel 20	–
Artikkel 21	Artikkel 80
Artikkel 22	Artiklid 79 ja 80
Artikli 23 lõige 1	Artikkel 86
Artikli 23 lõige 2	Artiklid 4 ja 86
Artikkel 24	–
Artikkel 25	–
Artikkel 26	Artikkel 96
Artikkel 27	–
I lisa	II ja III lisa
II lisa	I lisa
III lisa	–

Nõukogu direktiiv 2008/90/EÜ	Käesolev määrus
Artikli 1 lõige 1	Artikkel 1
Artikli 1 lõige 2	Artikli 2 lõige 1
Artikli 1 lõige 3	Artikkel 4
Artikli 1 lõige 4	Artikli 2 lõike 5 punkt c
Artikli 2 punktid 1 ja 2	Artikli 3 lõige 1
Artikli 2 lõige 3	Artikli 3 punkt 24
Artikli 2 lõige 4	Artikli 3 punktid 19 ja 20
Artikli 2 lõige 5	Artikli 3 punkt 12
Artikli 2 punkt 6	Artikli 3 punkt 13
Artikli 2 lõige 7	Artikli 3 punkt 14
Artikli 2 lõige 8	Artikli 3 punkt 15
Artikli 2 punkt 9	Artikli 3 punkt 4
Artikli 2 punkt 10	Artikli 3 punkt 3
Artikli 2 punkt 11	Artikli 3 punkt 6
Artikli 2 punkt 12	–
Artikli 2 punkt 13	Artikli 3 punkt 32
Artikli 3 lõige 1	Artikli 6
Artikli 3 lõige 2	Artikli 51 lõike 1 punkt d
Artikli 3 lõige 3	–
Artikli 3 lõige 4	–
Artikkel 4	Artikli 8 lõige 4, artikli 9 lõige 4
Artikli 5 lõige 1	Artikli 42 punkt b
Artikli 5 lõige 2	Artikli 45 lõige 1
Artikli 5 lõige 3	Artikli 45 lõige 6
Artikli 6 lõige 1	Artiklid 42
Artikli 6 lõige 2	Artikkel 4
Artikli 6 lõige 3	Artikkel 47

Nõukogu direktiiv 2008/90/EÜ	Käesolev määrus
Artikli 6 lõige 4	–
Artikli 7 lõige 1	Artikkel 5
Artikli 7 lõige 2	Artikli 53 lõige 1
Artikli 7 lõige 3	Artikli 53 lõige 1, artikkel 60
Artikli 7 lõige 4	Artikli 53 lõige 1
Artikli 7 lõige 5	Artikli 54 lõige 4
Artikli 7 lõige 6	Artikli 50
Artikli 8 lõige 1	Artikkel 15
Artikli 8 lõige 2	Artikkel 15, artikli 20 lõige 2
Artikli 9 lõige 1	Artiklid 15, 17, 18 ja 19
Artikli 9 lõige 2	Artikkel 24
Artikli 9 lõige 3	Artikli 19 lõige 4
Artikkel 10	Artikli 2 lõige 5, artikkel 24
Artikkel 11	Artikkel 30
Artikli 12 lõige 1	Artikkel 39
Artikli 12 lõige 2	–
Artikli 13 lõige 1	Artikli 8 lõige 4, artikli 9 lõige 4, artikkel 86
Artikli 13 lõige 2	Artikkel 12
Artikkel 14	–
Artikkel 15	Artikkel 86
Artikkel 16	Artikkel 82
Artikkel 17	–
Artikkel 18	Artiklid 79 ja 80
Artikkel 19	Artikkel 80
Artikkel 20	–

Nõukogu direktiiv 2008/90/EÜ	Käesolev määrus
Artikkel 21	Artikkel 89
Artikkel 22	–
Artikkel 23	Artikkel 96
Artikkel 24	–
I lisa	I lisa
II lisa	–
III lisa	–

Nõukogu otsus 2003/17/EÜ	Käesolev määrus
Artiklid 1, 2 ja 3, I ja II lisa	Artiklid 38 ja 39
Artikkel 6	Artikkel 96
Artikkel 7	–

Nõukogu otsus 2005/834/EÜ	Käesolev määrus
Artiklid 1, 2 ja 3, lisa	Artikli 39 lõige 7
Artikkel 4	–
Artikkel 5	Artikkel 96
Artikkel 6	–